

Bazı Zamanları Uğurlu Bazısını İse Uğursuz Kılan
Allâh-u Te'âlâ'ya Hamdeden, Safer Ayında Yaratacağı
Şerlerden Sizleri Yüce Rabbimizin Korumasına Sığdırırız

Lâlegül

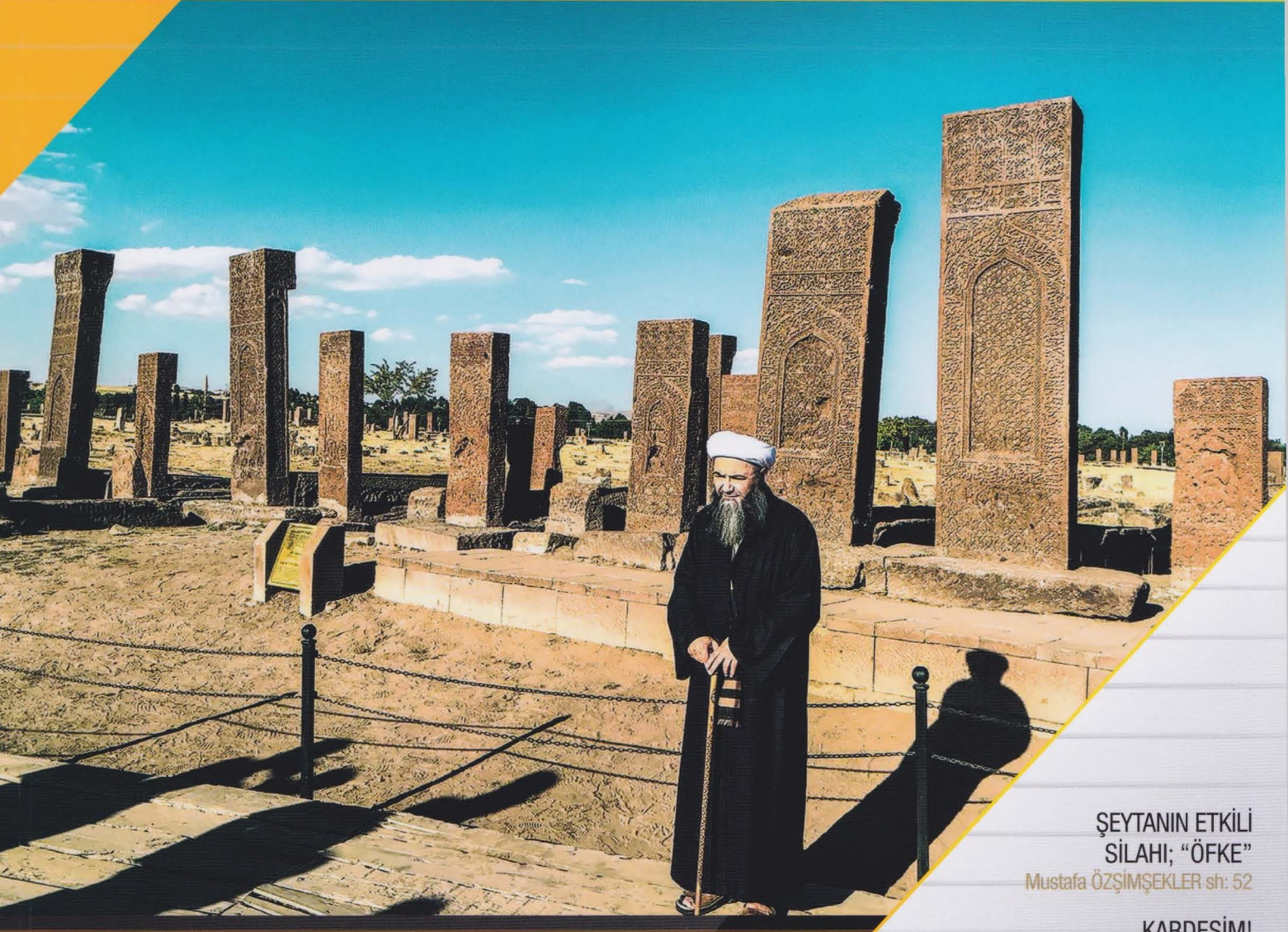
Aylık İlim, Kültür ve Fikir Dergisi

Lâlegül Dergisi Yıl: 6 Sayı: 68 Muharrem - Safer 1440 EKİM 2018 Fiyatı: 13TL

CÜBBELİ AHMET HOCA EFENDİ'NİN ŞEREFLİ BITLİS ŞEHRİNDEKİ ZİYÂRETLERİ

Ahmet Mahmut ÜNLÜ sh: 4

ŞEYTANIN ETKİLİ
SİLAHI; "ÖFKE"

Mustafa ÖZŞİMŞEKLER sh: 52

KARDEŞİM!

İFFETİN CİNSİYETİ YOKTUR

Dr. İhsan ŞENOCAK sh: 66

YAVUZ SULTAN SELİM HAN'IN VEFATI

Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞİRGİL sh: 32

BEYİN HÜCRELERİMİZDEKİ ORGANİZASYON

Prof. Dr. Volkan TUZCU sh: 76

GÜNÜMÜZ SÜNNET İNKÂRCILIĞININ TÂRİHİ SÜRECİ

Ömer Faruk KORKMAZ sh: 40

HÂKİM-İ MUTLAK OLAN YÜCE YARADANIN TEKVİN SIFATINI
KABUL EDİP TEŞRÎ SIFATINI REDDEDEN SÖZDE MÜSLÜMANLAR

Resul BÖLÜKBAŞ sh: 28

KOYUNU KURTTAN, İNSANI SİLAHTAN KORUYAN HIFZ ÂYETLERİ sh: 92-95

HER AYIN, ÖZELLİKLE DE SAFER AYININ BAŞINDA OKUNARAK
KORKULardan VE ZELİL DURUMDAN KURTULUP AZİZ OLMAYA
VESİLE OLACAK MÜHİM BİR DUÂ sh: 82-92

SAFER AYININ HER GÜNÜ OKUNACAK BİR DUÂ sh: 79-81

İNS-Ü CİN VESÂİR EŞRÂRIN ŞERRİNDEN KORUYAN
NUSHA sh: 95-86

SAFER AYININ İLK GECE NAMAZI sh: 81

SAFER AYININ İLK ÇARŞAMBA
GECESİ KILINACAK NAMAZ sh: 81

EDİTÖRDEN

ABD'nin, bu ülkeye diz çöktürmek için her türlü saldırıyı ve kirli plamı devreye sokmak istediği hepimizin malumu. Son olarak da, finansal bir saldırıyla dolar artışını tetikleyip ülkemizin ekonomisini tehdit etmek istediler. Fakat bizi, bu çirkin saldırıdan çok içimizdeki fırsatçılar yaraladı...

Kurdaki bu anormal dalgalanmayı fırsat bilerek, dövize endeksli olsun veya olmasın sattıkları ürünlere aşırı zam yapan paragöz tüccarlar, maalesef ülkeyi kaosa sürüklemek isteyen dış güçlerin ekmeğine yağ sürmüş oldular... Bununla birlikte, birden bire türeyen içimizdeki karaborsacı ve stokçuların çokluğu yaşanan ahlâki çöküntünün de boyutunu gözler önüne serdi.

Yüce dinimiz İslam, meşrû olmayan kazanç yollarından biri olan **ihlikâr/karaborsa**'yı yasaklamış, pahalalanması için mal stoklayanlara Resûlullah lanet etmiştir. Nitekim bir hadis-i şerifte: **“Malını satışa arzeden rızka erer (malı bereketlenir), muhtekir (pahalalanması için malını stok yapıp bekleten) de lanete uğrar.”** Buyurmuştur.

(İbn-i Mâce, Ticaret, 6)

Dolayısıyla, insanların ihtiyacı olan bir malı, onlara zarar verecek şekilde saklayıp stok eden tüccar, daha sonra stok ettiği malların hepsini sadaka olarak dağıtsa bile, yine de karaborsacılık günahından kurtulamaz.

Rızık Allah'a aittir

Diğer taraftan, dolar üzerinden yapılan bu ekonomik saldırı neticesinde, stokçuların da etkisiyle ürünlere gelen aşırı zamlar, maalesef halkın alım gücünü zayıflattı. İster istemez insanları maişet ve geçim korkusu sardı. Buna bir de mâneviyat zayıflığı ve rûhi açlık eklenince; **“ne yiyip içeceğim, acaba aç kalırmıyım?”** türünden rızık telaşına kapılanlar oldu.

Öncelikle şunu hiçbir zaman unutmamalım ki; karınca'dan fil'e kadar Allah-u teala bütün mahlûkâtın rızkını tekeffül etmiş ve:

“Yeryüzünde kımlıdayan hiç bir canlı yoktur ki, rızkı Allah'a ait olmasın” (Hûd: 6) buyurarak, tüm canlıların rızkını adeta sigorta etmiştir. Bu konuda açık ayet varken, Allah'ın verdiği söze güvenmeyi gereksiz yere rızık endişesine kapılmak ve açlık korkusuyla meşrû olmayan yollardan rızık temin etmeye çalışmak, bir müslümana kesinlikle yakışmaz.

Dolayısıyla rızık için endişeye mahal yoktur. Çünkü her canlının rızkı daha anne karnındayken takdir edilir ve doğumundan itibaren eceli gelinceye kadar rızkı devam eder. Nitekim Resûlullah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

“Ey insanlar! Allah'tan korkun ve rızık talebinde mu'tedil olun. Çünkü rızık gecikse bile tamamını elde etmedikçe hiçbir nefis ölmeyecektir. O halde rızık talebinde Allah'tan korkun ve istemekte mu'tedil olun. Helâl olanı alın, haram olanı bırakın!”

(İbn-i Mâce : 6.C.2144.; Beyhakî : 10404)

Rızık endişesi çekmeyen köle...

“Büyük velilerden Şakîk-i Belhî'nin yaşadığı beldede kıtlık baş göstermiş. İnsanlar açlık korkusuyla kara kara düşünürlerken, bir köle kıtlığı hiç önemsemiyormuş. Şakîk-i Belhî ona sormuş:

- Herkes kıtlık sebebiyle tedirgin ama bakıyorum da senin keyfin yerinde. Kime güveniyorsun da, açlık endişesi taşıyorsun? Köle demiş ki:

- Ben, 8-10 köyün ağası olan filan zatın kölesiyim. Bu kadar zengin olan efendim, ben aciz kölesini aç bırakacak değil ya. Ben, işte o zengin efendime güveniyorum.

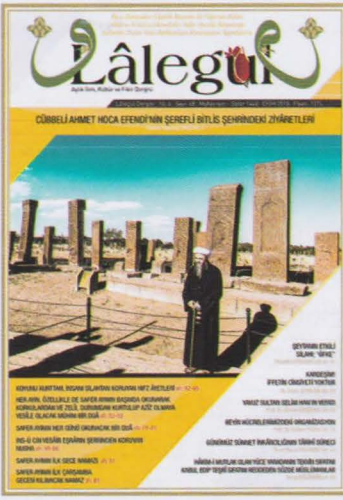
Bu cevap Şakîk-i Belhî'yi derinden etkilemiş ve kendi kendine demiş ki:

- Ey Şakîk sana yazıklar olsun! Şu köle nihayetinde aciz bir insan olan efendisi zengin diye ona güveniyor ve rızık endişesi taşıyor; sen ki kainatın sahibi olan zengin Allah'ın kulu / kölesi olduğun halde, niçin rızık endişesi taşıyorsun. Bu nasıl tevekkül?!”

Evet Allah-u tealâ mutlak Rezzak'tır ve rızkı veren O'dur. O halde rızkımızın gecikmesi veya ekonomik krizler sebebiyle açlık endişesi taşımak yersizdir. Ama insan elbette rızkını temin etmek için sebeplere sarılmalıdır. Kulluğun bir gereği olarak nafakasını kazanmak ve rızkını temin etmek için çalışmalı, haramlara tevessül etmeden meşrû çerçevede üzerine düşeni yapmalıdır.

Fi emanillah!

Mustafa Özşimşekler

İÇİNDEKİLER

CÜBBELİ AHMET HOCA EFENDİ'NİN ŞEREFLİ BİTLİS ŞEHRİNDEKİ ZİYÂRETLERİ

►4

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

LÂLEGÜL DERGİSİ ADINA İMTİYAZ SAHİBİ
Tuana Basın Yayın

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

GENEL MÜDÜR
Gürsel YILDIZ

REKLAM İLETİŞİM
reklam@lalegulyayinlari.com

YAYIN TÜRÜ
Aylık İlim-Kültür ve Fikir Dergisi

BASIM YERİ
Ayyıldız Ambalaj Matbaa San. ve Tic. Ltd. Şirketi
Davutpaşa Cad. Kale İş Merkezi No: 146
Topkapı/İST.

YURTIÇİ ABONELİK BEDELİ (12 AYLIK)
150 TL

YURTDIŞI ABONELİK BEDELİ (12 AYLIK)
180 Euro

**ABONELİK ÖDEMESİ İÇİN
BANKA HESAP BİLGİLERİ**
TUANA YAYINCILIK A. Ş.

VAKIF KATILIM TL HESABI
İBAN: TR77 0021 0000 0000 8388 9000 01

VAKIF KATILIM EURO HESABI
İBAN: TR66 0021 0000 0000 8388 9001 02

VAKIF KATILIM DOLAR HESABI
İBAN: TR93 0021 0000 0000 8388 9001 01

POSTA ÇEKİ HESAP NUMARASI
TUANA YAYINCILIK A. Ş.
14851995

ABONE DAĞITIM
Tuana Basın Yayın
0212 435 10 58

ABONE İŞLEMLERİ
0212 435 10 58

BİLGİ
www.laleguldergisi.com

ADRES
Tuana Basın Yayın - Çınar Mah. Osman Gazi Cad.
No: 50/A Bağcılar / İSTANBUL

Dergimizde yayınlanan yazıların, reklamların sorumluluğu yazarına ve reklam sahibine aittir.

- 38 YESEVİ YOLU
- 48 HİKEMİYÂT - EFENDİ HAZRETLERİ'NİN İLMÎ KELÂMLARI
- 50 SÜNNET - HADİS-İ ŞERİFLER
- 58 İDDEF
- 60 ZEYNEB BİNTİ CAHŞ (Radıyallâhü Anhâ) - 1. Bölüm-
- 64 KISSADAN HİSSELER
TIKANDI BABA
- 70 EDEBİYÂT - İNSAN DOĞDUK AMA OLABİLDİK Mİ?
- 74 HİKMETLİ SÖZLER

• DUALAR, ZİKİRLER ve FAZİLETLİ AMELLER •

- 78 MUHARREM AYININ NÂFILE ORUÇLARI
- 78 Haram Ay Orucu
- 79 Muharrem Ayı Oruçları
- 79 SAFER AYININ VAZİFELERİ
- 79 Safer Ayının Her Günü Okunacak Bir Duâ
- 81 SAFER AYINDA KILINACAK NAMAZLAR
- 81 Safer Ayının İlk Gece Namazı
- 82 Her Ayın, Özellikle De Safer Ayının Başında Okunarak Korkulardan ve Zelif Durumdan Kurtulup Azîz Olmaya Vesîle Olacak Mühim Bir Duâ
- 92 Her Çarşambanın Uğursuzluğundan Korunmak İçin Her Salı Çarşambaya Bağlayan Gece Okunacaklar
- 92 Koyunu Kurttan, İnsanı Silahtan Koruyan Hıfz Âyetleri
- 95 İns-ü Cin Vesâir Eşrârın Şerrinden Koruyan Nusha

HÂKİM-İ MUTLAK OLAN YÜCE YARADANIN TEKVİN SIFATINI KABUL EDİP TEŞRÎ SIFATINI REDDEDEN SÖZDE MÜSLÜMANLAR

■ RESUL BÖLÜKBAŞ
▶28

YAVUZ SULTAN SELİM HAN'IN VEFATI

■ Prof. Dr. AHMET ŞİMŞİRGİL
▶32

GÜNÜMÜZ SÜNNET İNKÂRCILIĞININ TÂRİHİ SÜRECİ

■ ÖMER FARUK KORKMAZ
▶40

ŞEYTANIN ETKİLİ SİLAHI; "ÖFKE"

■ MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER
▶52

KARDEŞİM! İFFETİN CİNSİYETİ YOKTUR

■ Dr. İHSAN ŞENOCAK
▶66

FIKHÎ SUÂLLERE CEVAPLAR

■ FATİH KALENDER
▶72

BEYİN HÜCRELERİMİZDEKİ ORGANİZASYON

■ VOLKAN TUZCU
▶76

LALEGÜL DERGİSİ ABONELİK HEDİYELERİ

HEDİYESİZ
1 YILLIK ABONELİK
150 TL

2. KAMPANYA

1 YILLIK ABONE OLAN HERKESE
DELÂİLÜ'L HAYRÂT SETİ

200 TL HEDİYE

YUTRDIŞI ABONELİKLER:
HEDİYELİ ABONELİK
İSTEYENLER İÇİN ABONE
ÜCRETİ YANINDA
KARGO ÜCRETİ VARDIR

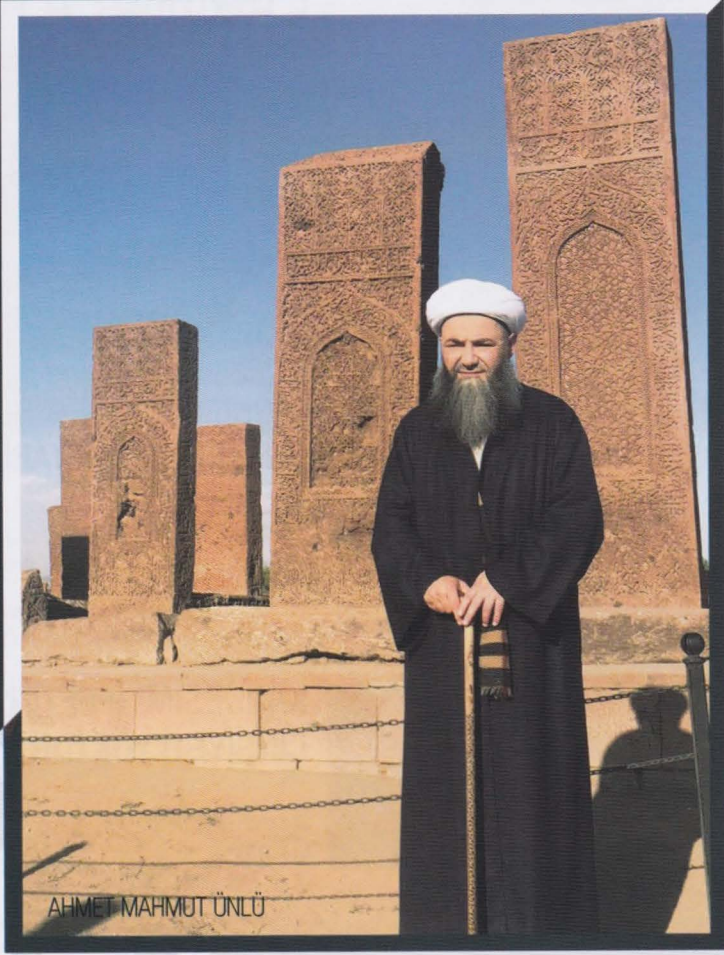
2. KAMPANYA

250 TL

1 YILLIK ABONE OLAN HERKESE
1 adet DELÂİLÜ'L HAYRÂT SETİ
1 adet "BEHCETÜ'N-NÜFÜS"
1 adet KIRK HADİS-İ ŞERİF

HEDİYE

AHMET MAHMUT ÜNLÜ

CÜBBELİ AHMET HOCA EFENDİ'NİN ŞEREFİLİ BİTLİS ŞEHRİNDEKİ ZİYÂRETLERİ

Cübbeli Ahmet Hoca Efendi'nin, Anadolu Topraklarında İslâm ile İlk Şereflenene Diyarlardan Ahlat'ı Ziyâreti

Van gölünün kuzeybatı kıyısında mezar âbideleriyle meşhur tarihî bir şehir ve bugün Bitlis'e bağlı ilçe merkezidir. Ahlat Urartular'dan Osmanlılar'a kadar çeşitli devlet ve hânedanların idâresinde kalmıştır.

Ahlat **Hazreti Ömer** (*Radyallâhu Anh*) devrinde el-Cezîre fâtihisi **İyâz ibni Ğanm** (*Radyallâhu Anh*) tarafından fethedilmiştir (h. 20 / m. 640-41).

Türkler Anadolu'ya geldiklerinde Ahlat dışındaki Van, Erciş, Malazgirt, Bargiri gibi bölgedeki şehirlerin hepsi Bizans İmparatorluğu'nun elindeydi.

Tuğrul Bey (*Rahimehullâh*) 1054 yılında Ahlat üzerinden giderek kuşattığı Malazgirt'i alamamıştı.

Ahlat **Sultân Alparslan** (*Rahimehullâh*) devrinden îtibâren (1063) Anadolu'ya yapılan akın ve fetih hareketlerinde bir üs olarak kullanıldı.

Selçuklular'ın büyük emîrlerinden **Afşin Bey** Ahlat'tan Anadolu içlerine akınlar düzenlemiş, **Sultân Alparslan** da 1071'de Ahlat üzerinden Malazgirt'e giderek burayı kolayca fethetmişti.

Aynı yıl Ahlat'ın **Emîr Sunduk** (*Rahimehullâh*)ın idâresinde olduğu ve Bizans imparatorunun Ahlat üzerine sevkettiği öncü kuvvetlerini mağlûb ettiği (3 Ağustos 1071) bilinmektedir.

Selçuklu Mezarlığı

Mezar taşları üzerindeki kitâbe-lerden şeyh, vâlî, kadı, âlim, fakîh ve seyyid gibi isimlere rastlanması Ahlat'ın kültür târihine ışık tutmaktadır. Beldeye “Kubbetü'l-İslâm” denilmesi, Ahlat'ın bu sıfatı taşıyan Belh ve Buhârâ ile mukâyese edildiğini göstermektedir. Vaktiyle burada iki bin mescid ve bin sekiz yüz kadar da hamam mevcuttu. Şu anda dünyânın en büyük arkeolojik faaliyet sahalarından olan Ahlat'ta yapılan kazılarda her üç yüz metrede bir hamam kalıntısına rastlanmaktadır. (Bkz: Resim-1, 2, 3, 4 ve 5)

Hattâ Ahlat medreselerinden icâzet alamayanlar Anadolu fütûhâtına kadı ve âlim olarak gönderilmiyorlardı. Kaynaklarda pekçok Ahlatlı âlimin isimlerine rastlanıldığı gibi, Anadolu'daki birçok Selçuklu âbidesinde de Ahlatlı sanatkârların imzâlarına rastlanmaktadır. Dolayısıyla o dönemde Ahlat, Müslüman Türk milletinin en büyük merkezi olmuştur. Zâten mezarlıkları da Ahlat'ın 13. asırdaki büyüklüğünü ve nüfus yoğunluğunu göstermektedir. Zîrâ kaynakların ifâdesine göre İstanbul'un nüfusu kırk bin iken, Ahlat'ta üç yüz bin insan yaşamaktaydı.

Orta Asya'da önemli bir mezar geleneğine sâhip olan Türkler, bu geleneği gittikleri her yere taşımışlardır. Eski Türklerde “Kurgan” tipindeki mezarların yerini zamanla yeni etkilerle âbidevî ve süslü taş mezarlar almışlardır.

Ahlat'taki mezar taşları, Orhun Âbideleri'nin İslamlaşmış şeklidir diyebiliriz. Bu mezarlıklar; Ahlatşahlar, Eyyübîler, İlhanlı ve Osmanlı dönemine âitlerdir.

Resim 1: Ahlat'taki Selçuklu mezar şâhideleri

Mezar taşları, iktisâdî zenginliğin arttığı dönemlerde âbidevî ölçülerde ve çok süslü olarak yapılmıştır. Refahın azaldığı dönemlerde ise ölçülerde küçülme ve nitelik

Resim 2: Ahlat'taki Selçuklu mezar şâhideleri

olarak basitleşme ortaya çıkmıştır. Halk arasında îtibârı yüksek kişiler ile idârî bakımdan üst düzey yöneticilere de âbidevî ölçülerde anıt mezarlar yapılmıştır.

Resim 3: Kadılar bölümü

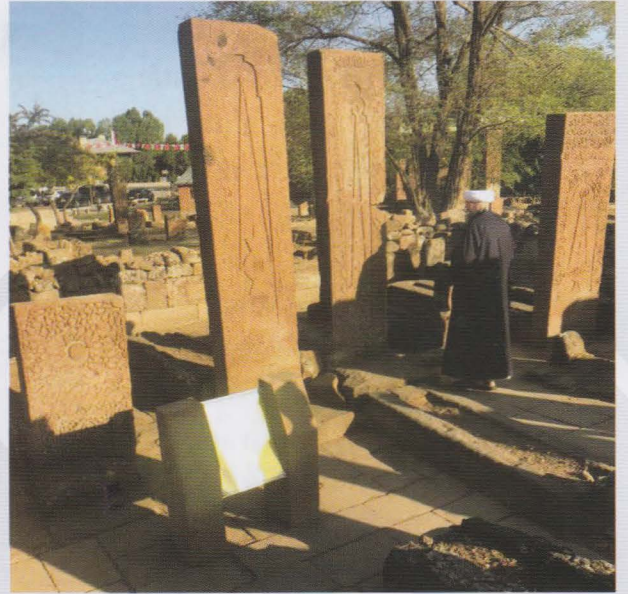

Resim 4: Seyyidler bölümü

Eski Türklerde Bengü taş denen mezar taşlarına, ölen kimsenin adı, ünvanı, memûriyeti, yaşı ve kahramanlıkları yazılırdı.

Bunun en belirgin örneği Orhun Âbideleri'dir. Ahlat mezar taşlarında da ölen kişinin biyografisi, âyet kuşakları, ölümü hatırlatan âyet-i kerîme ve beyitler, mezar taşını işleyen sanatkârın isminin yer aldığı sanatkâr kitâbesi, geometrik şekiller, bitki motifleri ve Türk süslemeleri yer alır.

Ahlat'ın gerek kültür, sanat ve ilim ve gerekse iskân sahası olarak büyüklüğünü, sâdece mezarlıklarına bakarak tahmin etmemiz mümkündür. Mezar taşlarının âbidevî ölçüleri, sanduka ve şâhideler üzerinde görülen çeşitli tezyîni şekiller, figürler, semboller, manzûm veyâ mensûr edebî metinler, âyet-i kerîme ve nihâyet sanatkâr kitâbeleri ile sanat ve kültür çevrelerinin dikkatini çekmektedir. Boyları dört metreye yaklaşan şâhideler Anadolu'da Orta Asya sanat geleneğini devâm ettirirler.

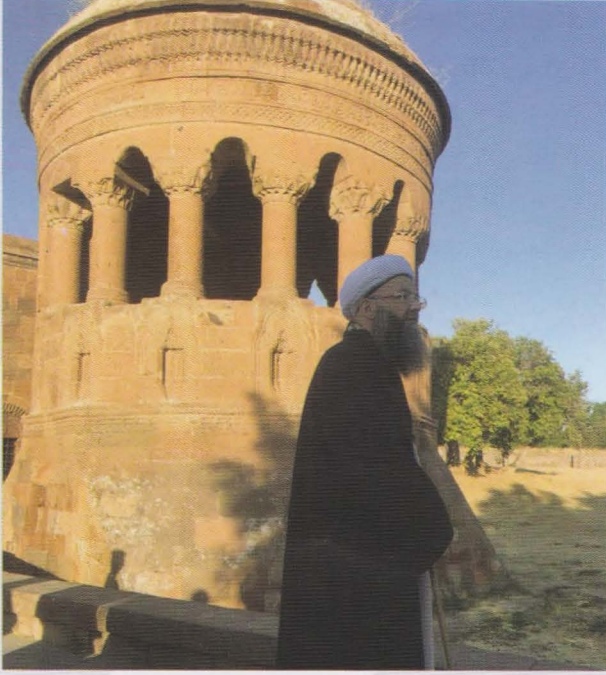
Resim 5: Seyyidler bölümü

Mezar taşlarından yirmi bir sanatkârın ismini öğreniyoruz. Ayrıca bu sanatkârların şecerelerini ve aralarındaki lonca teşkilatını da tespit edebiliyoruz. Bunlardan bazılarının imzâlarına mîmârî diğer bâzı âbidelerde de rastlamaktayız.

Selçuklu Meydan Mezarlığı

Cübbeli Ahmet Hoca Efendi, Sultân Alparslan'dan önce mîlâdî 1040 yılında Selçuklu ecdâdımızın kabirlerinin bulunduğu 8.000 âbidenin mevcut olduğu dünyânın en büyük Selçuklu açık hava mezarlığını ziyâret etti. Âlimler ve kadılar bölümünde medfûn bulunan ulemâyı özellikle ziyâret etti.

Ahlat'ta 210 dönümlük alanı kapsayan Selçuklu Meydan Mezarlığı'nda 12. yüzyılın başından 16. yüzyıla kadar târihlenen 8 bin 169 mezar taşı bulunmuştur. Ölçü ve içerik bakımından birer anıt karakterinde olan taşlar, sanat ve kültür târihi açısından önemli belge niteliği taşımaktadır. Mezar taşları üzerinde bulunan âyet-i kerîme, hadîs-i şerîf ve duâlar, şehrin Müslüman geçmişine ve yaşayışına tanıklık etmektedir ve aynı zamanda bu, Müslüman Türklerin bu yurdun asıl sâhipleri olduklarının tapu tescîli niteliği taşımaktadır.

Resim 6: Emîr Hasan Bayındır Kümbeti

Burası Anadolu'da en fazla kümbetin bulunduğu yerdir. Zîrâ Ahlat taşı ile inşâ edilen Selçuklu, İlhanlı, Karakoyunlu ve Akkoyunlu dönemlerine âit 14 kümbetli kent, Anadolu'da en fazla kümbetin bulunduğu yer konumundadır.

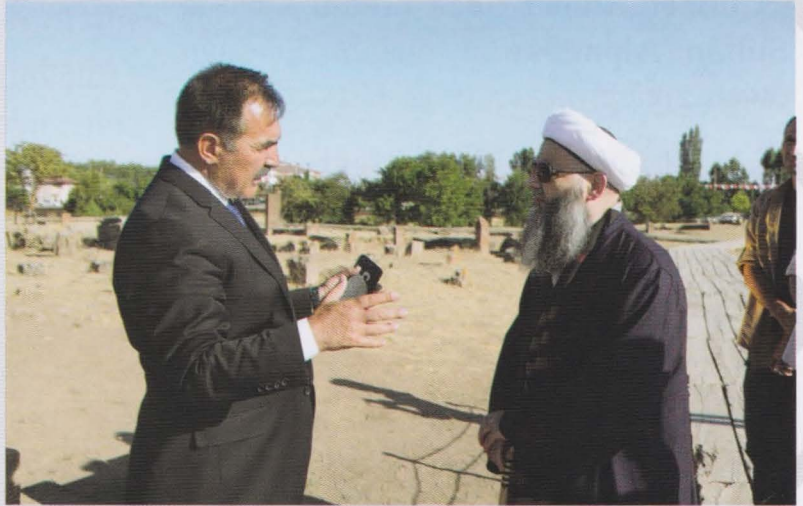
Akkoyunlu hükümdârı **Uzun Hasan**'ın torunu **Rüstem Bey**'in oğlu **Emîr Hasan Bayındır** adına 1481 yılında yapılan farklı ve zarif mîmâriyle ön plana çıkan **Emîr Hasan Bayındır Kümbeti**, Ahlat kümbetleri arasında en ilgi çekicisidir. (Bkz: Resim-6)

Evliyâ Çelebi, **Emîr Akkoyunlu Hasan Bayındır**'ın kabrinin yanında, **Ertuğrul Bey**'in babası olan **Süleymân Şâh**'ın babası **Kaya Bey**'in kabrini ziyâret ettiğini ve onun da **Hasan Bayındır**'ın birâderi olduğunu zikreder. (Evliyâ Çelebî, Seyâhatnâme, 4/140, İk-dâm Matbaası, 1314)

Süleymân Şâh'ın hânımı **Hayme Ana** ve **Ertuğrul Ğâzî**'nin Ahlat'ta doğduğu zikredilir. (Rahmetullâhi Aleyhim Ecma'în)

Ahlat Belediye Başkanı

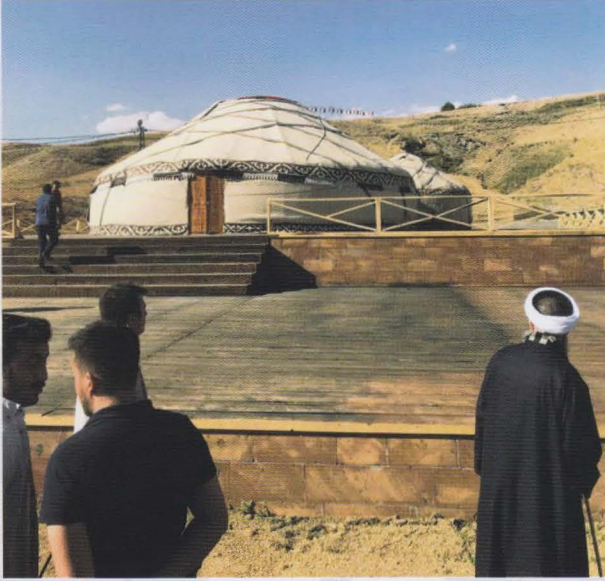
Ahlat Belediye Başkanı **Abdulalim Mümtaz Çoban Beyefendi**, **Cübbeli Ahmet Hoca Efendi**'ye Ahlat'ta bulunan mezarlıklardaki kabr-i şerîfler ve Ahlat'ın târihi hakkında bâzı bilgiler arzetti. Ayrıca **Kaya Bey**'in kabrinin bulunması hakkında kazı çalışması başlatıldığını müjdeledi. Bir de kendisine Ahlat Bastonu takdîm etti. **Allâh-u Te'âlâ** hizmetlerinde kendisini muvaffak eylesin. Âmîn! (Bkz: Resim-7 ve 8)

Resim 7: Ahlat Belediye Başkanı Mümtaz Çoban Beyefendi, Cübbeli Ahmet Hoca'ya Ahlat'taki kabristanın özellikleri hakkında mâlûmât verirken

Resim 8: Ahlat Belediye Başkanı Mümtaz Çoban Beyefendi, Cübbeli Ahmet Hoca'ya Ahlat'taki kabristan hakkında bilgi verirken

Resim 9: Sultân Alparslan'ın Ahlat'ta otağını kurduğu mahal

Alparslan Hazretleri'nin Otağı

Cübbeli Ahmet Hoca Efendi Ahlat'ta Sultân Alparslan'ın otağını kurduğu ovayı ziyâret etti. (Bkz: Resim-9)

Cüreyc Hazretleri

Cübbeli Ahmet Hoca Efendi, eski ümmetlerin âbidlerinden **Cüreyc Hazretleri**'nin Malazgirt'in Alyar Köyünde bulunan kabr-i şerîfini ziyâret etti. (Bkz: Resim-10)

Cüreyc Hazretleri kendisine bir fâhişe tarafından iftirâ atılınca beşikteki bebeğin konuşarak kendi lehine şâhitlik ettiği eski ümmetlerden olup hakkında sahîh bir hadîs-i şerîf bulunan kıymetli bir zattır.

Hoca Efendi bütün sevenlerini ve cemâatini de yapılan duâlara ilhâk etti. **Allâh-u Te'âlâ** şefâatlerine nâil eylesin.

Hoca Efendi bu ziyâretini şöyle anlattı:

Muş'a bağlı Malazgirt'in Alyar köyünde **Cüreyc Hazretleri**'ni ziyârete sabah namazından sonra çıktık. Bu zât takrîben 2000 sene önce yaşamıştır, zîrâ **Îsâ** (Aleyhisselâm)ın ümmetindedir.

Ona iftirâ atan kadının olduğu yere hâlâ taş atılıyor. O örf, âdet devâm etmiş.

Hattâ o kadar taş birikmiş ki kara yolları yol yaparken taş lâzım olunca buradaki taşlardan kullanmış. Yâni bir **Allâh** dostuna eziyet edeni, iftirâ edeni 2000 sene geçiyor da hâlâ **Allâh-u Te'âlâ** taşlatırıyor.

Orada çok büyük bir kerâmet zuhûr etmiş. "**Buhârî**" şârihlerinden **İbni Bettâl** (Rahimehullâh) diyor ki:

"Bir rivâyet **Cüreyc Hazretleri** nebîdir, nebî ise bu hârikulâde durum mûcize kabîlinden olur."

O zaman **Îsâ** (Aleyhisselâm)dan önce olması lâzım, çünkü **Îsâ** (Aleyhisselâm) ve **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) arasında **Cüreyc** isminde bir nebî yok. **Hâlid ibni Sinan** (Aleyhisselâm) hakkında bir rivâyet var, o rivâyet de kesin değildir.

Çünkü fetret devri nebîsiz ve tebliğsiz dönem demektir. **Cüreyc Hazretleri**'nin başına gelen hâdiseyi kısaca anlatalım. "**Buhârî**" hadîs-i şerîfidir, metnini de okuyalım:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَمْ يَتَكَلَّمْ فِي الْمَهْدِ إِلَّا ثَلَاثَةٌ: عِيسَى، وَكَانَ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ رَجُلٌ، يُقَالُ لَهُ: جُرَيْجٌ، كَانَ يُصَلِّي جَاءَتْهُ أُمُّهُ فَدَعَتْهُ، فَقَالَ: أُجِيبْهَا أَوْ أَصَلِّي، فَقَالَتْ: اللَّهُمَّ لَا تُمِتْهُ حَتَّى تُرِيَهُ وَجُوهَ الْمُؤْمِسَاتِ، وَكَانَ جُرَيْجٌ فِي صَوْمَعَتِهِ فَتَعَرَّضَتْ لَهُ امْرَأَةٌ وَكَلَّمَتْهُ فَأَبَى فَأَتَتْ رَاعِيًا فَأَمَكَّتْهُ مِنْ نَفْسِهَا فَوَلَدَتْ غُلَامًا، فَقَالَتْ: مِنْ جُرَيْجٍ، فَأَتُوهُ فَكَسَرُوا صَوْمَعَتَهُ وَأَنْزَلُوهُ وَسَبُّوهُ، فَتَوَضَّأَ وَصَلَّى ثُمَّ أَتَى الْغُلَامَ، فَقَالَ: مَنْ أَبُوكَ يَا غُلَامُ؟ قَالَ: الرَّاعِي، قَالُوا: نَبِيٌّ صَوْمَعَتِكَ مِنْ ذَهَبٍ، قَالَ: لَا إِلَّا مِنْ طِينٍ وَكَانَتْ امْرَأَةٌ تُرَضِعُ ابْنًا لَهَا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ، فَمَرَّ بِهَا رَجُلٌ رَاكِبٌ ذُو شَارَةٍ، فَقَالَتْ: اللَّهُمَّ اجْعَلْ ابْنِي مِثْلَهُ، فَتَرَكَ ثَدْيَهَا وَأَقْبَلَ عَلَى الرَّاكِبِ، فَقَالَ: اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْنِي مِثْلَهُ، ثُمَّ أَقْبَلَ عَلَى ثَدْيِهَا يَمُصُّهُ.»

Resim 10: Cüreyc Hazretleri'nin kabri-şerîfi

(el-Buhârî, es-Sahîh, el-Enbiyâ:49, rakam:3253, 3/1268; İbnü Hibbân, es-Sahîh, rakam:6489, 14/411; Ahmed ibnü Hanbel, el-Müsned, rakam:8071, 13/434)

«لَمْ يَتَكَلَّمْ فِي الْمَهْدِ إِلَّا ثَلَاثَةٌ؛ عِيسَى.»
“Beşikte ancak üç kişi konuşmuştur.
(Biri) İsâ (Aleyhisselâm)dır.”

Beşikte konuşanların birincisi İsâ (Aleyhisselâm)dır, o Kur'an-ı Kerîm'de Meryem Sûresi'nin 30. âyet-i kerîmesinde geçiyor. Beşikte ancak üç kişi konuştu. Aslında beşikte konuşanlar yedidir. Peki bu hadîs-i şerîfte niye üç geçiyor? Demek ki diğer dördü konuştuğu anda beşikte değil de ya annesinin, ya babasının kucağında ya da yeredir. Üçü zâten bu hadîs-i şerîfte anlatılıyor.

Diğer dördünü kısaca şöyle sıralayabiliriz:

1) Ashâb-ı Uhdûd kıssasında, hüküm-dârın ateşe atacağı kadının bebeğinin, hak üzere olduklarını annesine duyurmak için konuşması.

2) Firavun'un kızının tarakçısı olan Mâside'nin bebeğinin, Firavun onlara cezâ vereceği esnâda, hak üzere olduklarını annesine bildirmek için konuşması.

3) Yûsuf (Aleyhisselâm)ın Züleyhâ Vâlidemize karşı bir kötülük yapmaya yeltenmediğine dâir Züleyhâ Vâlidemizin âilesinden olan bir bebeğin konuşması. (Diğer bir rivâyete göre ise Yahyâ (Aleyhisselâm)ın beşikte konuşması.)

4) İbrâhîm (Aleyhisselâm)ın beşikte konuşması.

Tabî bunlar bizden önceki ümmetler için cârî olan rakamdır. Bizim ümmetimizde ise Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) beşikte konuşmuştur.

İbni Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ) rivâyet ediyor, Vâkîdî'nin siyerinde de geçiyor, Aynî'nin “Buhârî Şerhi”nde geçiyor.

Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) daha süttten kesildiğinde:

«اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا وَسُبْحَانَ اللَّهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا.»

“Allâh-u Te‘âlâ her şeyden yüce olmakla yücedir. Allâh-u Te‘âlâ'ya çokça hamdolsun. Sabah ve akşam Allâh-u Te‘âlâ'yı tesbîh ederiz.” diye zikrediyordu.

Yâni hiç konuşmazken bunları okumuştur. Dolayısıyla bunu da beşikte konuşanlara ekliyoruz. Cüreyc Hazretleri'nin kıssasına devâm edelim:

«وَكَانَ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ رَجُلٌ، يُقَالُ لَهُ: «Benîsrâil'de bir adam vardı, ona 'Cüreyc' denilirdi.»

Cüreyc (Radiyallâhu Anh) esâsen tâcirmiş. Bu zâtın İsâ (Aleyhisselâm)dan sonra olduğunu şârihler nereden anlıyorlar? Çünkü kendisine bir ibâdet yeri yaptırmış, “Savme‘a” diye geçiyor hadîs-i şerîfte.

Bu tâbir sâdece İsâ (Aleyhisselâm)dan sonraki ruhban sınıfının mâbedlerinde kullanılıyordu. Esâsen mübârek zatları onlar.

Yâni evlenmemek, insanlarla görüşmemek, kenara çekilmek onun şerîatında meşrû olduğu için oradan anlıyor âlimlerimiz.

Bu zât ticâret yapmaya başlamış, gençliğinde bâzen kâr ediyormuş, bâzen zarar ediyormuş. Sonra bakmış ve: “Bu ticârette bir kâr ediyoruz seviniyoruz, bir zarar ediyoruz üzülüyoruz.

Öyleyse ben bir ticâret arayıp bulayım ki bundan daha hayırlı olsun, onda hiç zarar bulunmasın.” demiş.

Yâni hiç zarar ihtimâli olmayan ticâret ne? İmân ve âmel-i sâlih. Nitekim Kur’ân-ı Kerîm’de bu husus:

﴿إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّنْ تَبُورَ﴾

“O kimseler ki Allâh’ın kitabını art arda oku(yup hükümlerini uygula) mak-tadırlar, (özellikle de) o (farz) namaz(-lar)ı hakkıyla kılmışlardır ve kendilerini rızıklandırdığımız şeylerden(yerine göre) gizli ve âşikâr olarak infakta bulunmuşlardır, gerçekten de onlar öyle (sonsuz ve) büyük bir ticâreti ummaktadırlar ki, o asla kesâda uğramayacaktır.” (el-Fâtır Sûresi:29) âyet-i kerîmesinde beyân ediliyor.

İşte bu zât zâviye gibi bir şey inşâ etmiş ama biraz yüksek tabî, ipe tutunarak çıkıyor. Aynı şekilde geri iniyor. Yanına gelen de illâ ki seslenmek zorunda kalıyor. Orada ibâdete çekilmiş bu mübârek zat.

«كَانَ يُصَلِّي.» “Devamlı namaz kılardı.”

“Buhârî” hadîs-i şerîfinin metnini okuyorum, o arada şerhlerden îzâh getiriyorum.

«جَاءَتْهُ أُمُّهُ فَدَعَتْهُ.» “Annesi geldi ve ona seslendi.”

Annesi onu çok özlüyordu ve görmek istiyordu. Fakat bu zât ibâdete devâm edip annesini ziyârete de gidemiyordu. Bu sefer annesi geldi ve: “Ey Cüreyc! Ben senin annenim, görmek istiyorum yüzünü.” diye onu çağırdı. Üç kere çağırmış. Bu üç kere-nin herbirinde de üç kere tekrâr etmiş: “Ben senin annenim.” diye. “Bir bak, yüzünü göreyim.” demiş. O arada bu zât annesinin sesini duyuyor ve kendi kendine:

«فَقَالَ: أَجِيبَهَا أَوْ أَصَلِّي؟» “(Kendi kendine): ‘Ona cevap mı vereyim, yoksa namaza mı devâm edeyim?’ dedi.”

Yâni: “Yâ Rabbi! En hayırlısı neyse beni ona muvaffak eyle.” diye kalbinden niyâz ediyor.

Annesi ikinci kez bağırdı yok, üçüncü kez bağırdı yok. O da namaza devâm karârı aldı. Peki evlâ olan neydi? Evlâ olan orada namazı kısaltıp, hafifletip, selâm verip “Buyur anne.” demesi idi.

Nitekim hadîs-i şerîfte: “Cüreyc fıkıh âlimi olsaydı annesine icâbet etmesi, Rabbi’ne nâfile namaz kılmasından daha fazîletli olduğunu bilirdi.” buyrulmuştur. (İbnü Hacer el-‘Askalânî, Fethu’l-bârî, ??)

Ama fıkıh ilmi olmadığından sırf ibâdete yöneldiğinden orada efdal olanı yapmadı.

Bâzıları da diyorlar ki bir hûşû hâli yakalamıştı, o arada namazı kısaltıp selâm ver-se, annesine “Nasılsın, iyi misin?” dese, o da ona bir şeyler anlatsa, dünyâ kelâmı olur da huşûum bozulur, o feyzi kaçırma-yayım diye o endişeyle icâbet etmedi.

«فَقَالَتْ: اَللّٰهُمَّ لَا تُمِتْهُ حَتَّى تُرِيَهُ وُجُوهُ» “Bunun üzerine annesi de: ‘Ey Allâh! Fâhişelerin yüzlerini ona göstermeden onu öldürme.’ dedi.”

Annesinin demek istediği: “Ben ki yüzünü göremedim, öyleyse yüzünü fâhişeler görsün.” meâlinde değerlendirilebilir. Derken Benîsrâil’de bir mecliste konuşuyorlar ve: “Bu nasıl bir âbid? Devamlı namaz, ibâdet, çarşıya, pazara gelmiyor. Bu ne mübârek bir adam?” diyorlar. Aslında imreniyorlar ve onun ibâdetini kıskanıyorlardı. Orada da bir kadın var, kadın da güzelliğiyle çok meşhur, kendisi de fuşşa düşkün. O zamanda fâhişelerin, zâniyelerin belli bir yerleri, umumhâneleri varmış. O kadın: “İster misiniz ki ben onu fitnelendireyim, yoldan çıkarayım?” deyince, onlar: “Tamam istiyoruz.” dediler.

«وَكَانَ جُرَيْجٌ فِي صَوْمَعَتِهِ.» **“Cüreyc (Radıyallâhu Anh) ibâdethânesinde idi.”**

Onlar **Cüreyc (Radıyallâhu Anh)**a o kadar güveniyorlar ki, “Sen ona ne yapsan zinâyâ düşüremezsın.” dediler.

Kadın da: “Ben ona bir yol bulacağım.” dedi ve gitti manastırın etrâfında dolandı, bağırdı, çağırdı.

«فَتَعَرَّضَتْ لَهُ امْرَأَةٌ وَكَلَّمَتْهُ فَأَبَى.» **“Sonra kadın kendisini ona sundu, o da kadınla konuştu ve (ondan) yüz çevirdi.”**

Kadın gelip gidiyor, **Cüreyc (Radıyallâhu Anh)**ı rahatsız ediyor. Devamlı bağırıp çağırıyor. **Cüreyc (Radıyallâhu Anh)** sonunda: “Ne istiyorsun sen?” deyince, o: “Seni istiyorum, zînâ etmek istiyorum seninle.” dedi. Tabî **Cüreyc (Radıyallâhu Anh)** bunun üzerine ne onun tarafına baktı ne de tenezzül etti.

«فَأَتَتْ رَاعِيًا فَأَمَكَّتْهُ مِنْ نَفْسِهَا فَوَلَدَتْ» **“Kadın da bir çobana gidip nefsinden ona imkân verince (kendini ona teslîm edince) ondan bir oğlan çocuğu doğurdu ve ‘Bu çocuk Cüreyc’tendir.’ dedi.”**

Kadın bu durumu görünce oradaki bir çobana kendisini teslîm etti ve bir zaman sonra o çobandan erkek bir çocuğu oldu. Sonra millet kadına: “Bu çocuk kimdenidir?” dedi. O da: “Bu çocuğu **Cüreyc**’ten peydahladım.” dedi. O zamanda zînânın cezâsı çok ağır, hükümdar da **İsâ (Aleyhis-selâm)**ın şerîatına bağlı. Dolayısıyla zînânın cezâsı recim yâni taşlanarak katledilmektir.

Bunun üzerine bu haber hükümdâra intikâl etti. Hükümdar da: “Gidin onu bana getirin.” dedi.

«فَأَتُوهُ فَكَسَرُوا صَوْمَعَتَهُ وَأَنْزَلُوهُ وَسَبُّوهُ.» **“Bunun üzerine on(un yanın)a gelip ibâdethânesini yıktılar ve onu oradan indirerek hakâret ettiler.”**

Hükümdârın adamları geldiler, **Cüreyc (Radıyallâhu Anh)**ın bulunduğu yeri bastılar. **Cüreyc (Radıyallâhu Anh)** namaza devâm ediyordu. Baktılar ki bu cevap vermiyor, onlar da ibâdethâneyi baltalarla kırmaya başladılar, **Cüreyc (Radıyallâhu Anh)** çıkıp: “Ne yapıyorsunuz siz?” deyince, onlar: “Seni hükümdar çağırıyor, sen gelmeyince biz de burayı kırıyoruz.” dediler.

Cüreyc (Radıyallâhu Anh): “Tamam durun, kırmayın.” diyerek yukardan indi. Onlar: “Biz seni âbid sanıyorduk, bütün millet seni evliyâ zannediyordu. Sen ne bozuk adammışsın, kadını hâmile bırakmışsın.” dediler.

Böylece **Cüreyc (Radıyallâhu Anh)**ı hükümdâra götürdüler, hükümdar: “Biz seni zâhîd ve âbid biri biliyorduk ama sen nasıl birymişsin böyle?! Bize mi gösteriş yapıyordun? Bu kadını hâmile bırakmışsın.” dedi.

Cüreyc (Radıyallâhu Anh) da: “Ben böyle bir şey yapmadım. Kadının şâhidi var mı?” dedi. “Kadının şâhidi yok. Peki senin var mı?” dediler.

Tabî o arada da hükümdârın huzûruna götürülürken fâhişelerin bulunduğu binânın önünden geçerlerken, fâhişeler çıkıp **Cüreyc** (*Radiyallâhu Anh*)a baktılar. O da fâhişeleri görünce onların yüzlerine bakıp tebessüm etti. Bu sefer o askerler de: “Görüyor musun bak fâhişeleri görene kadar hiç kimseye gülmedi ama onları görünce güldü. Demek ki hakkında söylenenler doğruymuş.” dediler.

Sonradan bu işi ona sordular. **Cüreyc** (*Radiyallâhu Anh*) da: “Annemin duâsı ne duâymış! Ben annemin duâsının ne kadar tesirli olduğunu, kabûlünü görünce anladım.” dedi. Tabî oradakiler bir şey anlamadılar.

Bunun üzerine **Cüreyc** (*Radiyallâhu Anh*) böyle bir şey yapmadığına dâir hükümdâra yemîn ettiyse de inandıramadı. Sonra bu işi ancak yine annesinin duâsının çözeceğine inandığı için onu ziyâret etmek için müsâade istedi. Gitti annesini ziyâret etti. “Anne benim başıma neler geldi.” diyerek her şeyi anlattı.

Annesi de: “Ey **Allâhım!** Eğer **Cüreyc**’in başına gelen, benim duamla gel-diye, sen onun başından bu belâyı benim duâmı aç.” diyerek duâ etti.

O arada **Cüreyc** (*Radiyallâhu Anh*) çok yor-gun düştüğü için uyuya kaldı ve rüyâsında bir zât gelip: “Sen yarın hükümdârın karşısına çıktığın zaman mahkemede o kadına: ‘Ben sana nerede tecâvüz ettim? Nerede seninle zînâ ettim?’ diye soracaksın. Sonra o sana: ‘Ağacın altında.’ diyecek.

O ağaca gideceksin, o ağaç senin şâhidindir. Ondan sonra da gideceksin o doğurduğu çocuğun başını sıvazlayacaksın, çocuğa: ‘Ey küçük! Senin baban kimdir?’ diye soracaksın ve ondan sonra hâlas olacaksın.” dedi.

«فَتَوَضَّأَ وَصَلَّى ثُمَّ أَتَى الْغُلَامَ.» “**Bunun üzerine abdest alıp (hâcet) namaz(ı) kıldı ve sonra çocuğ(un yanın)a geldi.**”

Cüreyc (*Radiyallâhu Anh*) uyanır uyanmaz güzel bir abdest alıp hâcet namaz kıldı. Aldılar onu, boynuna bir ip bağladılar. Mahkemeye çıkarken o kadının da boynuna bir ip bağladılar ve böylece şehir turu attırdılar. Bütün milletin içinde rezîl ettiler. Sonunda hükümdâr: “Yazıklar olsun sana, seni hayırlı bir insan biliyorduk, bu kadını hâmile bıraktın. Götürün asın.” dedi.

Cüreyc (*Radiyallâhu Anh*) götürülürken “Durun benim şâhidim var.” dedi. “Dün şâhid sorduk sana, ‘Şâhidim yok.’ dedin. Şimdi ise ‘Bana şâhitlik edecek birilerini buldum.’ diyorsun. Kimi buldun?” dediler.

“Çocuk şâhitlik edecek. Bebeği getirin veyâ beni bebeğe götürün.” dedi. “Sen bizle dalga mı geçiyorsun?! Bebek nasıl konuşacak?!” dediler. O: “Beni asmadan evvel bana imkân verin.” dedi.

«فَقَالَ: مَنْ أَبُوكَ يَا غُلَامُ؟ قَالَ: الرَّاعِي.» “**Bunun üzerine ‘Ey çocuk! Senin baban kimdir?’ deyince, çocuk: ‘Çobandır.’ dedi.**”

Cüreyc (*Radiyallâhu Anh*) çocuğun yanına geldi ve: “Senin baban kimdir? Seni annenin rahminde yaratan **Allâh-u Te’âlâ**’nın hakkı için söyle, baban kim?” dedi.

Çocuk fasîh bir lisân ile: “Koyun çobanı, ben çobanın oğluyum.” dedi.

Çocuk konuşunca “Sen ne mübârek bir adamsın, nasıl böyle oldu bu iş, biz anlayamadık.” dediler.

Sonra kadına sordu “Nerde oldu bu iş?” diye, kadın: “Ağacın altında.” dedi.

Bunun üzerine ağaca geldi ve “Seni yaratmanın hakkı için soruyorum, bana bildirsin. Bu kadınla kim zînâ etti?” dedi. O anda ağacın her dalı dile geldi ve: “Koyun çobanı.” dediler.

«قَالُوا: نَبِيٌّ صَوْمَعَتَكَ مِنْ ذَهَبٍ، قَالَ: لَا
«Onlar: ‘İbâdethâneni al-
tından yapalım.’ deyince Cüreyc (Ra-
diyallâhu Anh): ‘Hayır, sâdece çamurdan
(yapın).’ dedi.»

Bunu da duyunca hükümdâr Cüreyc (Radiyallâhu Anh)dan özür diledi. “Senin ibâdethâneni yıktık ya, onu yeniden altından yapalım.” dediler. Cüreyc (Radiyallâhu Anh) ise: “Çamurdan olursa ancak olur.” dedi.

Hulâsâ; beşikteki çocuk dile geldi ve konuştu. **Allâh-u Te‘âlâ** ne yaptı? Namazın hakkına tâzim etti, ona bunca şâhit yarattı, ama anne hakkına da tâzim etti. Bu yüzden Cüreyc (Radiyallâhu Anh)a bu sıkıntıları yaşattı.

İşte Cüreyc (Radiyallâhu Anh) **Allâh-u Te‘âlâ**’nın bu kadar değerli kuludur.

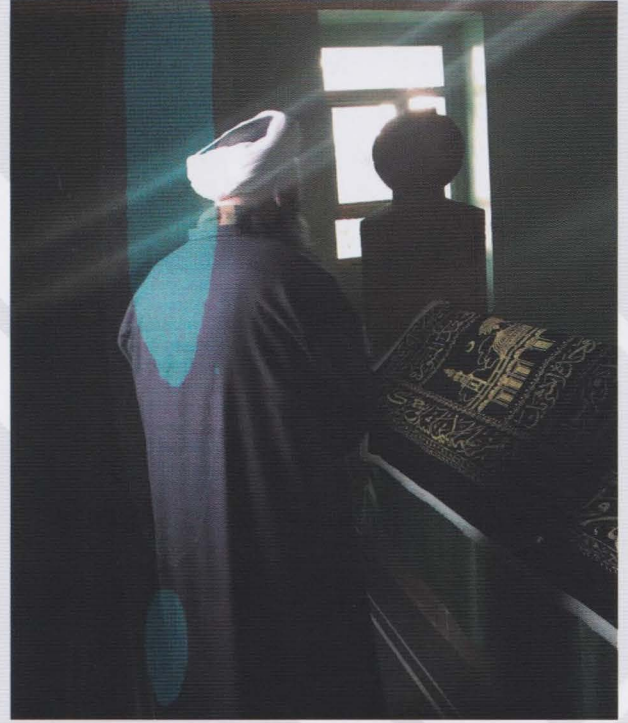
Rabbimiz bize ziyâretini nasîb ettiği gibi sizlere de nasîb eylesin ve cümlemizi zi şefâatine nâil eylesin. Âmîn!

Abdurrahmân Gâzî

(Radiyallâhu Anhümâ) **Hazretleri**

Cübbeli Ahmet Hoca Efendi, halk arasında “**Abdurrahmân Gâzî**” diye bilinen, **Mu‘âz ibni Cebel** (Radiyallâhu Anh)ın oğlu **Abdurrahmân ibni Mu‘âz** (Radiyallâhu Anhümâ)nın kabri şerîfini ziyâret etti.

Hazreti Ömer’in hilâfeti döneminde İyâz ibni Ğanm Hazretleri komutasında bu diyârı fethetmeye gelmiş 122 sahâbe-i kirâm bu bölgede şehîd düşmüştür ki bu da Bitlis’ten Diyarbakır’a kadar uzanan bu beldelerin sahâbe-i kirâm kanıyla yoğrulmuş çok mübârek topraklar olduğunu ortaya koymaktadır.

Resim 11: Sahâbe-i kirâmdan Abdurrahmân ibni Mu‘âz Hazretleri’nin merkad-i mübârekleri

Dolayısıyla bu kutsal beldeleri Ermeni döller ve Yahûdî uşakları olan Pkk ve Pyd’ye bırakmamak için ordumuzun yaptığı çalışmalar en büyük cihâd, bu uğurda dökülen kanlar da en büyük şehâdet vesîlesidir.

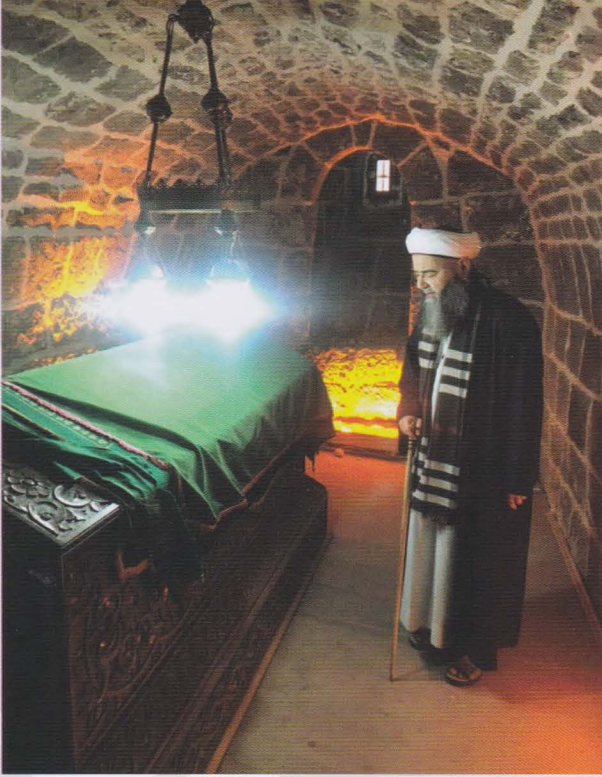
İşte **Cübbeli Ahmet Hoca Efendi** bu zatlardan, kabri bilinen **Abdurrahmân ibni Mu‘âz** (Radiyallâhu Anhümâ) **Hazretleri**’nin kabri şerîfini ziyâret etti ve cumâ günü akşama yakın kabûl saatinde duâlarda bulundu. Sizleri de duâlarına ilhâk etti. (Bkz: Resim-11)

(Mehmet Törehan Serdar, Bitlis Erenleri, 2/267-271, Bitlis Vâlîği Kültür Yayınları, 2017)

Allâh-u Te‘âlâ cümlemizi bu yüce sahâbînin şefâatlerine nâil eylesin. Âmîn!

Feyzullâh el-Ensârî Hazretleri

Cübbeli Ahmet Hoca Efendi, **Ebû Eyyûb el-Ensârî Hazretleri**’nin kardeşi **Feyzullâh el-Ensârî Hazretleri**’nin Bitlis’te bulunan kabri şerîfini ziyâret etti. (Bkz: Resim-12)

Resim 12: Sahâbe-i kiramdan Ebû Eyyûb el-Ensârî Hazretleri'nin kardeşi Feyzullâh el-Ensârî Hazretleri'nin Bitlis merkezindeki kabr-i şerîfi

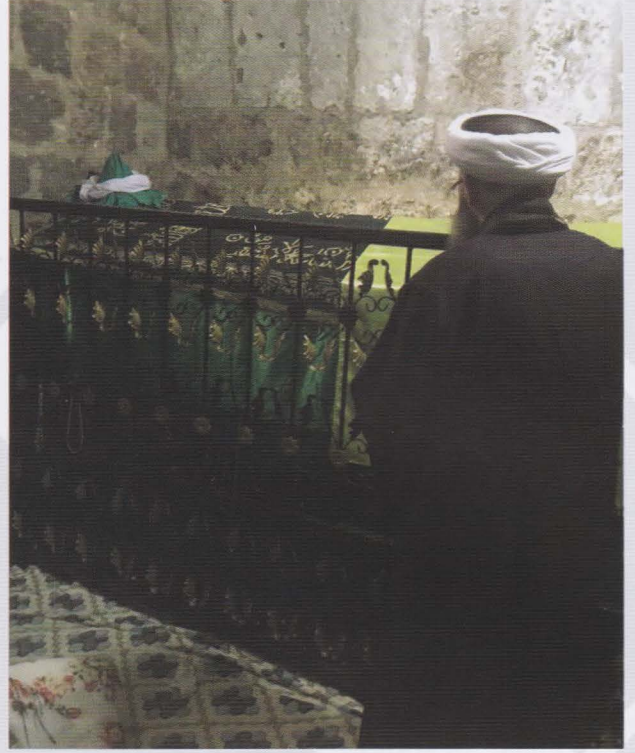
Kabr-i şerîfi Alemdâr Baba Câmîi'nin alt katındadır. 641 târihinde Bitlis'i fetih etmek için gelen **Iyâz ibni Ğanm** (*Radıyallâhu Anh*) komutasındaki ordunun alemdârı (sancaktârı) olarak Bitlis'e gelmiş ve burada şehîd olmuştur. Bu nedenle halk arasında "**Alemdâr Baba**" olarak bilinmektedir. (*Mehmet Törehan Serdar, Bitlis Erenleri, 2/4-6, Bitlis Vâlliği Kültür Yayınları, 2017*)

Şeyh Mahmûd Mirzâhânî Hazretleri

Ruknüddîn Alâuddevle es-Semnânî el-Mennânî Hazretleri'nin silsilesinden **Şeyh Mahmûd Mirzâhânî Hazretleri** ki Bitlis halkı arasında "**Şeyha'l-ğarîb**" diye bilinir, ruh hastalarının şifâsında kendisinin tasarrufunun devâm ettiği tecrübe ile müşâhede edilmektedir. **Rabbimiz** şefaatlere nâil eylesin. Âmîn!

(Bkz: Resim-13)

(*Mehmet Törehan Serdar, Bitlis Erenleri, 2/153-157, Bitlis Vâlliği Kültür Yayınları, 2017*)

Resim 13: Şeyh Mahmûd Mirzâhânî Hazretleri'nin Bitlis merkezindeki türbesi

Muhammed Küfrevî Hazretleri

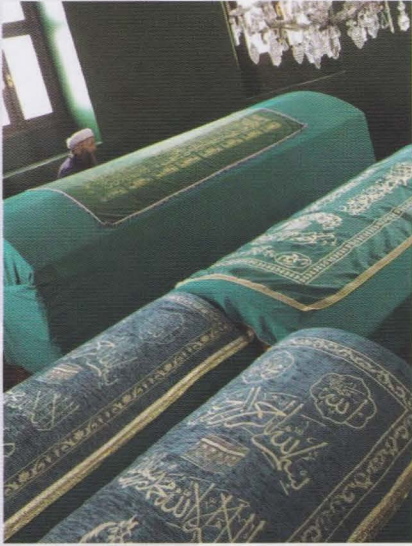
Cübbeli Ahmet Hoca Efendi, Sultân Abdülhamîd Hân Hazretleri'nin "Karpısının kıtmîriyim" diye tâzîm ettiği şeyhi **Muhammed Küfrevî Hazretleri** ve âilesinin kabr-i şerîfini ziyâret etti.

Muhammed Küfrevî Hazretleri, Mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî Hazretleri'nin halîfesi olan **Seyyid Tâhâ Hazretleri**'nin halîfesi ve **Alvarlı Muhammed Lütfi Efe Hazretleri**'nin de şeyhidir.

Vefât ettiği türbesini 12.000 altın harcayarak **Sultân Abdülhamîd Hân** yaptırmıştır. Türbenin iç ve dış kapısı, **Sultân**'ın bizzat kendi el işçiliği ile yapılmıştır. 1916 yılındaki Rus işgâlinde türbenin dış kapısı çalınıp götürülmüş, fakat içerdeki kapı yerinde durmaktadır. (Bkz: Resim-14 ve 15)

(*Mehmet Törehan Serdar, Bitlis Erenleri, 2/163-173, Bitlis Vâlliği Kültür Yayınları, 2017*)

Allâh-u Te'âlâ şefaatlere nâil eylesin.

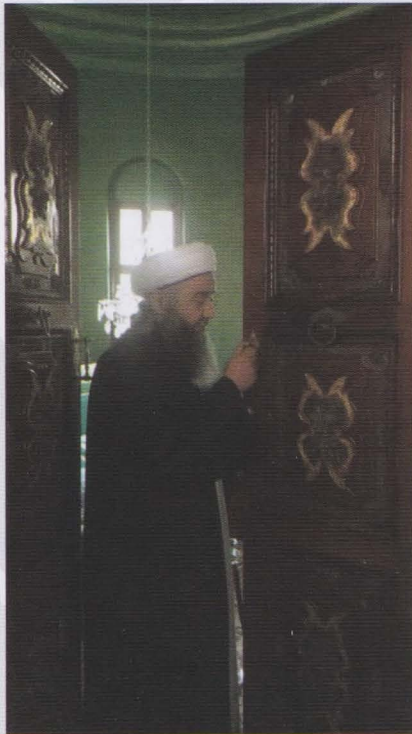

Resim 14: Muhammed Küfrevî Hazretleri'nin Bitlis merkezindeki kabri-i şerîfleri

Bitlis-Mutki'de Bulunan Ohin Medresesi

Cübbeli Ahmet Hoca Efendi Bitlis-Mutki'de bulunan Ohin Medresesi'ni ziyâret ederek şeyhler ve seydâlarla muhabbet etti ve talebelere ilme teşvik hakkında kısa bir nasîhatte bulundu.

(Bkz: Resim-16 ve 17)

Resim 15: Küfrevî Hazretleri'nin türbesi için, Sultân Abdülhamîd Hân'ın el işçiliği ile yapıldığı kapı

Şeyh Hâlid (*Kuddise Sirruhû*)nun oğlu olan **Fethullâh Ayte Hoca Efendi** evvelce kendisini İstanbul'da ziyâret etmişti. **Hoca Efendi** de sekiz sene evvel Bitlis'e gittiğinde Ohin Medresesi'ni ziyâret fırsatı bulamamış bu nedenle onlara ziyâret sözü vermişti, bu vesîleyle bu sözünü yerine getirmiş oldu.

Ohin Medresesi Doğu bölgesinin en mühim ilim yuvasıdır, bu yüzden ziyâreti ve yardımı hak etmektedir. **Cübbeli Ahmet Hoca Efendi**'yi medresenin kapısında Baş Müderris **Şeyh Fethullâh Ayte Hoca Efendi**, **Şeyh Âsım Efendi**'nin mahdûmu **Şeyh Mes'ûd Efendi** ve diğer seydâlar karşıladılar.

Resim 16: Ohin Medresesi

Daha sonra **Cübbeli Ahmet Hoca Efendi** bu şeyhlerin dedesi olan Allâme **Şeyh Alâuddîn Efendi** ile oğulları **Şeyh Mazhar Efendi**, **Şeyh Hâlid Efendi** ve **Şeyh Âsım Efendi**'nin kabri-i şerîflerini ziyâret etti. (Bkz: Resim-18, 19, 20, 21 ve 22)

Ohin müderrisi **Şeyh Fethullâh Ayte Hoca Efendi**'nin babası olan **Şeyh Hâlid Efendi** (*Rahimehullâh*), **Cübbeli Ahmet Hoca Efendi** 15 yaşlarındayken İsmailağa'ya sıklıkla gelirdi.

Resim 17: Ohin Medresesi Mescidi

Cübbeli Hoca kendisine usûl-i fıkıhtan sorular sormuş, **Şeyh Hâlid Efendi** de **Cübbeli Hoca**'ya "*Mir'âtü'l-usûl*" kitabından ders vermişti.

Şeyh Hâlid Efendi ile **Mahmud Efendi Hazretleri** birbirlerini çok severlerdi. **Şeyh Hâlid Efendi** İstanbul'a geldiğinde sık sık **Mahmud Efendi Hazretleri**'ni ziyâret ederdi.

Şeyh Hâlid Efendi Ankara'da vefât edince **Mahmud Efendi Hazretleri** Ankara'ya gitti ve **Şeyh Efendi**'nin cenâzesine hitâben "Acele ettin! Biz şimdi müşkil meselelerimizi kime soracağız?" diye üzülerak ağladı. Defin için Bitlis'e gitmeyi çok istediysen de kış mevsiminden dolayı kar yolları kapattığı için **Mahmud Efendi Hazretleri**'nin yollarında zahmete girmesine çocuklarının gönlü râzı olmadı.

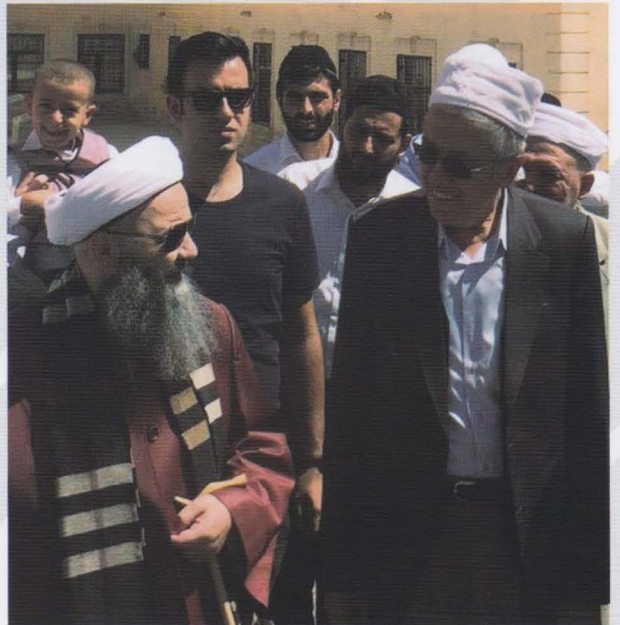
Mahmud Efendi Hazretleri bir keresinde *Şeyh Hâlid Efendi*'ye: "**Efendi Hazretleri!** Bu insalara vaaz ediyoruz, bir şey de anlamıyorlar. Niye hidâyete ermiyorlar, niye değişmiyorlar?" deyince, o mübârek zât da **Efendi Hazretleri**'ne: "Musîhu." Yâni tebdîl olunmuşlar, mesh olunmuşlar, sûretleri döndürülmemişse de sîretleri (içleri maymuna, domuza) çevrilmiş." dedi.

Yâni **Rasûlül-lâh** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*): "**Benim ümmetimin sûretlerini maymuna, domuza döndürme.**" diye duâ edince **Allâh-u Te'âlâ**: "**Sûretlerini döndürmem ama sîretlerini döndürürüm.**" buyurdu şeklinde cevap verdi.

Bir ikindi sohbetinden sonra da **Efendi Hazretleri**, **Şeyh Hâlid Efendi**'den naklen:

حَيَاةُ الْقَلْبِ عِلْمٌ فَاعْتَمِنَهُ
وَمَوْتُ الْقَلْبِ جَهْلٌ فَاجْتَنِبَهُ

"Kalbin yaşaması ilim(le)dir, öyleyse sen onu ganîmet bil, Kalbin ölümü ise cehâlet (sebebiyle)dir, o zaman ondan da uzak dur." beytini nakletmişti.

Resim 18: Şeyh Fethullah Ayte Hoca Efendi Cübbeli Hocayı uğurlarken

Resim 19:
Şeyh Alâüddîn Efendi
(Rahimehullâh)

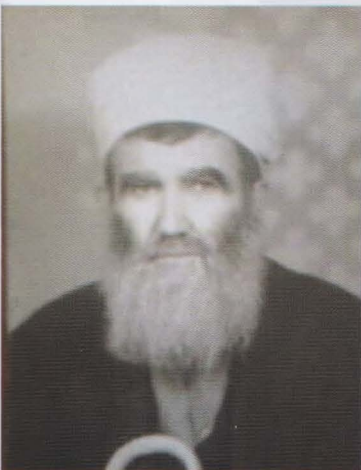
Şeyh Hâlid Efendi'nin Cübbeli Ahmet Hoca Efendi üzerinde büyük etkisi olmuştur.

Onun babası Şeyh Alâüddîn Efendi, Hazreti Ömer Efendimiz'in torunlarından.

Bir cihetten de Mardin, Diyarbakır yöresinde Şehmus diye meşhur olan ve Abdülkâdir Geylânî Hazretleri'nin teyzesinin oğlu olan Büyük Velî Şeyh Mûsâ ez-Zûlî Hazretleri'nin soyundandır. Ayrıca meşâyihün büyüklerinden olan Fethullâh el-Verkânîsî Hazretleri'nin oğludur. Her ilimde iki bin küsur beyitten ibâret Arapça büyük bir eser yazmıştır.

Kendisi 67 yaşında vefât ettiği hâlde resminde çok yaşlı görülmektedir. Bunun da sebebi talebe kılığına giren bir Ermeni tarafından başına aldığı balta darbesidir. Bu olay, kendisinin o anda vefâtına sebep olmamışsa da, çok çökmesine sebep olmuştur.

Allâh-u Te'âlâ kabirlerini pür nûr eylesin.

Resim 20:
Şeyh Hâlid Efenidi
(Rahimehullâh)

Şefâatlerine nâil eylesin. Ohin medreselerini Rabbim dâim eylesin, nice müderris yetiştirmelerini nasîb eylesin. Âmîn!

Bu ziyâretimizde bizleri husn-ü kabûl ile karşılayan

başta Şeyh Fethullâh Ayte Hoca Efendi ile Şeyh Mes'ûd Efendi olmak üzere diğer bütün seydâlarımıza teşekkür ediyor ve hizmetlerinin devâmı için duâ ediyoruz, kendilerinden de duâ bekliyoruz.

Resim 21:
Şeyh Hâlid Efenidi
(Rahimehullâh)

Resim 22: Şeyh Hâlid Efendi, Şeyh Mazhar Efendi ve Şeyh Âsım Efendi (soldan sağa) (Rahmetüllâhi Aleyhim Ecmaîn)

Mırcatlık Mezarlığı

Bitlis Mırcatlık Mezarlığı'nda Zülkifl (Aleyhisselâm)ın makâm-ı şerîfi bulunmaktadır. Cübbeli Ahmet Hoca Efendi: "Burada çok ruhâniyetin bulunduğunu, gerçekten bir velî kabri değil de bir nebî kabri olduğunu hissettirecek şekilde feyz ve tecellilere nâil olduğunu" bildirmiştir. (Bkz: Resim-23 ve 24)

Kazvîni'ye âit "Zîynetü'l-kulûb", bu kabristanda Şem'un (Aleyhisselâm) ile Zülkifl (Aleyhisselâm)ın kabirleri bulunduğunu ve onları ziyâret ettiğini kaydetmiştir.

Resim 23: Mırcatlık Mezarlığı'nda Zülkifl (Aleyhisselâm)ın makamı

“**Şerefnâme**” isimli eserde de **Zülkifl** (Aleyhisselâm)ın kabrinin güneye bakan cep-hede, **Şem‘ûn** (Aleyhisselâm)ın kabrinin ise kuzey cihetinde olduğu zikredilmiştir. Gerçi bu mekânların makam olduğu da zikredilmiştir ki makamlarda da kabirlerde bulunan feyizler mevcuttur.

Bu mezarlığın adı olan “Mırcatlık”ın aslı “Mürâcatlık” kelimesidir ki bu da maddî-mânevî sıkıntıların giderilmesi için bu kabristanda bulunan peygamberlerin makamlarında duâ yapılarak **Allâh-u Te‘âlâ**’ya mürâcaat edilmesi durumunda duâların kabûl olunacağı mânâsına dikkat çekmek üzere bu mezarlığa bu isim verilmiştir.

Resim 24: Zülkifl (Aleyhisselâm)ın kabir şahidesi

Tabî ki Bitlis’in târihi, mîlattan evvel iki üç bin seneye dayanmakta olduğundan burada peygamberlerin kabirleri olması yadırganacak bir şey değildir. (Mehmet Törehan Serdar, Bitlis Erenleri, 1/79-80, Bitlis Vâllîği Kültür Yayınları, 2017)

Abdurrahmân el-Kuraşî (Radyallâhu Anh)

Halk arasında “**Sultân Kuraşî**” diye bilinen sahâbe-i kirâmdan **Abdurrahmân el-Kuraşî** (Radyallâhu Anh)ın kabri şerîfi Bitlis-Merkez’dedir. Maalesef hakkında bir mâlûmat bulunmamaktadır.

Zeydan mahallesine çıkan yokuşun başında, kendi ismiyle anılan sokak ve câmiinin bitişiğindeki bölümdedir. (Bkz: Resim-25)

(Mehmet Törehan Serdar, Bitlis Erenleri, 2/7-8, Bitlis Vâllîği Kültür Yayınları, 2017)

Resim 25: Abdurrahmân Kuraşî Hazretleri'nin kabri şerîfi (Radyallâhu Anh)

Sultân Muhammed el-Bethâî (Radyallâhu Anh)

Hâlid ibni Velîd (Radyallâhu Anh) fetihle ilgili olarak **Iyâz ibni Ğanm** (Radyallâhu Anh)ı Diyarbakır, Bitlis ve Ahlat taraflarının fethiyle görevlendirdi. Diyarbakır’ı fetheden **Hâlid ibni Velîd** ve **Iyâz ibni Ğanm** (Radyallâhu Anhümâ) komutasındaki İslâm ordusu daha sonra Bitlis ve Ahlat’ı fethetmiştir.

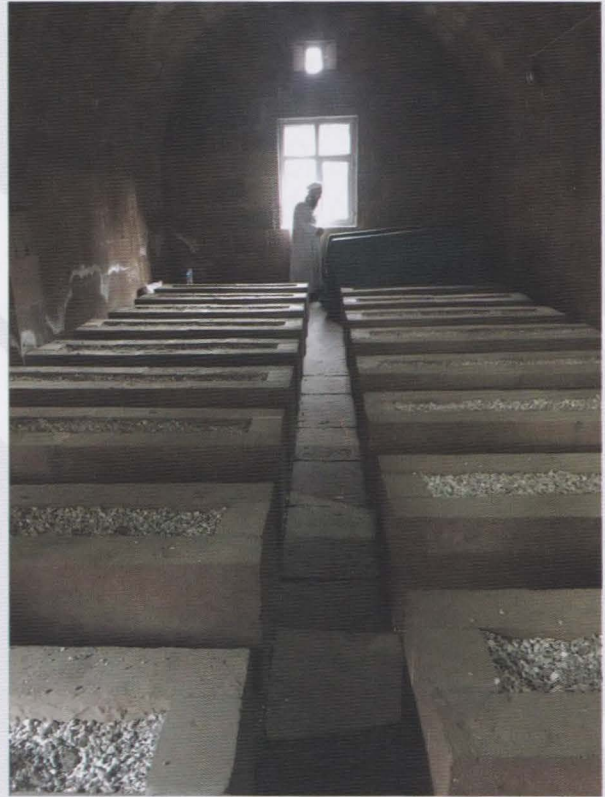
Bu fethে katılanlardan birisi de **Muhammed el-Bethâi** (*Radiyallâhu Anh*)'tır. Hakkında bildiğimiz tek şey, sahâbe-i kirâmdan olduğu, İslâm ordularının Anadolu'yu fethi sırasında buralara gelerek fethه katıldığı ve fetihden sonra geri gitmeyerek burada kaldığıdır. O târihlerde Hizan Emirliği Hristiyanların elinde bulunuyordu.

Ordusu ile burayı fethettikten sonra **Hazreti Ömer** (*Radiyallâhu Anh*)'ın emri ile buraya vâli olarak atanmış ve adına sikkе bastırmıştır. Buraya yerleştikten sonra yedi yıl vâlilik yapmış, sonra vefât etmiştir. Sonraki yıllarda âile efrâdından vefât edenlerin de buraya gömülmesiyle bir türbe inşâ edilmiştir. Eski türbenin tahrip olmasından sonra şu anda bulunan yerde Bitlis Vakıflar Müdürlüğü katkıları ile 1997 yılında yeni bir türbe yaptırılmıştır.

Ğavs Sıbgatullâh Arvâsi (*Kuddise Sirruhû*) **Hazretleri** buraya geldiği zaman büyük bir edep içerisinde gelir, edep içerisinde ziyâret edermiş. Kendilerine bu durumu sorduklarında; "**Sultân Muhammed** (*Radiyallâhu Anh*) sahâbe-i kirâmdan bir sultandır. Yedi yıl burada pâdişahlık yapmıştır." diyerek cevap vermiştir.

Resim 26: Sahâbe-i kiramdan Muhammed el-Bethâi ve Bahâuddîn el-Bethâi Hazretleri'nin kabri-i şerifi (*Radiyallâhu Anhümâ*)

Resim 27: Sahâbe-i kiramdan Muhammed Bethâi Hazretleri'nin bulunduğu türbe

Yine **Ğavs Hazretleri** bir sohbetinde: "Aşağıdan gelenler **Sultân Muhammed** (*Radiyallâhu Anh*) **Hazretleri**'ni ziyâret edip sonra yanımıza gelsinler. Yukarıdan gelip bizi ziyâret edenler ise mutlakâ onu ziyâret etsinler." demiştir.

Bu sahâbînin kerâmetleri hâlen devâm etmektedir. Özellikle **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle zihinsel engellilerin şifâsına vesîle olmakla ünlenmiştir. Günümüzde bile bu çeşit hastalar buraya getirilmekte, şifâ buldukları görülmektedir.

Türbenin içerisinde kendileri ve kardeşi **Bahâuddîn el-Bethâi** (*Radiyallâhu Anh*) ve diğer âile efrâdı bulunmaktadır. Kardeşinin de sahâbe-i kirâmdan olduğu sanılmaktadır. Türbe içerisinde çok sevdiği kedisi de gömülmüştür. Türbenin girişinde yirmi kişilik kalabalık bir âile efrâdı bulunmaktadır. **Muhammed el-Bethâi** (*Radiyallâhu Anh*) ve kardeşi **Bahâuddîn el-Bethâi** (*Radiyallâhu Anh*) **Hazretleri**'nin mezar-ı şerifleri ise yapının en solundadır.

En soldaki mezar **Muhammed el-Bethâi** (*Radiyallâhu Anh*) **Hazretleri**'ne, yanındaki mezar ise kardeşine âittir. Kendisi ve kardeşinin mezarı taş sanduka şeklinde, âile efratlarının mezarları ise düz mezar olarak yapılmıştır. Türbe kesme taştan ev tipi şeklinde ve sâde olarak yapılmıştır. Türbenin girişinden sonuna kadar mezar doludur. Binâ sâdece mezar gâyesiyle yapılmıştır. (Bkz: Resim-26 ve 27)

(Mehmet Törehan Serdar, Bitlis Erenleri, 2/349-350, Bitlis Vâllîği Kültür Yayınları, 2017)

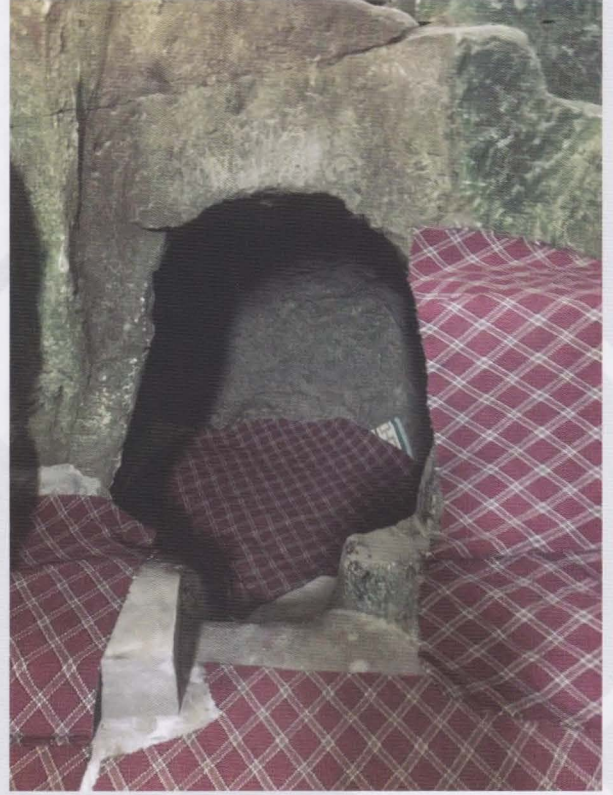

Resim 28: Abdullah ibni Dırâra Hazretleri'nin kabri-i şerifi (*Radiyallâhu Anh*)

Abdullah ibni Dırâra (*Radiyallâhu Anh*) **(Koton Baba)**

Bitlis-Tatvan çıkışında bulunan ve halk arasında "**Koton Baba**" diye bilinen **Abdullah ibni Dırâra** (*Radiyallâhu Anh*) ın kabri-i şerifini **Cübbeli Ahmet Hoca Efendi** ziyâret etti.

Bu zâtın tasarrufları hâlen devâm etmektedir. Nitekim mahalle muhtarının anlattığına göre; zengin bir iş adamı gelip

Resim 29: Abdullah ibni Dırâra Hazretleri'nin ibâdet ettiği yer (*Radiyallâhu Anh*)

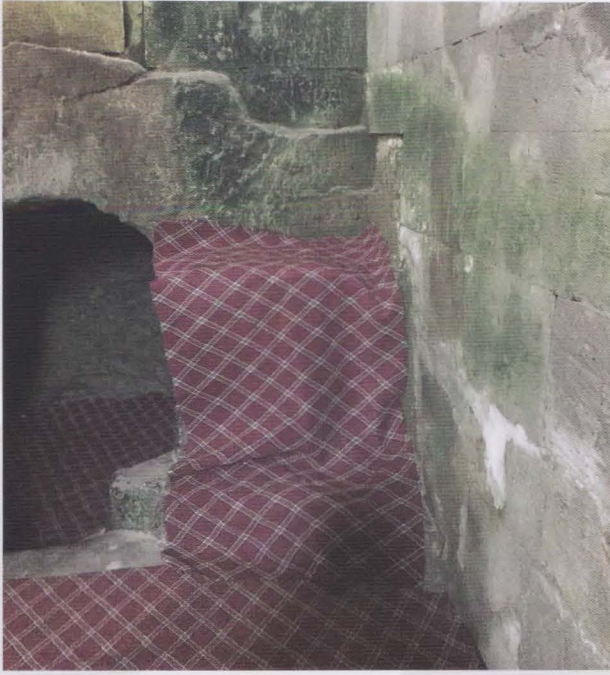
"Burada tâdilât yapalım, daha güzelleştirelim, türbeyi değiştirelim." dediğinde bu teklif kendisine câzip gelmiş ve belediyeden traktör ve greyderleri getirdiği sabah rüyâsında bu zâtı 33 yaşında, orta boylu, uzun sakallı, sarıklı ve esmer tenli olarak görmüş, **Abdullah ibni Dırâra Hazretleri** ona kızarak "Burayı değiştirmeye uğraşma, senin gözlerini oyarım." diye tehdit edince o korkuyla uyanıp bu işten vazgeçmiştir.

Hâlen çocuğu olmayan birçok insan kabri-i şerifi ziyâret edip **Allâh-u Te'âlâ**'dan bu zâtın hürmetine çocuk istediklerinde çocuk sâhibi olduklarını orada bulunan birçok insan müşâhede etmiştir. (Bkz: Resim-28, 29 ve 30)

(Mehmet Törehan Serdar, Bitlis Erenleri, 2/413, Bitlis Vâllîği Kültür Yayınları, 2017)

Mahmûd-u Dünderî (*Radiyallâhu Anh*)

Hazreti Ömer (*Radiyallâhu Anh*) döneminde Diyarbakır ve Bitlis yöresinin fethiyle

Resim 30: Abdullâh ibni Dırâra Hazretleri'nin hutbe okuduğu yer (Radiyallâhu Anh)

memur olan **Iyâz ibni Ğanm** (Radiyallâhu Anh) ile berâber Bitlis'in fethinde bulunan sahâbe-i kirâmdan ve halk arasında "**Mahmûd Dünderî**" diye anılan **Mahmûd el-Ğâzî** (Radiyallâhu Anh)'ın kabri şerîfi de Bitlis'dedir.

Anlatılanlara göre sahâbe-i kiramdan olan bu zat Âzerbeycan'ın fethine katılmıştır.

Hazreti Ömer (Radiyallâhu Anh) döneminde başlayan Sûriye ve Anadolu'nun fethi, **Hazreti Osmân** (Radiyallâhu Anh) ın hilâfeti döneminde de devâm ederek Anadolu'dan Kafkasya'ya ve Âzerbeycan'a kadar uzanmıştır.

644-656 yılları arasında İslâm orduları Horasan ve Harezmi fethetti. Amuderya (Ceyhun) Nehri'ne kadar ilerledir.

Böylece Horasan'dan sonra Âzerbeycan ve Gürcistan da fethedilmiştir.

Azerbaycan ve Gürcistan'ın fethine katılan İslâm ordusunun içerisinde sahâbe-i kirâmdan **Mahmûd-i Dünderî** (Radiyallâhu Anh) diye anılan bu zât da bulunuyordu. Bu savaşta bir kılıç darbesiyle başının koptuğu, kopan başını koltuğunun altına alarak Medîne'ye doğru koşmaya başladığı rivâyet edilir.

Anadolu'da kesik baş kıssaları sıkça anlatılmaktadır. Bu olay da bunlardan birisidir. Rivâyete göre kelle koltukta koşarken bugün medfun bulunduğu yere geldiğinde bu durumu hayretler içerisinde seyreden bir kadının: "**Allâhum** bu nasıl olur?! Kellesi koltuğunun altında koşuyor." demesi üzerine bulunduğu yere yıkılıp kalmıştır. Bu durumu gören halk, bu kişinin sıradan bir insan olmadığına, **Allâh-u Te'âlâ**'nın sevdiği kullardan birisi olduğuna kanâat getirmiş ve düştüğü yere defnedilmiştir. Üzerine zamanla bir türbe yapılmıştır.

Türbe şehrin güneyinde, Alemdâr Câmi'i'nin girişinde, üç yolun birleştiği yerdedir. (Bkz: Resim-31)

(Mehmet Törehan Serdar, Bitlis Erenleri, 2/9-10, Bitlis Vâlîği Kültür Yayınları, 2017)

Resim 31: Sahâbe-i kiramdan Mahmûd el-Ğâzî Hazretleri'nin kabri şerîfi (Radiyallâhu Anh)

Norşin Ziyâreti

Cübbeli Ahmet Hoca Efendi Bitlis Norşin’de büyük velî **Abdurrahmân et-Tâgî Hazretleri**’nin torunu **Şeyh Abdülkerim Norşinî Hazretleri**’ni ziyâret etti. (Bkz: Resim-32)

Orada yine aynı meşâyihın torunlarından olan **Hafîd Efendi Hazretleri**’nin mahdumlarında bulunan hırka-i şerîfi ve meşâyihın cübbelerini ziyâret etti.

Norşin’de, **Cübbeli Ahmet Hoca Efendi**’nin ziyâret ettiği meşâyihın kıymetli eşyâları:

- **Şâh-ı Nakşibend Hazretleri**’nin kaftan-ı şerîfi. (Bkz: Resim-33 ve 34)
- **Hâlid-i Bağdâdî Hazretleri**’nin halîfesi **Seyyid Tâhâ en-Nehrî** (Kuddise Sirruhû) **Hazretleri**’nin cübbe-i şerîfesi. Bu cübbe daha sonra halîfesi **Ğavs-ı Hızânî Sıbğatullâh Arvâsî Hazretleri**’ne in-

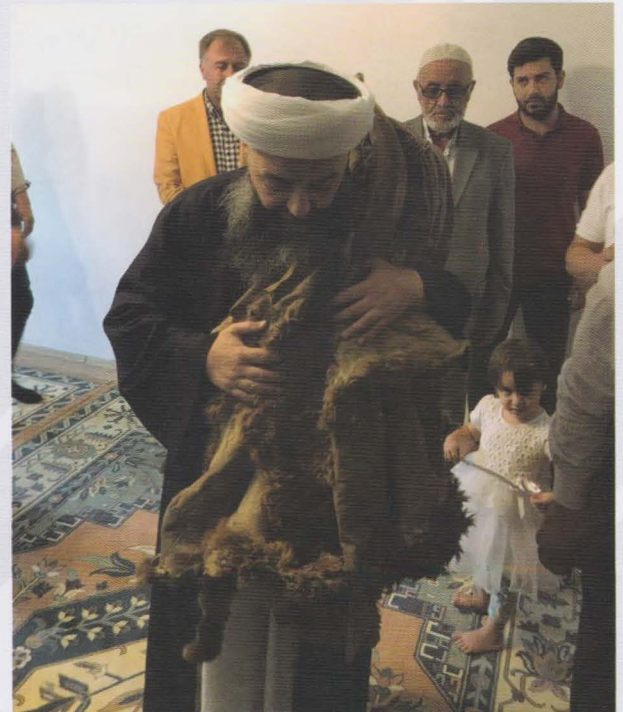

Resim 32: Cübbeli Ahmet Hoca Efendi’nin yanında bulunan zât; Abdurrahmân et-Tâgî ve Şeyh Diyâüddîn Hazretleri’nin torunu Şeyh Abdülkerim Norşinî Hazretleri

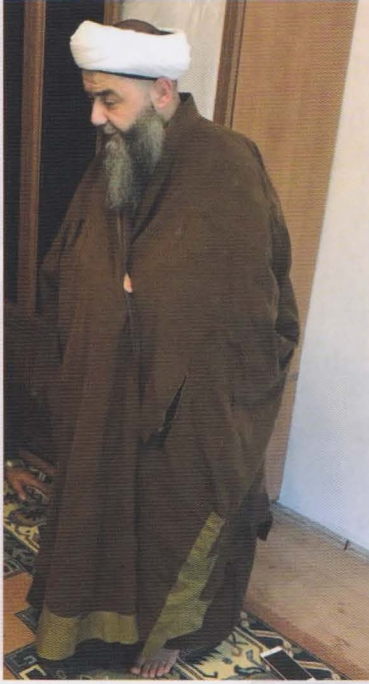
tikâl etmiş, ondan da halîfesi büyük velî **Abdurrahmân et-Tâgî Hazretleri**’ne intikâl etmiştir. Dolayısıyla bu cübbeyi **Mevlânâ Hâlid**’in halîfelerinden üç velî giymiştir. (Bkz: Resim-35)

Resim 33: Şâh-ı Nakşibend Hazretleri’nin Kaftan-ı Şerîfi-1 (Kuddise Sirruhû)

Resim 34: Şâh-ı Nakşibend Hazretleri’nin Kaftan-ı Şerîfi-2 (Kuddise Sirruhû)

Resim 35: Hâlid-i Bağdâdî Hazretleri'nin halîfesi Seyyid Tâhâ en-Nehrî Hazretleri'nin cübbe-i şerîfesi (Kuddise Sirruhû)

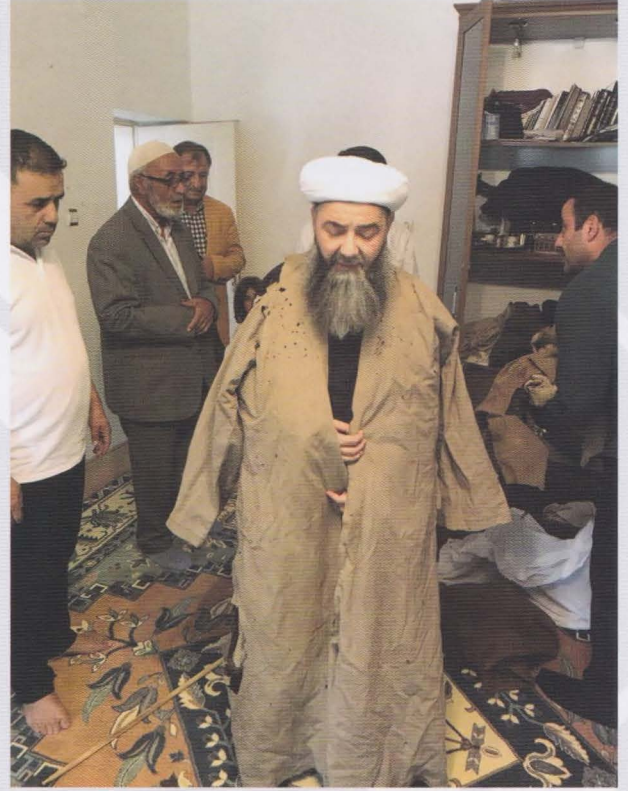
• Nakşibendî tarîkatında **İmâm-ı Rab-bânî Hazretleri**'nden sonra yegâne kol başı olan **Mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî Zülcenâhayn** (Kuddise Sirruhû) **Hazretleri**'ne âit olan cübbe.

Cübbeli Ahmet Hoca Efendi bu cüb-beyi teberrüken giymiştir. (Bkz: Resim-37)

• **Rasûlüllâh** (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'in hırka-ı şerîfinden bir parça. (Bkz: Resim-36)

Resim 36: Cübbeli Ahmet Hoca Efendi, Rasûlüllâh (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'in hırka-ı şerîfinden bir parçayı ziyâret ederken

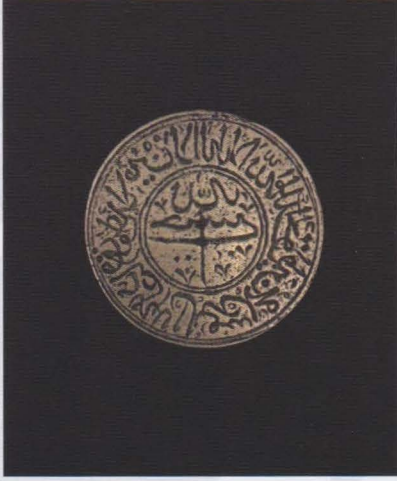
Resim 37: Mevlânâ Hâlid-i Bağdâdî Zülcenâhayn (Kuddise Sirruhû) Hazretleri'nin cübbe-i şerîfesi

• Menzil şeyhlerinin büyük şeyhi **Şeyh Dıyâüddîn Efendi**'nin harpte kolu şehîd olduğunda **Sultân Reşâd** tarafından kendisi için yaptırılan protez kol. **Şeyh Efendi**'nin şehîd olan kolu **Fethullâh el-Verkânîsî Hazretleri**'nin türbesine defnedilmiştir. (Bkz: Resim-38)

• **Şâh-ı Nakşibend** (Kuddise Sirruhû) **Hazretleri**'nin mühr-ü şerîfi. (Bkz: Resim-39)

Resim 38: Menzil şeyhlerinin büyük şeyhi Şeyh Dıyâüddîn Efendi (Kuddise Sirruhû)

Resim 39: Şâh-ı Nakşibend Hazretleri'nin mühr-ü şerîfi (Kuddise Sirruhû)

Şeyh Gâzî Mahmûd Hazretleri

Bitlis Tepesi ve civârında bulunan kabristana “Şeyh Mahmûd” diye ismini veren, tasarruflarının hâl-i hazırda devâm ettiği tecrübeyle sâbit olan Şeyh Gâzî Mahmûd Hazretleri'nin kabr-i şerîfi ki civar mahallede bulunan halk arasında orada yüksekten düşen çocukların zarar görmediği şeklinde yaygın bir görüş mevcuttur. (Bkz: Resim-40)

(Mehmet Törehan Serdar, Bitlis Erenleri, 2/30, Bitlis Vâlliği Kültür Yayınları, 2017)

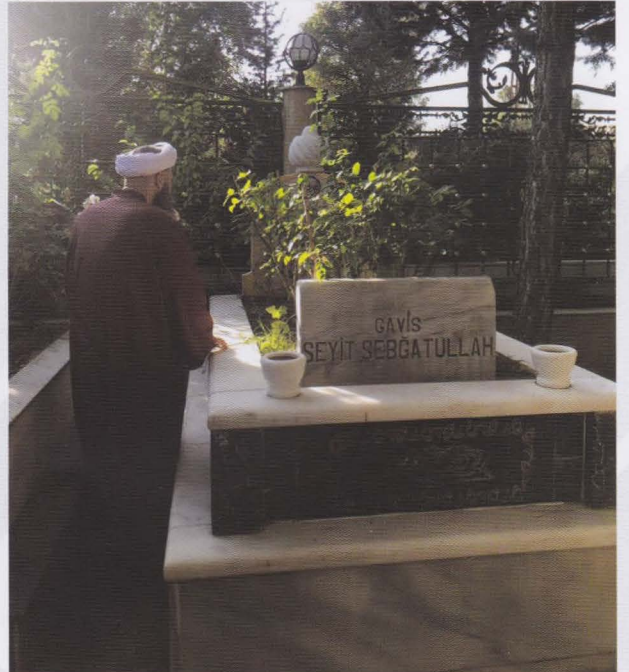

Resim 40: Şeyh Gâzî Mahmûd Hazretleri'nin kabr-i şerîfi (Kuddise Sirruhû)

Sıbgatullâh Arvâsî (Kuddise Sirruhû) Hazretleri

“Ğavs-ı Hizânî” diye anılan ve Hâlid-i Bağdâdî Hazretleri'nin halîfesi Tâhâ en-Nehrî Hazretleri'nin halîfesi olan yüce velî ve büyük ğavs Sıbgatullâh Arvâsî Hazretleri'nin kabr-i şerîfi Bitlis Hizan'da bulunmaktadır. (Bkz: Resim-41)

Halîfelerinden olan ve 93 harbinde şehîd düşen büyük velî ve şehîd Hâlid Olekî Hazretleri şöyle demiştir: “Bu makam Ğavs-ı Hizânî es-Seyyid Sıbgatullâh Arvâsî (Kuddise Sirruhû) Hazretleri'nin türbesidir. Mânevî ilimlerden aldığım feyizle fetvâ veriyorum ki; onu methetmek için peygamberlik mertebesi dışındaki bütün beşerî vasıfları çekinmeden sayabilirim. Eğer onun kabrini ziyâret edenler aradaki zâhirî perdeyi aralayarak mânâ âlemine bakabilselerdi, bu mübârek türbede kıyâmet gününe kadar, onun ziyâreti için gelen meleklerin izdihâmını görebilirlerdi.” (Mehmet Törehan Serdar, Bitlis Erenleri, 2/359-368, Bitlis Vâlliği Kültür Yayınları, 2017)

Resim 41: Ğavs-ı Hizânî Sıbgatullâh Arvâsî Hazretleri'nin kabr-i şerîfi (Kuddise Sirruhû)

Şems-i Bitlîsî Hazretleri

Şems-i Bitlîsî (*Kuddise Sirruhû*) Abbâsî soyundan gelen bir âileye dayanmaktadır. Kâdirî Tarîkatı silsilesinde yazılı olanlardan anladığımız kadarıyla, tanınmış İslâm öncülerinden ve Kureyş kabîlesinden **Ebu'l-Hasen Alî ibni Muhammed ibni Mevlânâ Yusuf** (*Kuddise Sirruhû*)'nun torunlarından olan ve "**İkinci Alî**" olarak bilinen **Şemsüddîn Alî** (*Kuddise Sirruhû*) Anadolu'ya göç ederek Hakkârî'nin Şatak ilçesine yerleştirmiştir.

Bu zâtın torunlarından olan ve daha sonra "Bitlis'in Güneşi" olarak bilinen **Şems-i Bitlîsî** 1715 târihinde Bitlis'in Kızılçâmi mahallesinde dünyâya gelmiş, babası **Abdulğafûr** tarafından kendisine "Övülmüş" mânâsına gelen **Mahmud** ismi verilmiştir.

Şems-i Bitlîsî Hazretleri 7 yaşına geldiğinde Kur'ân-ı Kerîm'i ezberlemiş daha sonra Arapça ve Farsça lisanlarına vâkıf olmuştur. Bu sırada ağabeyi **Hasan Hoca**'nın sohbetlerinde bulunmuş, tasavvuf yolunda birçok merhaleler kazanmış ve "Ârif-i billâh" seviyesine ulaşmıştır.

Evvelce Kâdirîlikten mücâz olan **Şems-i Bitlîsî Hazretleri** bir müddet sonra Bağdat'a giderek **Şeyh Ahmed-i Şerîf Hazretleri**'nden Nakşî tarîkatı icâzeti almıştır.

Şems-i Bitlîsî Hazretleri haksızlığa uğrayanların yanında yeralan ve zâlimlerin karşısına dikilen biri olmakla tanınmıştır.

Hicrî 1202 yılının Ramazan ayında vefât edeceğini anlamış. Vefâtından bir gün önce, Kuşuczâde Osmanağa Câmii'nde cemâatle kılınan namazdan sonra, her zaman yaptığı gibi iki cüz hatm-i şerîfi okuduğu sırada cezbe durumuna girerek geleceğe ilişkin bâzı haberler vermiş fakat halk onun kendileriyle vedâlaştığını anlayamamıştı.

Akşam vakti başlayan sohbet sabah namazını kılana kadar sürmüştü.

Daha sonra hânesine giderek: "Ey ehli hâne! Yedik içtik, **Allâh-u Te'âlâ** berekâtını versin. Sizleri **Mevlâ**'ya emânet verdim.

Biz hakkımızı helâl ettik, sizler de bize helâl buyurunuz. Şâyet yarınki gece iş bu bahçeye gelemedik ise, bir güzelce tatlıca şirin helva pişirip bize gönderiniz." buyurur.

Ramazan ayının 12. günü (19 Hazîran 1788), yeni doğan güneşin ilk ışıkları Bitlis'i aydınlatırken, "Bitlis'in Güneşi" olan bu yüce kişi de 73 yıllık ömrünü noktıyor ve Bitlis'in ufkundan **Allâh**'ın rahmetine intikâl ediyordu.

Evvelce haber verdiği gibi **Şems-i Bitlîsî**'nin vefâtından tam on bir gün sonra, Ramazan'ın 23. günü (30 Haziran 1788) bu kez **Şems-i Bitlîsî**'nin en yakın dostu **Hacı Hasan Şirvânî** (*Kuddise Sirruhû*) **Allâh**'ın rahmetine kavuşuyordu. Arka arkaya yitirilen bu büyük mürşitlerin nasıl bir gönül eri oldukları, "Ârif-i billâh" birer **Allâh** velîsi oldukları daha iyi anlaşılıyordu. "Ölmeden önce ölmenin" sırrına varanlar, hayatta iken sevgiyle girdikleri gönüllerde şimdi öldükten sonra da sultan kalınabileceğini gösteriyorlardı.

"**Mârifetnâme**" adlı eseri ile ün kazanmış olan **Erzurumlu İbrâhîm Hakkı Hazretleri** de **Şems-i Bitlîsî**'nin büyük değer verdiği dostlarından birisidir. İslâm bilimlerinin yanı sıra özellikle astronomi, matematik ve tasavvufta yetkin bir bilgin ve büyük bir velî olan **İbrâhîm Hakkı** (1703-1780) **Hazretleri**, Erzurum'dan Tillo'ya gidiş gelişlerinde genellikle Bitlis'te mola verir dinlenirdi.

Resim 42: Şems-i Bitlisî Hazretleri'nin kabri-i şerîfi

Bu arada Bitlis'teki dostları ve gönüldaşları ile görüşür, sohbet ederdi.

(Mehmet Törehan Serdar, Bitlis Erenleri, 2/105-113, Bitlis Vâlîği Kültür Yayınları, 2017)

Allâh-u Te'âlâ kabirlerini nûr eylesin, cümlemizi şefâatlerine nâil eylesin. Âmîn! (Bkz: Resim-42)

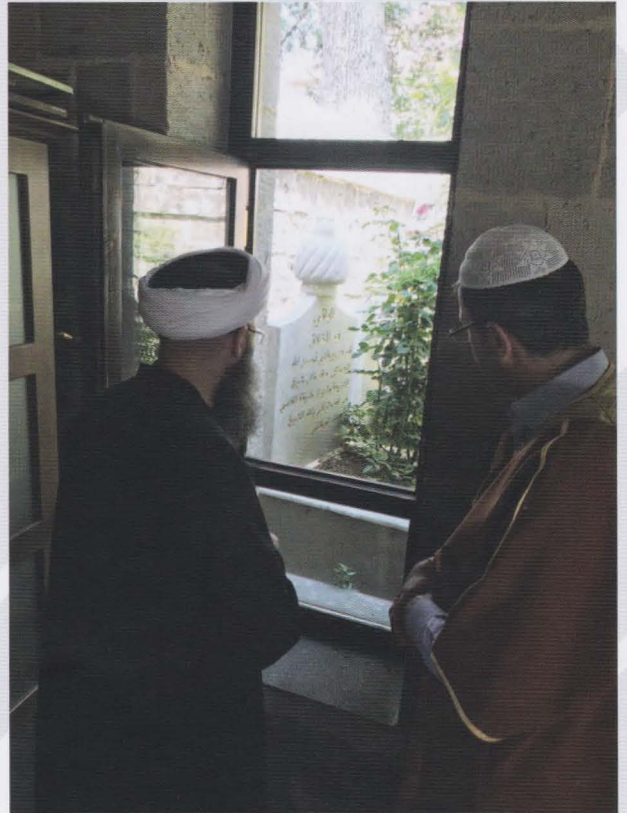
Fethullâh el-Verkânisî Hazretleri

Fethullâh el-Verkânisî Hazretleri (Kuddise Sirruhû), Hâlid-i Bağdâdî (Kuddise Sirruhû) Hazretleri'nin halîfesi Tâhâ en-Nehrî Hazretleri'nin halîfesi Ğavs-ı Hizânî Hazretleri'nin halifesi olan Abdurrahmân et-Tâğî Hazretleri'nin halîfesi olup Hazreti Ömer'in soyundandır ve Üstâd Bedüzzamân'ın da hocalarındandır. (Bkz: Resim-43)

Tarîkat âdâbı hakkında bir eseri bulunan bu zât zâhirî ilimlerde zirveye ulaşmıştır. O zamânın Ezher ulemâsı bile halledemedikleri müşkil meseleleri Mısır'dan kendisine yazarak suâl etmişlerdir. Kendisi fıkhıta çok ileri seviyede olup Şâfi'î fikhını ezbere bilmekteydi. (Mehmet Törehan Serdar, Bitlis Erenleri, 2/174-183, Bitlis Vâlîği Kültür Yayınları, 2017)

52 senelik kısa ömrüne rağmen şarkı garbı ilimle doldurmuş, birçok halîfe bırakmıştır. Oğlu **Şeyh Alâuddîn** 11 yaşındayken onu, **Şeyh Abdulkerîm Efendi**'ye ilim bakımından yetiştirmesi için teslim etmiş, **Şeyh Abdulkerîm Efendi** de bu vazîfeyi hakkıyla îfâ ederek **Şeyh Alâuddîn Hazretleri**'ni zâhirî ilimlerde en üstün seviyeye çıkarmıştır.

Şeyh Alâuddîn Efendi'nin oğulları olan **Şeyh Mazhar**, **Şeyh Hâlid** ve **Şeyh Âsım efendiler** yakın zamana kadar, özellikle doğu ve güneydoğuyu ilimle, mârifetle ve tasavvufla doldurmuşlardır. Bugün "Ohin Medreseleri" diye bilinen ilim merkezi de **Fethullâh el-Verkânisî Hazretleri**'nin oğlu **Şeyh Alâuddîn Hazretleri** tarafından kurulmuş ve mahdumları ile torunları **Şeyh Fethullâh Ayte** ve **Şeyh Mes'ûd Ayte** hoca efendiler tarafından devâm ettirilmektedir.

Resim 43: Fethullâh el-Verkânisî Hazretleri'nin kabri-i şerîfi (Kuddise Sirruhû)

Şu anda **Fethullâh el-Verkânîsî Hazretleri**'nin kabr-i şerîfinin bulunduğu medreseyi **Sultân Abdülhamîd Hân**, Bitlis vâlisine yaptırtmıştır. Bu medresesi şu anda yine **Fethullâh el-Verkânîsî Hazretleri**'nin torunlarından **Şeyh Mazhar Efendi**'nin oğlu **Müderriş Fârûk Ayte Hoca Efendi** idâre etmektedir ve doğu usûlü ile en derin ilimleri hiç değıştirmeden aynı geçmiş büyüklerin usûlüne riâyet ederek talebelere okutmaktadır.

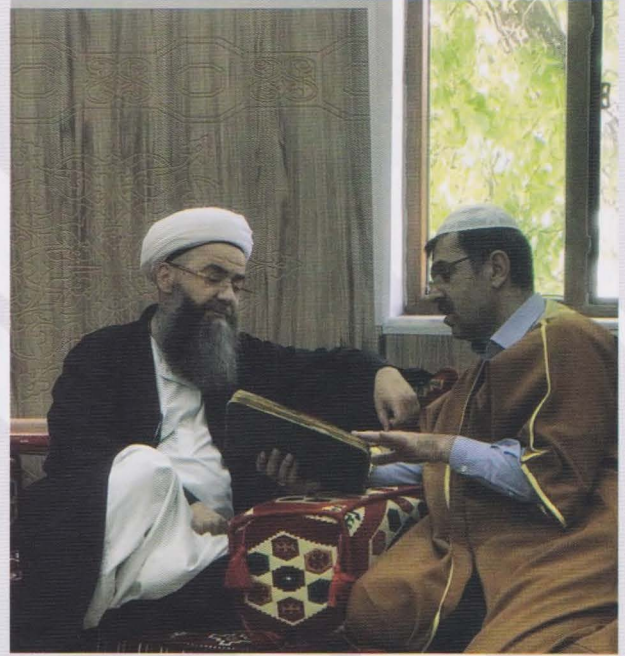
Fârûk Ayte Hoca Efendi'nin de Trt Kürdî de Müslüman Kürt halkını aydınlatmak üzere röportajı bulunmaktadır.

Kendisi çok mütevâzı hâl sâhibi bir zât olup **Cübbeli Ahmet Hoca Efendi**'yi misâfir eden **Ümit Kiler Beyefendi**'nin hânesinde daha ilk geceden **Hoca Efendi**'yi ziyâret etmiş, saatlerce orada sohbet etmişler ve netîcede kendisini medresesine dâvet etmiştir.

Zâten **Cübbeli Ahmet Hoca Efendi** 8 sene evvelki Bitlis ziyâretinde **Fethullâh el-Verkânîsî Hazretleri**'ni gece vakti ziyâret etmiş, fakat o zaman müderrisler orada bulunamamıştılar. Onun için tekrar ziyâret îcâb etmiş ve bu vesîleyle **Cübbeli Ahmet Hoca Efendi** kabr-i şerîfleri ziyâret etmiştir.

Daha sonra medreseye geçilerek bâzı konularda ilmî müzâkereler yapılmış, sonrasında diğerk müderris ve seydâların da gelmesi üzerine konu konuyu açmış, fakat o gün İstanbul'a dönmesi îcâb eden **Hoca Efendi** orada çok oturamasa da feyizli bir muhabbet hâsıl olmuştur. (Bkz: Resim-44 ve 45)

Allâh-u Te'âlâ, **Fârûk Ayte Hoca Efendi**'ye hizmetlerinin devâmını ve o mübârek makamda birçok müderris yetiştirip doğu ve güneydoğuyu ten-

Resim 44: Fârûk Ayte Hoca Efendi ile ilmî müzâkere yaparken

vîr etmelerini ve terörden temizlenme husûsunda yaptıkları görevi tamâmına erdirmelerini nasîb eylesin. Âmîn!

Yazımın nihâyetinde bizi Bitlis'e dâvet eden ve refâkatinde götürüp en iyi şekilde ağırlayan **Ümit Kiler Beyefendi** ve âilesine teşekkürü bir borç bilir, o mübârek mekânlarda yapılan tüm ziyâretlerin sevâbına ve duâların berekâtına nâil olmasını, kendisinin ve âilesinin üzerinde kabûl eserinin en yakın zamanda zâhir olmasını **Cenâb-ı Mevlâ**'dan niyâz ederim. Âmîn!

Resim 45: Fârûk Ayte Hoca Efendi ve seydâlarla birlikte

RESUL BÖLÜKBAŞ
0532 321 43 78

HÂKİM-İ MUTLAK OLAN YÜCE YARADANIN TEKVİN SIFATINI KABUL EDİP TEŞRÎ SIFATINI REDDEDEN SÖZDE MÜSLÜMANLAR

Kâinatı yoktan var eden yüce Allah (*celle celaluhu*) önce cemadatı daha sonra nebadatı ve daha sonra canlı varlıkları yaratmıştır. Bu canlı varlıklar içerisinde Ekmel-i mahlûk ve akıl nimetiyle mücehhez olarak kendisine halife kabul ettiği insanları yaratmıştır. Yaratığı bu insanları iyiyi kötünden, hakkı batıldan ayırabilecek kabiliyet üzere yaratmıştır.

Yarattığı bu insanlara mükellef olabilmeleri için gereken sıfatları ihsan etmiştir. Yüce Allah yarattığı insanlara kendi sıfatlarından olmak üzere hayat, ilim, semi, basar, kudret, irade, kelam ve tekvin sıfatlarını cüz-i olarak vermiştir. Ancak bu sıfatları Allah'a kul olabilmeleri için vermiştir.

Bu sıfatlara haiz olan kulların bazıları ise bu sıfatlara mağrur olduğu için kendini ilah zannedenler olmuştur. Hâlbuki Allah'ın yarattığı kullara verilen bu sıfatlarla vasıflandıkları gibi bu sıfatların zıtları olan sıfatlarla da vasıflanmaktadırlar. Mesela kul hayat sıfatıyla muttasıf olduğu gibi mevt sıfatıyla da muttasıftır. Yani kul yaşar yaşadığı müddetçe onda hayat vardır vakti gelince ölür hayatı biter.

Allah kuluna ilim sıfatını vermiştir. O sıfatla bazı şeyleri bilir ama cehil sıfatını da vermiştir bu sıfattan dolayı da bilmediği şeyler bildiklerinden çok fazlasıdır.

Yüce Allah'ın (*celle celaluhu*) bu sıfatlarla vasıflanması vacip olduğu gibi bu sıfatların zıtlarıyla vasıflanması mümteni (yani imkansız) dır. Allah hakkında vacip olan sıfatları, yarattığı kullara bir nebze verdiği içindir ki firavun “ene rabbükümül ala **أَنَا رَبُّكُمْ الْأَعْلَى**” demiştir. Ve böylece rububiyet ve ubudiyeti birbirine karıştırmıştır.

Yüce Allah kuluna ilim sıfatı vermiş ise bu sıfatı kendisine veren yüce Mevla'yı tanıma şerefiyle müşerref olması için vermiştir. Bu yüce şeref ubudiyet şerefidir. Zira Allah'a kul olmaktan daha yüce bir şeref yoktur. Bundan dolayıdır ki Cenab-ı Hak Kur-an-ı kerimin Nisa suresi 172. ayetinde şöyle buyurmaktadır;

Nisâ Sûresi (172)

لَنْ يَسْتَنْكِفَ الْمَسِيحُ أَنْ يَكُونَ عَبْدًا لِلَّهِ وَلَا الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ وَمَنْ يَسْتَنْكِفْ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ إِلَيْهِ جَمِيعًا ﴿١٧٢﴾

Meal

Mesih de, Allah'a yakın melekler de, Allah'a kul olmaktan asla çekinmezler. Kim Allah'a kulluk etmekten çekinir ve büyüklük taslarsa, bilsin ki, O, onların hepsini huzuruna toplayacaktır. (172)

Bu ayetten anlıyoruz ki Cebrail, Mikail, İsrail, Azrail gibi en büyük melekler bile Allah'a kul olmaktan şeref duyarlar. İnsanların bazıları ise Allah'a kul olma şerefini az bularak uluhiyyete tırmandıklarını görmekteyiz.

Şimdi Allah'ü Teâla hazretlerinin tekin ve tahlik sıfatlarını kabul edip teşrii sıfatını reddeden sözde mümin fakat gerçekte müşrik olanlardan bahsedelim.

Geçmişten bunlara örnek vermemiz gerekirse Mekke müşriklerini örnek verebiliriz ki onlar yaratıcının, rızık vericinin, yaşatanın Allah olduğunu kabul ettikleri halde yani yüce Allah'ın yaratıcılığını kabul etmekle beraber ububiyette yani kullukta başkasına kul olunabileceğini kabul edip putlara taptıklarından müşrik olmuşlardır.

Zuhruf Sûresi (9)

وَلَيْسَ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٩﴾

Meal

Andolsun, onlara, “Gökleri ve yeri kim yarattı?” diye sorsan, mutlaka, “Onları mutlak güç sahibi, hakkıyla bilen (Allah) yarattı” diyeceklerdir. (9)

Yûnus Sûresi (31)

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣١﴾

Meal

De ki: “Sizi gökten ve yerden kim rızıklandırıyor? Ya da işitme ve görme yetisi üzerinde kim mutlak hakimdir? Ölüden diriyi, diriden ölüyü kim çıkarıyor? İşleri kim yürütüyor?” “Allah” diyecekler. De ki: “O halde Allah'a karşı gelmekten sakınmayacak mısınız?” (31)

Bu ayeti celilelerden anlaşıldığına göre yaratıcının Allah olduğuna, işitme ve görme nimetini ihsan edenin yegâne Allah olduğuna, ölüden diriyi diriden ölüyü çıkarmanın keza Allah olduğuna inanıp tasdik etmenin iman edip şirkten kurtulmak için yeterli olmadığını anlamaktayız. Yüce Allah celle celaluhu ekmel-i mahlûk ve kendisine halife olarak yarattığı insanların saadet mutluluk içinde yaşamaları için en güzel nizam olan Kur'an nizamını göndermiştir. Hiçbir zaman Allah kelamına dayanan ilahi nizama eş olarak düşünülebilecek başka bir nizamın olmadığını kabul etmek imanın şartlarından. La ilahe illallah Kelime-i tevhidin de ifade ettiği mana budur. Allah'tan başka ilah olmadığını boyun eğilecek ve hükümlerinin kayıtsız şartsız kabul edilebilecek tek nizamın Allah nizamı olduğunu kabul etmek imanın şartıdır.

Yüce Allah dünya ve ahiretin saadeti inzal buyurduğu kitabı olan hazreti Kur'an-a bağlamıştır. Allah-u azimüşşanın gönderdiği kitabı ve bu kitabın getirdiği ilahi nizamın dışında başkasından saadet ve mutluluğu arayanın öküzü dibinde buzak aramalarına benzer. Saadet ve mutluluğun yegâne kaynağı şaşmayan yanlışı olmayan her şeyi ile doğru olan ve noksan sıfatlardan münezze kemal sıfatlarla muttasıf olan Allah'ın kelimasına ve bu kelamın sunduğu hak nizamına bağlıdır.

Yüce Allah sadece bireylerin ilahı değildir. Hem bireylerin hem bireylerin oluşturduğu cemiyetin hem bu cemiyetin oluşturduğu devletlerin de ilahıdır. Hiçbir fert çıkıp Allah sadece ibadetle ilgili rabb'tır diyemez. Yüce Allah hem ibadet hem hayat tarzını ve bilcümle dünya hayatını tanzim eder.

Bunun içindir ki beş vakit namazda okuduğumuz fatiha'yı şerifede;

Fâtiha Sûresi (2)

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾

Meal

Hamd, Âlemlerin Rabbi, Rahmân, Rahîm, hesap ve ceza gününün (ahiret gününün) maliki Allah'a mahsustur. (2-4)

“elhamdülillahi rabbil alemin” ayetini okumaktayız.

Bu ayetten anlıyoruz ki yüce Allah sadece insanların değil ayların, güneşlerin ,yıldızların bildiğimiz bilmediğimiz kainatın ve kainat üzere hayat süren her şeyin Allah'ıdır. Bir kişi beş vakit namazda okuduğu bu ayetle yüce Allah'ın hâkimiyetini yaratılan her şeyin üzerinde olduğunu kabul edip, yalnız kendisine hükmeden Allah'ın hakimiyetini kabul etmemekle şirkten kurtulacağını zannetmesi kendi kendini aldatmasıdır.

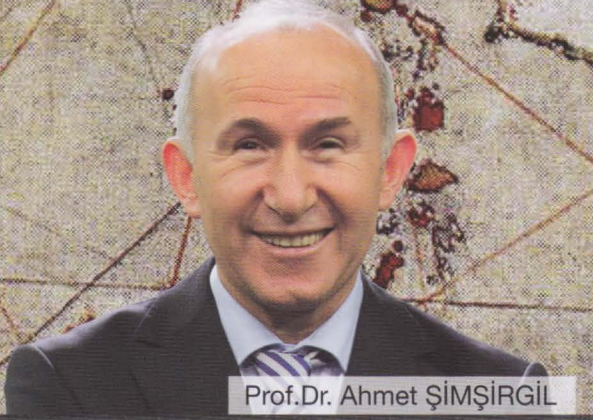
Bilimin tespitine göre denizdeki kumların sayısından yüz kat daha fazla olan semavi varlıkları, yıldızları ayları ve güneşleri sevk-ü idare eden Allah'ın beşeriyetin idaresi için gönderdiği kitabın hazreti Kur'an'ın yetersiz olabileceğini düşünmek büyük çelişkidir. Yüce Allah yaratmış olduğu mahlûkatın canlı varlıkların içinde adeta bir rehber gibi koymuş olduğu içgüdüleri düşüneni hayret içinde bırakan yüce Allah'ın gönderdiği nizamın da aynı derecede planlı olduğunu kabul etmesi gerekmez mi?

21. Asrın sözde Müslümanları ise her türlü canlı varlıkların içlerinde zerk edilmiş olan fitrat sanatını düşünüp binlerce sene önce yaratılmış olan hayvanların bugün de aynı fitrat üzerine yaşadıklarını görmekte olduğu halde yüce Allah'ın ne ölçüde san'ii mutlak olduğunu anlamamaktadırlar.

Örneğin; bir bal arısının yaratılıp peteğin gözesinden çıktığı anda kovanından beş kilometre uzağına kadar gidip oradan binlerce çiçekten bal almak suretiyle yine dönüp kovani bulabilmesi ancak Cenab-ı Hak'ın o küçücük hayvanın fitratına zerk ettiği fitri duygudur ve fitri duygu asla bozulmadan devam etmektedir. Binlerce sene önceki bal arısı nasıl bal yapmak için çalışıyorduydu bugünkü arı hiçbir kimse tarafından öğretilmeden aynı balı yapabilmesi yüce Allah'ın arıda koyduğu ne acayip fitrattır. Akıl sahibi olmayan hayvanlarda Cenab-ı Hak o hayvanların fitratlarına koyduğu fitri duygu ağır basmaktadır.

Akıl sahibi olarak yaratılan insanlar ise kitap göndermek üzere akıllarına hitap etmekle yetinmektedir. Ve akıl sahibi oldukları için de yüce Allah onları mükellef tutmaktadır. Ne mutlu rabbini tanıyıp iman şerefiyle müşerref olanlara, yazıklar olsun rabbini tanımayıp nefsinin ilah edinenlere. Vesselam...

YAVUZ SULTAN SELİM HAN'IN VEFATI

Prof. Dr. Ahmet ŞİMŞİRGİL

Edirne Yolunda

Yavuz Sultan Selim 926 yılı Şaban ayında (Temmuz-Ağustos 1520) Edirne'ye gitmeyi kararlaştırmıştı. Vezirler ve divan erkanını ordu-yı hümayuna lazım olan pek çok ağırlıkları hazine-i amire ile yola çıkarmıştı.

Kendisi de hareketinden bir gün önce, oturdukları köşkten çıkıp sarayın eteğindeki gönül açıcı ferahlık veren bahçeye inmiş seyre dalmıştı. Bahçede gezip dolaşırken sırtında hissettiği bir acıdan duyduğu elem ve ıstırapla Hasan Can'a dönerek:

Sırtıma sanki bir diken batıp durmakta ve ziyade acı vermektedir. Dedi. Hasan Can:

Herhalde bahçedeki ağaçlardan takılıp kalmış olmalı. Müsaade ederseniz, göreyim. Dedi.

Uygundur demesi üzerine iskemleci hemen taşımakta olduğu yaldızlı kürsüyü getirdi. Padişah da kürsü üzerine oturdu.

Hasan Can yakalarından elini sırtında gezdirdi ise de bir şey bulamadı. Ancak Selim Han bir müddet sonra şikayetini yeniledi.

Hasan Can bu defa gömleğin düğmelerini çözerek baktığında bir kıl başı kadar yerin ağarıp çevresinin kızarmış olduğunu gördü. Üzerinde dokunduğu esnada: İşte orasıdır, dediler.

Selim Han: Ne çeşit bir şeydir diye sorunca, Hasan Can tarifte bulundu. Bunun üzerine bir miktar sıkmasını istediler.

Hasan Can şehadet ve orta parmakları ile yeni kızarmakta olan çıbanı kenarından yokladığında parmaklarının arasının oldukça sert büyük bir yumru ile olduğunu hayretle görerek irkildi.

O şaşkınlıkla:

Saadetli padişahım bu bir büyük çıbandır. Henüz hamdır. Olgunlaşmamışken zedelemek doğru değildir. Bir uygun merhem koymak gerektir, dedi.

Meğer bu olaydan üç gün kadar önce Hasan Can da çıban illeti yüzünden üç gün yattığından hizmetine gelememişti. Bu hal gönlünde iz bıraktığından yarı sistem yarı latife yollu:

Biz çelebi değiliz ki bir küçük çıbandan ötürü cerrahlara müracaat edelim, dediler. Bu halle kasr-ı saadete çıktılar. O geceyi ağrı ve sancı içinde uykusuz geçirdiler.

Ertesi gün çıbanı olgunlaştırmak gagesiyle hamama girdiler. Hasan Can'ın bulunmamasını fırsat bilerek hizmetkarlarından birine çıbanı iyice sıkıştırıp zedeletmişti. Daha sonra Hasan Can'ı gördüklerinde: Hasan Can! Sözü tutmadık ama kendimizi helak ettik, dedi. Padişahı canından çok seven Hasan Can: "Bu sözü duyduğumda aklım başımdan gitti. Baktığımda çıbanın tabi durumdan çıkıp azdığını gördüm demiştir".

Buna rağmen Selim Han yanında kapıkulu askerleri ve Ferhad Paşa olduğu halde Temmuz 1520'de Edirne'ye doğru hareket etti. Fakat gün geçtikçe yarası büyümüş ve açılmıştı.

Çorlu yakınındaki Sırt köyüne gelindiğinde artık hareket edemeyecek kadar takatsız düşmüştü. Bu sebepten ordugahı orada kurularak bir müddet istirahat etmesi ve tedavi olunması kararlaştırıldı. İşte tabipler de hastalığını bu sırada teşhis edebildiler. Padişah öldürücü bir çıban çeşidi olan şirpençeye (daha çok ense, sırt ve kaba etlerde beliren, birçok çıbanların birleşmesi ile meydana gelen ve çabuk genişleyen bir çeşit kan çıbanı) yakalanmıştı.

Gerekli tedaviye derhal başlandı. Fakat diğer hekimlerle birlikte reisü'l-hukema Ahi Çelebi'nin de gösterdiği her türlü ihtimama rağmen yara gittikçe büyüdü. İki aya yakın kaldığı karargahında ıstırapı gittikçe artan ve iyileşme ümidi azalan Selim Han, Edirne'de bulunan veziriazam Piri Mehmed Paşa, vezir Mustafa Paşa ve Rumeli beylerbeyisi Ahmed Paşa'yı huzuruna çağırttı. Vasiyetini yaptı. Sonra Piri Mehmed Paşa ile yalnız olarak görüştü. Son demlerini yaşadığını belirten Manisa valisi Şehzade Süleyman'ı bir an evvel getirtmesini istedi.

Piri Paşa çok sevdiği padişahın hastalığı ile perişan bir halde hassa subaylarından Silahdar kethüdası Süleyman Ağayı, Şehzadeye haber vermek ve bir an önce gelmesini sağlamak üzere Manisa'ya gönderdi.

Hasan Can Bu Ne Haldir?

İran seferinden sonra Selim Han'ın musahibi olarak devamlı yanında ve hizmetinde bulunan büyük alim Hasan Can, Padişahın son günlerini ve yaşadıklarını şöyle anlatmıştır:

"Son dönemlerinde Selim Han'ın hizmeti şerefinden bir an eksik olmayıp geceleri sabahlara dek mum örneği yanan gönlümle karşılarında el pençe divan dururdum. Yorulunca yatağı ucuna oturur ve hizmetten bir an dahi ayrılmazdım. Gah mübarek elleri elimde gah değerli başı omuzuma yaslanmış olurdu. Cerahlar ilaç yapmağa giriştiklerinde ben de yanlarında olurum. Neredeyse benden başkasına hiç güvenmezdi.

21 Eylül 1520 (8 Şevval 926) Cuma günü akşamı idi. Hastalığı iyice ilerlemişti. Yine Hasan Can ile birlikte idiler.

Bir ara ıstırabının arttığı bir demde seslenerek:

Hasan Can bu ne haldir? Diye sordu.

Ben gayet üzüntülü bir halde yüzüne dahi bakamadan:

Sultanım Cenab-ı Hakka yönelip Hak teala ile olunacak zamandır, cevabını verdim.

Mübarek Padişah bir anda hüznü ile karışık celallendi ve:

Hasan Can bizi bunca zamandır kimin ile bilirdin? Cenab-ı Hakka yönelişimizde bir kusur mu gördün?

Hasan Can padişahı üzmüş olduğunun utancı ve sıkıntısı içinde:

Haşa ki sultanım sizi bir an dahi Allahü tealayı anmaktan gafil görem. Amma bu zaman diğer zamanlara benzemediği için ihtiyat olsun diye söyledim, cevabını verdi.

Aslında Hasan Can, ölüm vakti diye-memiş, ecelin kapıda olduğunu söyleye-memiş ve böyle bir ifade kullanmıştı.

Bir müddet sukut eden Selim Han bu kez kendisine, Yasin-i şerifi oku buyurdular.

Hasan Can emirleri üzere hafif duyulur bir şekilde ve güzel sesiyle Yasin-i şerifi baştan sona tilavet buyurdu. Selim Han da kendisi ile beraber okumuştı.

Sonra tekrar etmesini buyurdular. Kendisi de yine onunla birlikte okumağa devam ediyordu. “Selamün kavlen min Rabbir-rahim”, (Yasin suresi 58. ayet. “Bir de rahim olan rablerinden onlara söz olarak, Selam vardır”) ayetini okuduktan sonra sağ elinin diğer parmaklarını sıkıp şehadet parmağını kaldırdı ve öylece ruhunu teslim etti.

*Gözün yumdu temaşa-yı cihandan
Ferağat buldu kavga-yı zamandan*

Güçlü elleri ellerimde idi. Nabzını yoklayınca durduğunu anladım ve hemen gerekli hizmetleri ifa etmeye başladım.

Hekimbaşı Ali Çelebi o sırada yanı-mızda olup yaptıklarına bakıyordu. Tuhafına giderek: Henüz hayattadır. Ne acaip işler edersiz, diye ikazda bulununca:

Bu kapıya alnımı sürdüğüm günden bu ana dek velinimetim hizmetinde bir dakika dahi yüz döndürmemişem. Şu anda gereken hizmet budur. Hekimlik sürmek geçip gitti, ve özlenen cevher elden yitti, cevabını verdim.

Bakın Sabah Da Yaklaştı!

Bu sırada padişahın vefatını anlayan yakın hizmetlileri ağlayıp bağırmaya başlamışlardı. Yüksek sesle ağlamak neticesinde padişahın vefat haberi her yandan haber alınacağından kargaşaya yol açar diyerek derhal susturmaya giriştim. Bir kaçını sustururken diğer taraftan bir kaç başlıyordu. Nefeslerini bir anda yükseltiyor ve bağırarak ağlıyorlardı.

Gördüm ki ol hamları susturamayacağım. Hazinedarbaşı Süleyman Ağayı haberdar kılıp onları susturmasını rica ettim.

Süleyman Ağa da yeniçeriler durumdan haberdar olursa hazinenin hali ne olur diyerek vezirleri haberdar etmek yolunu seçmiş. Böylece mesuliyetten kurtulacağını düşünmüştü. Onun yaptıklarından haberdar olunca derhal o tarafa koştum. Gördüm ki kapıda durur ve birkaç kimse fanusla koştururlar.

Burada neylersiniz? Yoldaşları niçin zaptetmezsiniz dedim.

Süleyman Ağa dahi: sana ne olacak var. Bunca hazineyi korumak benim üstümdedir. Zarara uğrarsa cezayı ve suçu ben çekerim. Kapıcılar kethüdasını vezirlere gönderdim ki gelip gerekli tedbirleri alalar. Ben de bir musibete uğramayayım, dedi.

İnat ya da kibir yüzünden ona hatasını açıklamak ya mümkün olmayacak veya çok zaman alacaktı. Vakit kaybetmemek ve telafisi mümkün olmayan felakete sebep olmamak için bunu bırakıp derhal gidenlerin peşine düştüm. Yaklaşınca ağa hazretleribir parça durun diyerek seslendim. Kapıcılar kethüdası Fil Yakup adında iş bilir halden anlayan bir kişi idi. Yakına varınca nereye gidersiz dedim.

Süleyman Ağa Veziriazama gönderdi, oraya varmaktayız, dedi.

Onlar keder ve kuşku içinde tedbirsiz davranıp böyle bir harekete girişmişler. Siz gün görmüş incelikleri bilir bir devletlüsünüz. Askerin kaygılı olduğu bir demde gece yarısı kapıcılar kethüdasının veziriazama varmasının fitne kapısını nasıl aralayacağını bilirsiniz. Akıl sahipleri için böyle tebbirlerin doğuracağı fesat kapalı değildir.

Kethüda efendi ise: Doğru söylersiniz. Amma biz hizmet kuluyuz. Buna göre boyun eğdik. Olacak iş ne ise buyurun anı işleyelim dedi. Ben de: Bu gece ol saadet kapısını beklemek ve sırrı saklı tutmak en akıllıca iştir. Sabahla birlikte kanun gereği ulu vezirleri divana getirtir, meseleyi enine boyuna görüşürüz. Dedim.

Fil Yakup bu akla yatkın tedbirleri beğenip dualar etti. Geri döndüklerinde Süleyman Ağa alışılageldiği görüşünde inat ederek işi kavga yoluna dökmeye başladı.

Hasan Can ise yine yumuşaklık ve mülayemet yolunu seçmişti.

Ağa efendi! Bu dem çatışma ve kavga zamanı değildir. Bu gece ne hal ise sırrı saklamada sebat edin. Kimselere duyurmamağa gayret gösterin. Bakın sabah da yaklaştı. Kerem edin bir ancık olsun sabr edip dayanın, diyerek nice yalvarıp yakarmalarda bulundu.

Sabah da yakın değil mi? Mealindeki Hud suresi 81. ayetini okuyup ikna eyledi.

Sabah olunca divan töresi gereğince vezirler geldiler. Veziriazam Piri Paşa içeri girip duruma vakıf olunca gamlı gözlerinden seller gibi yaşlar döktü. Hasan Can eline yapışarak aldığı tedbirleri beğendiğini belirtip çok hayır dualar etti.

Hak teala seni bu kapıya bu hizmet için göndermiş. Eğer sen olmasan atılacak yanlış adamlarla memleket haraba varırdı, diyerek nice övgü dolu sözler sarfetti”.

O gün hiçbir şey olmamış gibi divan toplantısı yapıldı. Görevler verildi. Terakkiler dağıtıldı. Hekimlere güya Selim Han’ın tedavisinde gösterdikleri başarı dolayısıyla hilatler giydirildi.

Daha sonra Hasan Can’ın riyasetinde doktorlarından Hekim Şah Kazvini, Hekim İsa ve Hekim Osman otağ içinde Padişahı yıkama, kefenleme ve cesedinin kokmaması için tahnit işine giriştiler. Padişahın yıkanması sırasında avret mahalli açılacak gibi olduğunda sert bir hareketle ve tek hamlede setr-i avret ettiğini gören hekimler dehşet içerisinde kaldılar. Yüzleri muma dönmüş bir halde tekbir ve salavat getirerek yıkamaktan kaldılar. Tekrar kendilerine geldiğinde yıkama merasimini tamamladılar. Padişahın iç organları otağ-ı hümayununda yattığı yerin zemininde kazılan yere defnedildi.

Piri Mehmed Paşa aldığı yerinde tedbirlerle şehzade Süleyman İstanbul’a gelinceye kadar vefatını gizli tutmayı başarmıştı. Nihayet Süleyman’ın, Şevvalin on birinci (24 Eylül) günü İstanbul tarafına gelip kadirga ile saraya indiği haber alındığında, ordugahta Selim Han’ın vefatı ve yeni padişahın tahta çıktığı ilan olundu.

Solaklar büyük bir yeis ve üzüntü içerisinde borklerini atarak ağlaşmaya başladılar. Orduda askerler çadırların iplerini kesip yere düşürdüler.

Dünya vaveyla sesleri ile inledi. Askerler ah u vah ile yaslar ettiler. Veziri-iazam ve vezirler orduyu teskin ederek İstanbul’a getirdi.

Nereye Ey Şehriyâr?

Selim'in naşı başlarında bizzat Sultan Süleyman olduğu halde İstanbul'daki bütün devlet ricali tarafından Edirnekapı dışında Bağlar mevkiinde karşılandı. Hazırlanmış olan tabuta konulup omuzlar üzerine Fatih Camiine doğru yola çıkıldı. Yüzbinlerce halk sokakları doldurmuş cenazeyi takibe çalışıyorlardı. Hayır dualarla, fatihalar okumakta ve ruhuna hediye etmekteydiler.

*Tekbir u tehlil ile na'sı be-duş
Getürücek koptu alemde haruş*

*Dediler ey şehriyar-ı kamkar
Şark u Şam'ı tiğla kıldın şikar*

*Mülk-i İslamı münevver eyledin
Bugz-ı isyanı mükedder eyledin*

*Şimdi niyyet nereye ey Şehriyar
Rahtı koyup na'şa kim oldun süvar*

*Kancaru azmin eya şah-ı cihan
Kim girüp tabuta gözden sen nihan*

*Kara buluta süvar iken o gün
Nişe kara örtünüp oldun zebun*

*Rahşının ziyneti kim kıldı hilaf
Emr-i Rabbanidür değil güzaf*

Cenaze namazı yüzbinlerin katılımı ile Fatih Camiinde kılındı. Ardından o tarihlerde Mirza Sarayı denilen şimdiki Sultan Selim Camii yanındaki mahalle defnolundu.

Sultan Selim vefatından evvel arasıra gezinti yaparak geldiği ve pek sevdiği bu mevkiye bir cami yaptırmak istemiş ve temellerini attırmıştı. Ancak tamamlamaya ömrü vefat etmemişti. Oğlu Sultan Süleyman bu camii ona yakışır şekilde sade ve haşmetli olarak tamamlatacak ve kabrinin üzerine de güzel bir türbe yaptıracaktır.

*Hüda'dan mâsivanın yok bekâsı
'Ademdir her vücudun müntehâsı*

*Hayatı alemin âhir fenâdır
Bekasız bir mecazî âşinâdır*

*Cihanın varlığın bir dem demişler
Niye mağrur olur âdem demişler*

*Değil sabit inen ömrün karârı
Hazana irişür tizcek bahârı*

*Gül-i ömrün bekâsı daim olmaz
Bükülse serv bili kâim olmaz*

*Dimiş akıl cihan gölgeliktir
Değil muhkem binası pür heliktir*

*Cihan evdir fena odıyla yanık
Gözün aç gaflet etme ol uyanık*

*Sevinme yüzüne gülse zamâne
Ömür nakdin virür ahir ziyâne*

*Sürûrünün sonu elbette gamdır
Serâser behceti cümle elemdir*

*Görünmez devletin asla devamı
Gönül virmek ona akıl revâmı*

*Vefasız yâre etme âşinâlık
Şeb-i muzlimde olmaz rûşenâlık*

*Libas-ı ömrü arkandan düşer bil
Gururun hayrı yoktur anı şer bil*

*Ecel vardır unutmâ hâl-i kabri
Sakin mazluma itme cev u cebri*

*Elin erdikçe dil yap eyle ma'mur
Zaifane özün farz eyle bir mûr*

*Hayırlar eyle yap taze imâret
Ola Cennetde kabrinden beşâret*

*Çerâğî 'alemin şehdir münevver
Adil olursa 'âlemdir münevver*

ÖMER FARUK KORKMAZ

GÜNÜMÜZ SÜNNET İNKÂRCILIĞININ TÂRİHÎ SÜRECİ

İslam tarihinin ilerleyen süreci içinde Müslümanların kalbine adeta bir hançer gibi saplanan ve onmaz yaralara sebep olan müzmin bir hastalık gibi tezahür etti sünnet inkârcılığı. İçten içe İslam'ın esaslarına itiraz edip beşerin hevasına uygun bir din ihdas etmenin adı konmamış haliydi bu. Allah ﷻ'in emir ve nehiyelerine, Resulullah ﷺ'in bizatihi kendisine doğrudan itirazı fazlasıyla riskli bulanlar hedef olarak bize nakledilen hadis külliyyâtını seçmişlerdi kendilerine. Resulullah ﷺ ile bir problemleri yoktu, olamazdı sözde. İtiraz edip kabullenmedikleri nokta anlamakta zorlandıklarını iddia ettikleri –hakikatte ise bir türlü anlamak istemedikleri- hadis rivayetleriydi. Mütevâtir rivâyetlerden başkasını kabullenmeme söylemleriyle başlayan serüven tarihin akışı içindeki muhtelif evrelerde Kur'an'dan başka kaynak kabul etmeme marazını doğurmuştu. Âcilen tedavi edilmeye muhtaç, ani müdahale gerektiren mühim bir hastalıktı bu. Biyolojik, fiziksel veya metafiziksel hastalıkların bir sebebi veya sebepleri olduğu gibi bu hastalığın da bir sebebi ve arka planı vardı kuşkusuz. İmânî bir hastalık olan Sünnet inkârcılığının kökenine indiğimizde karşılaştığımız mesnet ve sebeplere dair kısa bir malumat vermek istiyoruz.

SÜNNET İNKÂRCILIĞININ TÂRİHÎ MESNETLERİ

İfade ettiğimiz gibi Sünnet inkârcılığı kendi başına oluşup gelişmiş ve gün yüzüne çıkmış bir anlayış değildir. Bu hareketin tarihin farklı noktalarında muhtelif tezâhürleri vardır. Allah Resulü ﷺ'nün hayatında, buyurduğu şeylerin bizatihi kendisinden işitilme imkânı olduğu için ve Kur'an'ın her fırsatta meseleleri Resulullah ﷺ'a götürülmesini emretmesi, bunun aksinin imansızlığa delalet edeceğini belirtmesi ve müminlerin bu noktada bir muhayyerliğinin olmadığını belirtmesi sebebiyle sünnetin bir teşri' kaynağı olduğu noktasında aykırı bir ses duyulması mümkün değildi. O yüzden Sünnet inkârcılığının sahabe dönemindeki bir tezâhüründen bahsetmemiz pek mümkün değilse de bu noktada bir misal üzerinde durabiliriz.

a. Kureyş' in İtirazı

Allah Resulü ﷺ'nden duyduğu mübarek sözleri kayda geçirme hususunda ziyadesiyle haris davranan Abdullah b. Amr b. Âs رضي الله عنه'ın bu davranışına Kureyş'ten bazıları itiraz etmişti. "Resulullah ﷺ'tan duyduğun her şeyi yazıyorsun, oysa o bir beşerdir. Gazap halinde de rıza halinde de konuşmaktadır" diye dile getirmişlerdi şüphe ve itirazlarını.

Bu itiraz üzerine hadis yazımına ara veren Abdullah b. Âs, durumu Hz. Peygamber ﷺ'e iletince şu cevabı almıştı: "Yaz, nefsim yedinde olan Allah ﷻ'a yemin olsun ki, bu (ağız)dan haktan başkası çıkmaz."¹

Abdullah b. Amr ﷺ'a bu noktada tenkitte bulunanların maksadı belki Allah Resulü ﷺ'ne adavet ve kin duymaları sebebiyle onun itibarını zedelemek değildi. Bilakis onlar, Resulullah ﷺ'in beşer olmasından hareketle gazab halinde söylediklerinin mâsum/hatâdan korunmuş olmadığını zannediyorlardı. Bu yüzden de hadis külliyyâtı içine beşer icabı söylenmiş sözlerin girmemesini talep ediyorlardı.

Sünnet düşmanlığından ötürü bu meyanda sarfedilen sözler ise hicri ikinci asrın sonlarıyla üçüncü asrın başlarında başlamıştı. O zamana dek Sünnet-i Seniyye'nin dindeki otoritesine yönelik Müslümanlardan kimse- nin bir itirazı olmamıştı. Bu tarihlerde ise Müslümanların içlerinden çıkan birtakım nevzuhur tipler, İslâm'ı içerden yıkmayı hedeflemiş ve bu yüzden sahabe ve Sünnet'i zedelemeyi kendilerine hedef edinmişlerdi.²

b. İmran b. Husayn Rivâyeti

Hiz. Peygamber ﷺ'in âhirete irtihalinden sonra bir kısım fertlerin Sünnet'in hücciyeti bağlamında bazı şüpheler ihdâs ettikleri görülmektedir. Bunun en bariz ve yaygın misali İmran b. Husayn rivayetidir. Bu rivayette İmran b. Husayn, kendisine sadece Kur'an'dan ayet aktarmasını söyleyen kişiye hitaben: "Sen ahmak bir adamsın! Allah ﷻ'ın kitabında öğlenin dört rekat kılınıp cehrî kıraat yapılmayacağını bulabiliyor musun? demiş ve namaz ve zekat üzerinden başka birtakım misaller zikrederek "Bunları Allah ﷻ'ın kitabında açıklanmış şekliyle bulabiliyor musun? diyerek "Allah ﷻ'ın kitabı bu saydıklarımı mübhem bırakmıştır, Sünnet ise bunu tefsir etmektedir" şeklinde cevap vermiştir.³

İmran b. Husayn ﷺ'a söylenen bu söz sadece Kur'an'a istinat etme bidatının başladığı dönemlere ait bir misal olarak çok yaygın bir şekilde zikredilmektedir. Zira bu söz bidat bir sözdür ve bugünkü Kur'âniyyûn taifesinin ve mealci kesimin söylemiyle birebir örtüşmektedir. Bununla birlikte Hz. Ali ﷺ İmran b. Husayn ﷺ'a bu sözü söyleyen kişinin bidat sahibi bir olmadığını sadece bir zelle eseri olarak böyle bir kelamın kendisinden sadır olduğunu söylemiştir.⁴

Bunun dışında Eyyûb es-Sahtiyânî gibilerinin "Bir adama Sünnetle konuştuğunda, bırak bunları, bize Kur'an'dan bahset diyorsa bil ki; o, hem sapmış ve hem de saptırmış birisidir"⁵ şeklindeki sözleri de geçmişte bazı kimselerin bu tarz söylemleri dillendirdiğini göstermektedir.

c. Mu'tezile

Yukarıda aktardığımız birkaç misal üzerinden de gözlemlediğimiz üzere hicri ikinci asrın sonlarına kadar olan Sünneti inkâr mahiyetindeki tezler kitlesel olmaktan öte daha çok ferdî mülâhazalardan ibaretti. Bu zamandan sonra ise artık bu tutum biraz daha genelleşerek mezhepleşme aşamasına gelmişti. Bu bidat anlayışın mezhepleşme evresindeki göze batan en büyük örneğin hiç şüphesiz Mu'tezile olduğunu söylemeliyiz.

Haktan inhiraf etmelerini sloganlarıyla kamufle eden Mu'tezile, haktan i'tizal ettikleri gerçeğini batıldan uzaklaşmaları anlamına hamlederek kendilerini temize çıkarmışlardır. Oysa bugünkü Sünnet inkârcılığının zihniyet atası sayılmaya müstahaktırlar. Zira sadece Mütevâtir sünnetleri kabul edip diğerlerini kabul etmeme bidatı Mu'tezile ile başlamıştır. Nitekim Mu'tezile'nin kurucusu olmakla nitelenen Vâsıl b. Atâ, hakkın dört yolla bilinebileceğini ve bunların da nâtık kitap, üzerinde icmâ edilmiş haber, aklın hücceti ve ümmetin icmaı"olduğunu ilk kez savunan kişi olarak kaynaklarda yerini almaktadır.

Vâsıl'ın bu sözündeki "İcmâ edilmiş haberle muradı da hiç şüphesiz ki Mütevâtir haberdur."6

Hudarî Bek, İmam eş-Şafii'nin *Cimâ'u'l-İlm* isimli eserinde7 "Bütün hadisleri reddeden taifenin sözlerini nakil babı" şeklinde bir fasıl açarak bahsettiği taifenin Mu'tezile olduğunu söylemektedir.8

es-Sibâ'î'ye göre Mu'tezile'nin bu noktadaki tutumunu kestirmek müşkil gözükmektedir. Zira onarın cumhur ulema gibi hadisi her iki türüyle kabul ettikleri veya reddettikleri yahut sadece mütevâtiri kabul edip haber-i vâhid türünden olanları reddettikleri tam belli değildir.9

el-A'zâmî'ye göre, Mu'tezile'den yapılan nakillerin geneline bakıldığında Mu'tezile'nin sadece Mütevâtir haberleri kabul ettiğini söylemek güç görünmektedir. Nazâm'dan yapılan nakiller ise onun şahsî görüşü olarak değerlendirilmelidir. Belki Mu'tezile'nin bu husustaki görüşü, hevâ ve görüşlerine uymayan hadislerin sıhhatine dil uzatmaktır.10

Alâ külli hâl, Sünneti tam anlamıyla sadece mütevâtir kısmına hasretmediklerini söylesek de görüşlerine uymayan hadisleri akıl almaz şekilde eleştirmeleri, bu hadisleri nakleden sahabîler hakkında ta'n ifadeleri kullanmaları, akli, edille-i şer'iyyenin fevkinde görmeleri gibi birçok arıza, Sünnete menfi bakanların atası olarak sayılmaları için kifâî nedenlerdir.11

Üstelik bütün bu arızalara rağmen kendilerini Sünnete ittibanın ana merkezi olarak görmeleri ve mezheplerini bu şekilde tanımlamaları da12 bugünkülerin seciyelerine uygun bir davranıştır.

d. Havâric

Hâricîleri, bugünkü hadis inkârcılığının mesnedi olarak saymamız Sünnet'i topyekûn inkâr etmelerinden kaynaklanmaktadır.

Zira onlar, Hakem olayının öncesinde tüm sahabeyi ta'dil eden ve rivayetlerini kabul eden kişilerdi. Ancak, daha sonra Hz. Ali عليه السلام'yi, Hz. Osman'ı, Cemel vakasına katılan sahâbîleri tekfir ettiler ve onlardan gelen rivayetleri kabul etmediler.13 Hâricîler, kendi batıl mezheplerince tekfir ettikleri sahabeden gelen onca rivayeti de hevâî gerekçelerle kabul etmediklerinden Sünnet münkiri olarak anılmaya layıktırlar.

Şehristânî, Hâricîler'in el-Ezârîka isminde bir kolundan bahsetmekte ve bunların Kur'an'da geçmediği için muhsan olan zânîye recm uygulanmayacağını iddia ettiklerini nakletmektedir.14 Buradan anladığımız üzere Sünneti inkâr ettiklerine dair tüm Hâricîlerle ilgili genelleme yapmak doğru değildir. Zira onların haber-i vâhid ile ilgili tutumlarına bakıldığında -es-Sâlimî'nin de naklettiği üzere haber-i vahidi kıyasa takdim etmektedirler. Bu da bize, gerek hakem olayından önce ve gerekse sonra olsun sahabenin belli bir kısmını tekfir edip bu anlamda sünneti reddetmenin Hâricîlerin geneline izafe edilemeyecek bir görüş olduğunu göstermektedir.15

Meseleye genellemeci bir tavırla yaklaşmanın doğru olmadığı müsellemlerle birlikte Sünnet etrafında oluşan bir takım şüphelerin çıkış kaynağı ve sahabeyi tekfir etme gibi bir cürmün savunucuları olmaları sebebiyle Hâricîlerin -kısmen de olsa- günümüzdeki sünnet inkârcılığı marazına bir dayanak oldukları rahatlıkla söylenebilir.

e. Şia

Şia'nın muhtelif kolları içinde İslam dairesi içinde kalanlar sahabeye ta'n etmektedirler. Hatta bu dairenin dışına çıktıklarını söyleyebileceğimiz Şiilerden bazıları ise sahabenin belli fertleri dışında topyekûn irtidat ettiklerini iddia etmekte ve bu sebeple hadis külliyyâtının önemli bir bölümünü saf dışı bırakmaktadır. Şia mezhebinin ashâbı kirâmı küfürle itham etmesine misal olarak Küleynî'nin *el-Kâfi*'sinde16

Ebu Ca'fer'e nispet ederek naklettiği sahabenin tamamının irtidat ettiği ve içlerinde Ebu Zer, Mikdat b. Esved ve Selmân-ı Fârisî ؓ'nin bundan müstesna olduğu şeklindeki haber zikredilebilir.

Şia'nın arızalı Sünnet anlayışının menşeyini oluşturan bu itikat onlardaki muharref Sünnet itikadının diğerlerine nispetle daha farklı olduğunu da ortaya koymaktadır. Zira Şiiler sadece ehl-i beytin rivayetlerine inanmakta ve onları hüccet olarak kabul etmektedirler. Onlara göre Hz. Ali ؓ'ye destek çıkmayan herkes Resulullah ؐ'in vasiyetine hıyanet etmiştir. Böyle bir kimsenin rivayetine itibar edilmesi de düşünülemez. Zeydiye kolunun bu gibi görüşlerde Şia'ya muhalif olduğunu da burada belirtmek gerekir.¹⁷

İmam es-Suyûti, Gulât-ı Şia'nın Sünnet'in hücciyetini inkâr ettiklerini ve sadece Kur'an ile yetindiklerini aktarmaktadır. Bu görüşe gitmelerinin nedenleri arasında da kimilerinin Hz. Ali ؓ'nin peygamber olduğuna ve Cebrail ؑ'in şaşırarak Hz. Peygamber ؐ'e geldiğine inanmaları ve kimilerinin de Hz. Peygamber ؐ'in nübüvvetine inanmakla birlikte ondan sonra hilafetin Hz. Ali ؓ'nin hakkı olduğu ve sahabenin de bu hakkı Eubekir ؓ'e vererek kâfir olduklarına inanmaları olduğunu zikretmektedir.¹⁸

Şia'nın Sünnet anlayışının her ne kadar bugünkü Sünnet münkirleriyle bağdaşan pek bir yanı yoksa da tarihin seyri içinde Sünnet'e vurulmak istenen bir darbe de bu sapkın telakkiyle geldiği için bir vecihle birleşmektedirler. Zira tahrif, şekli, tarihi ve boyutu ne olursa olsun tahriftir. Ve maziden bugüne bütün tahrif hareketleri, hakkı ortadan kaldırma teşebbüsünde bulunmaları yönüyle bir hedefe hizmet etmiştir ve etmektedirler.

f. Kur'âniyyûn

Hind alt kıtasında ortaya çıkan bu akım, ilk kez Sünnet'i topyekûn inkâr etme özelliğine sahiptir. İngilizlerin 1857'li yıllarda ellerine geçirdikleri Hindistan'da yürütmüş oldukları misyonerlik faaliyetleriyle

yaymaya çalıştıkları Hristiyan inancının bir etkisi olarak ortaya çıkmıştır. Kur'an'ı yegâne kaynak olarak kabul eden bu ekol, Doğu Hind şirketinin sponsorluğunda Hindistan'a gönderilen Oryantalist Müsteşrik Dr. Alois Sprenger'in İslâmî İlimler Fakültesi'nin başına geçirilmesiyle o coğrafyada bu hareketin temelleri atılmıştır. Zira Sünnet'in hücciyetini inkâr edip İslam'ı sadece Kur'an anlayışı üzerine bina etme ekolünün o bölgedeki mesnedi mezkur oryantalisttir.

Pozitivist ve Naturalist bir zihniyete sahip olan Seyyid Ahmed Han'a dayandığı söylenen bu akımın 1902'lerde "Ehlü'z-Zikri ve'l-Kur'ân" ismiyle Lahor'da ortaya çıkan bu ekolün Abdullah Çekrlevî tarafından kurulduğu ifade edilmektedir. Ardından gelen Hoca Ahmeduddin Amrîtsârî ve Hafız Eslem Çıraçpûrî ve Gulam Ahmed Perviz gibileri tarafından devam ettirilen ekol günümüz Sünnet inkârcılarına da ciddî anlamda mesnetlik teşkil etmiştir. Zira bu günkü Sünnet münkirlerinin iddialarıyla Kur'âniyyûn'un görüşleri mukayeseye tabi tutulduğunda ortaya neredeyse yüzde yüz bir mutabakatın çıkıyor olması bunun en bariz ispatıdır.¹⁹

Kur'âniyyun ekolünün mümessillerinin Batı'nın eğitim tarzından geçtikleri veya bu eğitim tarzından etkilendikleri açıktır. Esasında Sünnet üzerinde oluşturdukları menfi tavrın altında yatan ana sebep budur. Mesela, bu ekolün önemli isimlerinden Ahmeduddin Amrîtsârî, bir misoner okulunda Batı tarzı üzere eğitim görmüştür. Sonrasında İslâmî ilimlere merak salan Amrîtsârî²⁰ bu ilimleri usulüne uygun biçimde bir hocadan öğrenme yerine sahafîliği tercih etmiştir. Bu denli sapkın anlayışların önemli bir nedeni olan bu usulsüz ilim öğrenme biçimi Amrîtsârî gibi ekolün diğer isimlerinin de müşterek özelliğidir. Bugün, onları takliden Sünnet-i Seniyye üzerinde şüpheler uyandırmaya çalışanların da hakeza Ulûm-i İslamiyye'yi işin ehli bir üstadından haz etmemeleri sapkınlığın temelini bu arızaya dayandığını daha net bir şekilde gözler önüne sermektedir.

g. Oryantalizm

Fatih Sultan Mehmed'in İstanbul'u fethi ve Kanûnî Sultan Süleyman'ın Avrupa fetihleri, XV. ve XVI. Yüzyıllarda Batı'nın İslam dünyasına yönelik siyâsî tehdit algısını artırmıştı. O zaman açısından İslam dünyasını siyasi ve askerî cenahtan yaptıkları saldırılarla alt edemeyeceğini anlayan batılılar, işi soğuk savaşa çevirme kararı aldılar. Bu vesileyle, genel anlamda Doğu ve Uzak Doğu toplumlarını ve özel anlamda da İslam tarihini ve müktesebâtını konu edinen Oryantalizm'in temelleri bu yıllarda atıldı.

Bizden olmayan fakat bizdenmiş gibi görünen şahıslarla dejenere edeceklerdi İslamî hakikatleri. Silvestre de Sacy, Karl Pfander, E. W. Lane, Ernest Renan ve William Muir XIX. Yüzyılda Oryantalizm'in temellerini atan müsteşriklerdir. Ignaz Goldziher, Snouck Hurgronje, David Samuel Margoliouth, Duncan Black Macdonald, Louis Massignon, Joseph Schacht, Henry Corbin, Hamilton A.R. Gibb gibi isimler Oryantalizme yeni bakış açıları getirmiş ve bu sadette yapılan araştırmaların temellerini atmışlardır. Nitekim bu dönemde Oryantalistler, Vâkıdî'nin *el-Meğâzî*'si, İbn Sa'd'ın *et-Tabakâtu'l-Kübrâ*'sı, Taberi ve İbnü'l-Esîr'in *Tarih*'leri, Eş'arî'nin *Makâlâtu'l-İslâmiyyîn*'i, Zemahşerî'nin *el-Keşşâf*'ı, Sem'ânî'nin *el-Ensâb*'ı, İbn Hacer'in *el-İsâbe fi Temyîzi's-Sahâbe*, İbn Haldun'un *Mukaddime*'si, Firdevsî'nin *Şehnâme*'si, gibi klasik eserleri yayımlamışlardı.²¹

İslam'ı özünden kopararak alternatif bir İslam projesi için yola çıkan Oryantalistler, önlerindeki en büyük engelin Sünnet olduğunu gördüler. Bu yüzden Sünnet kaynaklarına yönelerek türlü tahrifatlar yaparak çeşitli şüpheler ihdas etmek sûretiyle Müslümanların zihinlerini karıştırmak istediler.²²

Oryantalistlerin önde gelenlerinden Goldziher, hadis alanında yazdığı meşhur eseri *Muhammedanische Studien* isimli eseri-

nin ikinci cildinde Hadis-Sünnet üzerinden muhtelif şüpheler ortaya atmış, tarihteki fırka kavgalarına değinmiş, hadis uydurmalarına tepki bağlamında tüm hadis külliyyatı hakkında şüphe oluşturmak istemiş ve bu hususta büyük tahrifata imza atmıştır. Bu esere İslam dünyasından muhtelif reddiyeler yazılmıştır. Goldziher ve diğer Oryantalistlere göre İslamiyet Hz. Peygamber ﷺ zamanında tebliğ edilip tamamlanmış bir din değildir. Onlara göre Hz. Peygamber ﷺ'in döneminde başlayan tebliğ faaliyeti onun vefatından sonra uzun sürede tamamlanabilmiştir. Dolayısıyla hadisler, bu aşamada dinin tekâmülü için Hz. Peygamber ﷺ'e nispet edilen sözlerden ibarettir. Bu bağlamda Goldziher, hadislerin Allah Resulü ﷺ ile hiçbir bağlantısının olmadığını açık bir şekilde tasrih etmektedir. Ona göre hadisler, tarih içinde İslam'ın tekâmülü sürecinde fırkaların Hz. Peygamber ﷺ'in otoritesini kullanarak kendilerini desteklemek amacıyla uydurdukları sözlerden ibarettir.²³

Goldziher'den sonra²⁴ onun ayarında bir hadis araştırmacısı olarak gelen Joseph Schacht' göre de hadisler, Hz. Peygamber ﷺ ile bir bağlantısı yoktur. Özellikle hukûkî hadislerin büyük bir kısmı hicrî ikinci asrın ortalarına doğru ortaya çıkan sözlerdir.²⁵

Bu bağlamda hadislerin ortaya çıkış tarihlerini tespit etme adına bir takım yöntemler geliştirmişlerdir. Bu yöntemlere bakıldığında bunların, Batı'daki dinler tarihi ve Kitab-ı Mukaddes alanında uygulanan yöntemlerden istifade edildiği görülmektedir. Özetleyecek olursak, Oryantalistler hadislerin asr-ı saadetten sonraki dönemlerde uydurulduğu şeklindeki ön kabullerinden hareketle birçok şüphe ve desise ortaya atmışlar, bunların neşri için muhtelif makale ve eserler telif etmişlerdir. Bugünün sözüm ona Kur'an'dan ışık aldığı söyleyip sünnete menfi bakış sahipli olanların ciddi anlamda ilham kaynakları hiç şüphesiz ki oryantalistlerdir.

Bu husus, Meselenin tarihsel süreciyle ilgili okuma yapıp, Oryantalistlerin görüşlerini mütalaa edenlerin sathi bir nazarla dahi vakıf olabilecekleri açıklıkta bâriz bir husustur.

h. Sair Akımlar

Hicrî ikinci asrın sonlarına doğru tezahür eden Sünnet inkârcılığı akımı asırlar boyu belli başlı birtakım fırkaların temsil ettiği batıl bir akım olarak devam edegeldi. Müslümanların zayıfladığı ve ehl-i küfür tarafından sömürge altına alındığı dönemlerde ise ayyuka çıktı. Bu dönemlerde Irak'ta ortaya çıkan bazı kimseler insanları Sünnet'i terk etmeye davet ettiler. İslam dinine bir Truva atı olarak idhal edilen bu tarz şüpheler Yahudi asıllı olan Abdullah b. Sebe, Mabel el-Cühenî'nin kaderi inkâr bidatını kendisinden alarak bizim dünyamıza taşımaya çalıştığı Sûsen en-Nasrânî, İbrâhim en-Nazzam, Bişr b. Gıyâs el-Merîsî, Cehm b. Safvan gibi ya Müslüman olmayan yahut da dininde zerre kadar istikamet ve şuur sahibi olmayan bir takımları tarafından Müslümanların başına bela edilmiştir.²⁶ Ne var ki bu kalkışmaların hepsi Allah ﷻ'ın bu ümmete bir rahmet olarak gönderdiği dirayetli İslam uleması ile bertaraf edilmiştir.

Hârun Reşid'e bu zındıklardan birisi öldürülmek üzere getirildiğinde halifeye hitâben: “(Beni öldürsen ne işe yarar?) Uydurduğum bin hadisi ne yapacaksın.” dediğinde Halife Reşid'in cevabı çetin bir şamar gibi inmiştir zındığın suratına: “Sen bin tane hadis uydursan ne olur? Ebû İshak el-Fezâri ve Abdullah b. Mübarek onları harf harf deşifre edip ortaya çıkarır.”²⁷

Konumuza dönecek olursak, günümüzdeki Sünnet inkârcılığının temeline indiğimizde önemli bir bölümüne dayanaklık teşkil ettiğini gördüğümüz bir diğer akım da Mısır ekolüdür. Cemâlüddin Efgânî ile başlayan sapma sürecinin Mısır'daki önemli temsilcisi Abduh'un ve onun talebesi Reşid Rıza'nın Sünnet inkârcılığında önde geldikleri görülmektedir.

Nitekim, Muhammed Abduh, medreselerde okutulan kitaplarla İslam âleminin hiçbir ilerleme kaydedemeyeceğini ve bu milletin ancak ilk asrın dirildiği Kur'an'la dirileceğini söyleyerek insanları, merkezinde sadece Kur'an anlayışı bulunan bir din anlayışına davet etmiştir.

Dr. Tefvik Sıdkî de bu yolda yürüyerek *Mecelletü'l-Menâr*'da “İslam sadece Kur'an'dan ibarettir” başlıklı bir makale yayınladı. Reşid Rıza da yazdıklarıyla Tefvik Sıdkî'yi desteklemiştir. Zira o, Hz. Peygamber ﷺ'den gelen rivayetleri mütevatir olan ve olmayan şeklinde iki kısma ayırmış ve namaz rekatlarının sayısı ve oruç vb. gibi bizlere tevatüren nakledilenlerin herkesi bağladığını bunların dışında kalanların herkesi kapsamayan dînî esaslar olduğunu savunmaktaydı. Reşid Rıza, hadislerin yazılmasını nehy eden rivayetleri aktardıktan sonra, Hz. Ebubekir رضي الله عنه'in yazdıklarını yakması, sahabenin sahifelerinden hiçbir şeyin tabiine ulaşmamış olması gibi hususların birbirine eklenmesi sonucunda ortaya onların hadisleri Kur'an gibi umûmî bir kaynak telakki etmedikleri sonucunun çıkacağını savunmaktadır.²⁸

Ahmed Emin de *Fecru'l-İslâm* isimli eserinde sünnet ile ilgili bir fasıl açmış ve hakla batılı birbirine karıştırmıştır. Ölünceye kadar bu görüşleri üzere kalmıştır. Sonrasında İsmail Edhem, 1953 senesinde sünnetin tarihinden bahseden bir risale neşrederek Sahihayn'da bulunanlar da dahil mevcut hadislerin asıl ve senetlerinin tamamının gerçek olmadığını aksine hepsinin şüpheli ve mevzu olduğunu savunmuştur. İlgili makalesine çok ciddi itirazlar olunca *Mecelletu'l-Feth'de* bir makale neşrederek büyük edip ve alimlerin de bu görüşlerine katıldığını ve Ahmed Emin'in de bunlardan biri olduğunu ifade etmiştir. Ahmed Emin onu tekzip etmemiş bilakis bazı dergilerde arkadaşının başına gelen bu hadisenin üzücü olduğunu, bu tavrın fikir hürriyetine aykırı bir davranış ve ilmî araştırmalar yoluna atılmış bir taş olduğunu dillendirmiştir.²⁹

Akabinde Sünnet'i inkâr sancağını Ebû Reyeye eline almıştır. 1945 yılında er-Risâle 633. sahifesinde kaleme aldığı “*el-Hadîsu'l-Muhammedî*” isimli makalesinde Sünnet ile ilgili ortaya attığı şüpheler yankı uyandırdı. Akabinde talihsiz bir eser olarak telif ettiği *Edvâ ale's-Sünneti'n-Nebeviyye* isimli eserinde gerek genel anlamda Sünnet-i Seniyye ile ilgili menfi tutumu ve gerekse hadislerin yazımı, Hz. Peygamber ﷺ'in dindeki konumu ve husûsen Ebû Hureyre ﷺ'ye yönelik insafsızca eleştirileri kendisine birçok reddiyenin yazılmasına neden oldu. Ortaya attığı evvelkilerin ezberleri kabilinden bu görüşleri beraberce yüz yüze değerlendirip tartışmak isteyenlerden sürekli kaçındı.³⁰ Bununla birlikte Ebu Reyeye'ye muhtelif reddiyeler yazılmıştır.³¹

i. Geline Durum: Kur'an Münekkitliği

Kökü mazideki bu bidat akım zamanla Sünnet'in inkârı havzasından da dışarı çıkarak işi Kur'an'a yönelik tenkit ifadeleri kullanmaya raddesine getirmiştir. İşin aslına bakacak olursak, bu radde onların belli sâiklerin itmesiyle soluğu aldıkları nihâî bir netice değildir. Zira Kur'an'ın, bir çok âyetiyle kendisine yönlendirdiği, iman kalitesinin ona teslimiyetle ölçüleceğini beyân ettiği Resulullah ﷺ'in hadislerini itibarsızlaştırmayı gözüne kestirebilenler, Allah ﷻ'in kitabına da benzer bir muameleyi reva görebiliyorlardı aslında. Zira İmam el-Evzâ'î'nin “Cebrâil, Allah ﷻ'tan tıpkı Kur'an'ı inzal buyurduğu gibi Sünneti de indirmiş ve Kur'an'ı öğrettiği gibi Sünnet'i de öğretmiştir”³² veya “Sana Resulullah ﷺ'tan bir hadis geldiğinde sakın olan tersine bir şey söyleme! Çünkü O ﷻ Allah ﷻ'tan (vahy alarak) tebliğ ediyordu”³³ şeklindeki sözleri bir Müslüman için bağlayıcılıkları açısından Kur'an ile Sünnet arasında bir farkın olmaması gerektiğini haykırıyordu.

Ne var ki bu güruh, Kur'an tenkitçiliğinin Müslüman toplumdaki menfî karşılığını bildiklerinden konjonktürel dengeyi bozmama adına buna cüret edemiyorlardı. Zamanla İslam toplumunda bu tedirginliklerini izale edecek bir zeminin oluştuğunu görmüş olmalı ki, Kur'an'ı Kerim'i de o endaze-siz dillerine dolamaya başladılar. Elbette ki gelinen bu hazin nokta taaccübü mucip değil basiretliler nazarında. Zira Sünnet tenkitçiliği ile başlayan bir serüvenin zamanla Kur'an münekkitliğine dönüşecek olması tecrübî bir hakikat olmakla birlikte bedhîh bir neticedir de.

Sünnet tenkitçiliğinin kendilerini Kur'an'ı tenkis etmeye sürüklediği zamane nadanlarından somut bir misal zikrederim. Bir Müslümanın, tahayyülü şöyle dursun okuyup nakletmeye dahi tahammül edemeyeceği şu ifadeler Ömer ÖZSOY'a ait: “Kur'an metninde çelişkiler ve azımsanamayacak ölçüde tekrarlar vardır. Kur'an metninin kompozisyonunda belli bir mantık yakalamak mümkün değildir. Çünkü mushaftaki tertip ne kronolojik bir tertiptir, ne tematik bir tertiptir, ne de sistematik bir tertiptir. Bu yüzden total olarak Kur'an metni, iç bütünlüğe sahip olmaktan uzaktır. Sûre içi bütünlük yoktur: Mevcut formun en küçük birimleri olan âyetler bile her zaman gerçek anlamda bir bütünlüğe tekabül etmemektedir. Sonuçta hepsinin “bütünsüzlük”e indirgenmesi mümkün olan bu özellikler, yazılı bir metin için kusur kabul edilebilecek özelliklerdir.”³⁴

Nazmının i'caziyla bütün insanlığı hayrete düşüren Kur'ân-ı Hakîm, devrinin en geçer akçesi Arap edebiyatında Mekkeli müşriklere bile parmak ısırtmışken, en azılı Kur'an düşmanlarının dahi tenkit etmeyi insafsızlık saydıkları zaviyeden Allah ﷻ'ın kitabını eleştiriyorlar. Şüphesiz bu durum, bugünkü kifâyetsizlerin seviye olarak Mekke'li müşriklerin arap edebiyatı seviyelerinin binde birine dahi sahip olamamalarından kaynaklanmıyor.

Altının değerini sarrafın bileceği -velev ki inatlarından kıymetini takdir etmediyseler de- meşhur bir darb-ı meseldir.

İdrak yoksunluğu ve alt yapı fukaralıklarına bakmaksızın küçücük başlarıyla koca dağları süsmeye çalışanların yuvarlandıkları bu korkunç uçurumun savruluş noktasının Sünnet tenkitçiliği ile başlaması ise apayrı ibretimiz bir vakıadır.

Dipnotlar

1 Ahmed b. Hanbel, Müsned, XI/406, No: 6802, Hâkim, el-Müstedrek, No: 359, Dârimî, Sünen, Mukaddime, No: 501

2 Halil İbrâhim Mullâ Hâtır, Bid'atu D'ave'l-İ'timâdi ale'l-Kitâbî Dûne's-Sünne, 1430, Baskı: I, s. 17-18

3 İbn Abdilber, Câmî'u Beyâni'l-İlmi ve Fadlihî, II/1192, No: 2398, Hatib el-Bağdâdî, el-Kifâye fî İlmi'r-Rivâye, s. 15, el-Âcurrî, eş-Şerî'a, I/416, No: 98, el-Beyhâki, es-Sünenü'l-Kübrâ, II/194, No: 3193, Taberânî, el-Mu'cemu'l-Kebîr, No:369

4 İbn Abdilber, et-Temhîd li mâ fi'l-Muvattai mine'l-Me'ânî ve'l-Esânîd, Vizâretü Umûmi'l-Evkâf, Mağrib, 1387, I/151

5 Hatib el-Bağdâdî, el-Kifâye, s.16

6 Süleyman eş-Şevâşî, Vâsıl b. Atâ ve Ârâuhü'l-Kelâmiyye, ed-Dâru'l-Arabiyyetu li'l-Kitâb, 1993, s. 264

7 eş-Şâfi'î Muhammed b. İdris, Cimâ'u'l-İlm, Mektembetü İbn Teymiye, s. 13 vd.

8 Bkz. Hudaî Bek, Târîhu't-Teşrî'i'l-İslâmî, s.134

9 Mustafa es-Sibâ'î, es-Sünne ve Mekânetuhâ fi't-Teşrî'i'l-İslâmî, el-Mektebu'l-İslâmî, 2000, Baskı: I, s. 155

10 Mustafa el-A'zâmî, Dirâsât fi'l-Hadîsi'n-Nebevî, el-Mektebu'l-İslâmî, 1980, s. 24

11 Tafsilat için Bkz. Ayhan Tekineş, "İlk İslam Rastyonalistleri Mu'tezile ve Sünnet", İLAM Araştırma Dergisi, c.3, s.1, Ocak-Haziran, 1998

12 Ebû Lübâbe Hüseyin, Mevkifu'l-Mu'tezile mine's-Sünneti'n-Nebeviyye, Dâru'l-Livâ, Riyat, 1987, Baskı: II, s. 28

13 Abdülkâhir el-Bağdâdî, el-Fark Beyne'l-Fırak, Dâru'l-Âfâki'l-Cedîde, Beyrut, 1982, Baskı: V, s.55

14 eş-Şehristânî, Muhammed b. Abdülkerim, el-Milel ve'n-Nihal, Dâru'l-Ma'rife, Beyrut, 1993, Baskı: III, s. 140

15 el-A'zâmî, Dirâsât, s. 23

16 Küleynî, el-Kâfi mine'l-Usûl, Kitabu'r Ravda 8/168 No: 341

17 es-Sibâ'î, es-Sünne, s. 151

18 Celâleddin es-Suyûtî, Miftâhu'l-Cenne fi'l-İhticâci bi's-Sünne, İdâretü't-Tibâ'âti'l-Müniriyye, Mısır, s. 3

19 Kur'âniyyûn fırkasıyla ilgili malumat için bkz. Haşim Hüseyin İlâhî Bahş, el-Kur'âniyyûn ve Şübuhâtuyhum Havle's-Sünne, Mektebetü's-Siddîk, Taif, 2000, Baskı: II, Abdurrahman eş-Şerbecî, "el-Kur'aniyyûn ve's-Sünnetü'n-Nebeviyye", Mecelletu Cami'ati Dimeşk li'l-Ulûmi'l-İktisâdiyye ve'l-Kânûniyye, Cild: 27, 1. Sayı, 2007, Muhammed b. Muhammed Mezrû'a, Şübuhâtü'l-Kur'âniyyûn Havle's-Sünneti'n-Nebeviyye, Caamiatu Ümmi'l-Kurâ, Mekke, Abdülhamid Birişik, Hind Altkıtası Düşünce Ve Tefsir Ekolleri, İstanbul, 2001, Şahin Güven, Kur'âniyyûn Ekolü Temsilcileri, Tefsirleri ve Tefsirdeki Yöntemi, Yer ve Tarih: Yok

20 Abdülhamit Birişik, Kur'âniyyûn, DİA, XXVI/428

21 Hamdi Zakzuk, Oryantalizm, İzmir, 1993, s. 55-56, Ahmed Yücel, Hadis Tarihi, İstanbul, 2014, Baskı. XVII, s. 189-90

22 Bu bağlamda içlerinde Oryantalistlerin de bulunduğu muhtelif zevat (ehl-i sünnet ulema hariç) tarafından Sünnet' getirilen muhtelif yaklaşımları görmek için bkz. Yavuz Köktaş, Bazı Yeni Sünnet Tanımlamaları Üzerine, Divan, 2002,

23 Goldziher, Muslim Studies, II/19, Schacht, Origins, s. 4; Juynboll, Modern Mısırdaki Hadis Tartışmaları, s. 9; Berg, Development of Exegesis in Early Islam, s. 9-21, Yücel, Hadis Tarihi, s. 194-97

24 Bu süreçle ilgili bir çalışma için bkz. Fatma KIZIL, "Goldziher'den Schacht'a Oryantalist Literatürde Hadis ve Sünnet: Bir Okulun Yaşayan Geleneği", Hadis Tetkikleri Dergisi, Sayı: 7, 2009, SÜHA

25 Schacht, Origins, s. 4-5, İslam Hukukuna Giriş, s. 45, Yücel, a.g.e., s. 197

26 Muhammed b. Matar ez-Zehrânî, Tedvînu's-Sünneti'n-Nebeviyye Neş'etuhû ve Tatavvuruhû, Mektebetü Dâri'l-Minhâc, Riyat, 1426, Baskı: I, s. 43-44

27 ez-Zehabî, Tezkiretu'l-Huffâz, I/201

28 Reşid Rıza, Mecelletu'l-Menâr, X/511, el-A'zamî, Dirâsât, 26-27

29 el-A'zamî, Dirâsât, s. 27-28

30 Nureddin İtr, M. Yaşar Kandemir, DİA, "Ebû Reyze", X/214

31 Örneğin bkz. Muhammed Abdürrezzak Hamza, Zulumâtü Ebî Reyze, el-Matbaatu's-Selefiyye, Kahire, 1378, Kahire, Muhammed Ebu Şehbe, Difâ'ani's-Sünne, Mektebetü's-Sünne

32 Mervân Muhammed eş-Şeâr, Sünenü'l-Evzâ'î, No: 127

33 ez-Zehabî, Şemsuddîn Muhammed b. Ahmed, Tezkiretu'l-Huffâz, Daru İhyâi't-Türâsi'l-Arabî, Beyrut, I/180

34 Ömer Özsoy, Kur'an ve Tarihsellik Yazıları, Ankara, 2004, s. 46-7

Mahmud Efendi Hazretleri'nin KIYMETLİ KELÂMLARINDAN

- **Mevlâ**'dan vuslat sırrı insana aksetmelidir, işte o cezbedir. Cezbe ne ile oluyor? Muhabbet, **Muhammed** ve zikrullah ile.
- **Şâh-ı Nakşibend Hazretleri** buyuyor: “Çok iddiacılar gördüm ama son nefeste hiçbir şey yapamadılar.”
- Sen **Allâh**'ın yolunu ararsan, **Allâh** da seni arar bulur.
- **Rasûlüllâh Efendimiz** (*Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem*)in hakikati mebde oldu. Ondan diğer hakikatler meydana geldi.
- Yarın **Allâh**'ın huzuruna çıkacağız. Onun sevdiği halde çıkalım, sevmediği halde çıkmayalım. Onun sevdiği hal nasıl olur? Amel etmekle, bilgili olmakla, gıybet etmemekle, başkalarına yardım etmekle, kimsenin aleyhinde konuşmakla olur.

• İlim sahibi olduğun halde namaz kılarken “Hemen bitse de kalksam” diyorsun, bir de kendini adam zannediyorsun. İlimin arttıkça **Mevlâ**’ya yönelmen de artıyorsa bil ki işte o zaman hakiki âlimsin. Kul hiç **Rabbine** itaat etmekten üşenir mi?!

• **Mevlâ Teâlâ**’dan feyiz gelmesinin yolu zikrullahı güzel çalışıp farzı, vâcibi, sünneti, müstehabı, edebi yerine getirip haram ve mekruhlardan kaçmaktır.

• “**Rabbimiz Allâh**’dır” demeli, istikamet göstermeli, böyle bir kişi kabirden kalkınca, melek elinden tutup götürecektir ve ona diyecek ki: “Çok büyük fırtınalar olacak ama korkma, senin için değil onlar.” Bunu şöyle düşünün; dünya hayatında çarşıya alışverişe çıktığınızda, eğer paranız varsa bütün esnaf sizi sever, her ne isterseniz verir.

Âhiret hayatı da buna benzer, dünyadan hasene getirirsen bütün işler düzelecek, bir tek kelime-i tevhid, terazinin bir gözüne konacak, diğer tarafına yedi kat gökler, yedi kat yerler ve içinde olan bütün her şey konacak, yine de kelime-i tevhid ağır basacak. Yani söylediğimiz kelime-i tevhid sözü ağır gelecek.

• Bizim arkadaşın (eşimin) nefesi bitti. Bizim de bir gün bitecek. Bittiği zaman yanınızda sermayeniz olsun. **Allâh** muhakkak o sermayeyi Kur’ân’a, hadise çalışanlara veriyor. “Okuyup, okutanlara, amel edenlere, muhsinlere hazırladım” buyuruyor.

• Cennete girmek amelle olmuyor arkadaşlar. **Mevlâ**’nın fazl-u keremiyle oluyor. Amel ise cennette derece kazandırıyor.

• Büyükleri büyük eden, seni de büyük eder. Bizi yıkan ilimsizlik değil amelsizliktir.

• Bütün muvaffak olanlar söz tutanlardır.

• Sabahleyin uykudan kalkıldı mı midenin gıdası aranıyor, ruhun gıdasını arayan yok. “Hoca dur! Önce değirmen sonra cami” derler. Bu sadece midesine önem verenlerin sözüdür.

• Üç şey lazım cemaat-i Müslimîn! İlim, amel, ihlas.

• Şeriat üç saç ayağı üzerine kuruludur. Bunlar da; ilim, amel ve ihlastır. İlim; hocalardan öğrenmekle, kitaplardan okumakla kazanılır, amel de bildiğini yapmakla olur. İhlas için ise mutlaka tarikat lazımdır.

• Dünyaya eğer mağlup olduysak, vazifemize iyi sarılmadığımızdan mağlup olduk.

• İman ve amel-i salih tohumunu ekmek lazım, ta ki âhirette biçelim.

• Aman dikkat edin! Tarikat işleri büyük işlerdir. Geceleri vaktinde yatmayan sâlik değildir. Teheccüdü imsaktan evvel kılmak gerekir, imsak geçti mi kıymeti olmaz.

• Dünyada yoluna girmeyen bir iş âhirette hiç yoluna girmez.

Hadîs-i Şerîfler

Hadîs-i Şerîfler

Hiz. Ömer (Radyallahü anh) anlatıyor: "Resûlullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

"Malını satışa arzeden rızka erer (kazanır), muhtekir (pahalanması için malını stok yapıp bekleten) de lanete uğrar."

(İbn-i Mâce, Ticaret, 6).

Ebû Hüreyre (Radyallahu anh) rivayet ediyor. Rasûlullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) buyurdu ki:

"Öyle bir devir gelecek ki; insanoğlu aldığı şeyin helâlden mi, haramdan mı olduğuna hiç aldırmayacak."

(Rezin şu ziyadede bulunmuştur: **"Böylelerinin hiç bir duası kabul edilmez."**)

(Buhari, Büyü' 7, 23; Nesai, Büyü' 2, (7, 243)

Ebu Said (Radyallahü anh)'dan rivayet edildiği üzere, "Resûlullah Resûlullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

"Dürüst ve güvenilir tüccar, Ahirette peygamberler, sıddıklar ve şehitlerle beraber olacaktır."

(İbni Mâce, Ticaret: 1)

Hiz. Âişe (Radyallahü anhâ)'dan rivayet edildiği üzere, Resûlullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

"Hiç bir günah yoktur ki tevbesi olmasın. Ancak kötü ahlâk sahibi hariç. Zira o, bir günahdan tövbe eder, döner ondan daha kötüsünü işler."

(Taberânî, el-Mu'cemü's-Sağîr, I, 200)

Enes bin Malik (Radyallahu anh) şöyle dedi: "Rasûlullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

"Cennet nefse hoş gelmeyen şeylerle, Cehennem de nefsin arzularıyla kuşatılmıştır."

(Buhari 6412, Müslim 2822/1, Tirmizi 2684)

Ebû Hüreyre (Radyallahu anh)'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

"Ümmetimi zora sokmaktan endişe etmeseydim, onlara her namaz vaktinde misvakla dişlerini temizlemelerini emrederdim. "

(Buhârî, Cum'a 8, Temennî 9, Savm 27; Müslim, Tahâret 42. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Tahâret 25; Tirmizî, Tahâret 18; Nesai, Tahâret 6, Mevâkîf 20; İbni Mâce, Tahâret 7)

Cabir (Radyallahü anh) anlatıyor: "Rasûlullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

"Ey insanlar! Allah'a karşı muttakî olun ve (dünyevî) isteklerde mutedil / ölçülü olun. Zira hiçbir kimse yoktur ki, (Allah'ın kendisine takdir ettiği) rızkı- nı eksiksiz olarak elde etmeden ölmüş olsun. Rızkı gecikse bile ona mutlaka kavuşacaktır. Öyleyse Allah'tan korkun ve talepte mutedil olun, (gayr-ı meşrû yollara sapmayın) helâl olanı alın, haram olanı terkedin."

(Buhârî, Zühd,73).

Güldeste

Mustafa Özşimşekler

Şeytanın Etkili Silahı;

“ÖFKE”

Toplumda meydana gelen üzücü ve şiddete sebep olan olayların birçoğu, kontrol edilemeyen öfke patlaması neticesinde ortaya çıkmaktadır. Bir anlık öfke, sinir ve kızgınlığın nice büyük facialara yol açtığını, yuvaların dağıldığını, trafikte basit bir yol verme tartışmasının bile neredeyse ölümlü kavgalara sebep olduğunu haber bültenlerinden üzülmeye de olsa sıkça duyuyoruz.

Öfke çok güçlü bir duygudur. Gazap ateşi parlayıp öfke hakim olduğunda akıl uçup gider ve insan sağlıklı olarak

düşünemez hale gelir. Bunun neticesinde de kavgalara, kırgınlıklara, aile içi tartışmalara, hatta cinayete sebep olacak çatışmalara kapı açılır. Böylece taraflardan biri mezara, diğeri de hapse giderken geride kalan aileleri de perişan olur. Nitekim atalarımız boşuna; “**öfkeyle kalkan zararlar oturur**” dememişler.

“**Günümüz şartlarında da öfkelenmemek mümkün değil ki**” diyenler olabilir. Aslında haksız da sayılmazlar. Zira yaşadığımız şehir hayatı, trafik keşmekeşi, ekonomik sıkıntılar, aile ile ilgili bir takım problemler vb. insanları stresli, sinirli ve tahammülsüz bir hale getirebilir.

Tabi bununla birlikte, son zamanlarda insanların birbirine karşı da pek saygısı kalmadığını üzülmeye görüyoruz. Kalabalık ve kapalı mekânlarda veya otobüslerde yüksek sesle bağırarak konuşanlar, yollarda trafik kurallarını hiçe sayıp insan hayatını tehlikeye atanlar, gerekli gereksiz korna çalıp arabasında yüksek sesle müzik dinleyenler, nezaket bilmeyen kaba-saba, aklına ve ağzına geleni düşünmeden söyleyen, “**eleştiri**” kılıfıyla karşısındakine hakaret etmeyi marifet zanneden kendini bilmez hadsizlerin çoğaldığı günümüzde, gerçekten de öfkelenmemek kolay değil. Doğal olarak insan geriliyor, strese giriyor, sinirleri yıpranıp tahammülü azalabiliyor.

Ama tüm bunlara rağmen, sakın kişiyi bile çileden çıkartacak olayların yaşandığı bu stres çağında, sinirlenmekte yerden göğe kadar haklı olsak da bu duruma bir çare bulmak, İslam’ın emrettiği doğrultuda öfkesini kontrol altına

alabilen hilm ehli yumuşak bir insan olmaya gayret etmek lazımdır.

Çünkü şeytanın en büyük ve etkili silahlarından biri de öfkedir. Kişi hiddetlenip öfkeye kapılınca, şeytan onunla bir çocuğun topla oynadığı gibi oynar ve sonradan pişman olacağı birçok şeyi yaptırır. Yani şeytan, bizim hem dünyamızı hem de ahiretimizi mahvetmek için insânî zaafımız olan öfkeyi, silah olarak kullanır.

Öfke kontrolü

Öfke, insan fitratında potansiyel olarak mevcut olan bir duygudur. Ama insandaki bu öfke potansiyelinin bi'l-fiil davranışa dönüşmesi, kişiden kişiye göre değişir. Bazı kişiler öfkelenmek için adeta bahane ararken, bazıları ise itidalli davranarak bu duygularını dizginlemeyi başarırlar.

Öfke patlaması yaşayıp bunu kontrol edemeyen birçok kimsenin, sakinleşince pişman olduğuna da çok defa şahit olmuşuzdur. Hatta biz bile çok defa bunu yaşamışızdır. **“Keşke öyle demeseydim, keşke bu kadar yüksek perdeden tepki vermeseydim”** diyerek pişmanlığımızı dile getirmişizdir.

Yani öfke, kabul etsek de etmesek de aslında hayatımızın bir parçasıdır, kontrol edildiği müddetçe de son derece doğal ve sağlıklı bir duygudur. Ancak öfke ateşi tüm benliğimizi kaplayıp kendimize veya çevremize zarar verecek noktaya gelirse, o zaman bu tehlikeli bir hal alır ve bunun mutlaka kontrol altına alınması gerekir.

Tabi **“öfke kontrolü”** derken bundaki amaç; öfkeyi tamamen ortadan kaldırıp

yok etmek değil, içimizde kabaran öfkenin şiddete dönüşmeden yatıştırılması, öfkenin sağlıklı bir şekilde, gerektiği yerde ve dozunda olmasıdır. Zira öfkesini kontrol edemeyen kimse, haklı konumdayken haksız duruma düşebilir ve geri dönülmesi mümkün olmayan pişmanlıklar ve mahcûbiyetler yaşamasına sebep olabilir. Nitekim atalarımız:

“Öfke gelir göz kararır, öfke gider yüz kızarır.” Demişlerdir.

Öfkeyi yutup affetmek

Allah-u teala, Kur'an-ı kerim'de muttakilerin vasıflarından bahsederken şöyle buyurmuştur:

“Onlar (o takvâ kullar) ki, bollukta da darlıkta da (Allah yolunda) infak ederler. Ve onlar öfkelerini yutar (tutar)lar ve insanları(n suçunu) affederler. Ve Allah iyilik yapanları (muhsinleri) sever.” (Âl-i İmrân, 134)

Allah-u teala; **“onlar öfkelenmezler”** demiyor da **“öfkelerini yutarlar ve insanları affederler”** buyuruyor. Çünkü tabiatımızda var olan ve ölünceye kadar da bu duyguyu taşıyacak olan insanın hiç kızmaması ve öfkelenmemesi mümkün değildir. Zaten bu, eşyanın tabiatına da ters bir durumdur. İşte onun için **“öfkelenmezler”** değil, **“öfkelerini yutarlar”** buyruluyor.

Evet insan kızabilir, sinirlenebilir ama kırıp-dökmeden, yakıp-yıkmadan öfkesini yutup kontrol altına alırsa, hatta bir adım daha ileri gidip affederse, işte bu güzel hasletin, muttakilerin vasıflarından olduğunu bu ayet-i kerime bizlere haber veriyor.

“Ve'l-Kâzımîne'l-Ğayza/Öfkelerini yutarlar” ayetinde geçen **“Kâzm”**; dolu bir kırbanın ağzını bağlamak, manasına gelir. Yani kişi hiddetlenince, bir nevi kalbini bağlayıp oradaki kini dışarı salmayacak, öfke ateşini sabırla içinde tutup adeta boğarak söndürecek, demektir.

Âyet-i kerimenin devamında ise **“Ve'l-â'fîne a'ninNâs/ ve insanları affederler”** buyruluyor. Yani, gazabını yutup kontrol altına alırlar ve bununda ötesinde insanların suçunu affederler.

Peki “affetmek” ne zaman olur?..

Zarar gördüğü kimseden intikam almaya ve ona zarar vermeye gücü yetiyorken, öfkesine yenilmeyip af etmektir. Zaten gazabı yutmanın alametidir suçluyu affetmek... İşte bunu yapabilmek her kişinin değil, er kişinin işidir. Zira içinde alev alev yanan öfke ateşini söndürüp onu dizginleyebilmek, hatta bir adım daha ileri giderek kendisine karşı kusur işleyen kimseyi affedebilmek çok büyük bir fazilettir ve üstün ahlak sahibi muttakilerin yapabileceği bir büyüklüktür.

Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) bir hadislerinde şöyle buyurmuştur:

“Hiçbir kul, Allah katında, O'nun rızasını gözeterek öfkelerini yutmasından daha faziletli bir lokma yutmuş değildir”

Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in, **“Cennet gençlerinin seyyidleri”** buyurduğu torunlarından Hz. Hasan (Radiyallahü anh)'in, öfkelerini yutup kendisine karşı yapılan hatayı bağışlaması konusunda çok güzel örnek bir davranışı vardır:

“Hz. Hasan (Radiyallahü anh) bir keresinde hanesine gelen misafirlerini ağırlarken, kendilerine hizmet eden kölesi, bir anlık dikkatsizliği neticesinde elindeki tabağı efendisinin üzerine boca ederek üstünü başını berbat etti. Köle, hem de önemli misafirlerin yanında yaptığı bu hata sebebiyle çok korktu. Bundan dolayı cezalandırılacağını düşünen köle, uyanık davranıp **Hz. Hasan**'ın merhametini celbetmek için az önce zikrettiğimiz Âl-i İmrân Sûresi'nin 134. âyet-i kerimesindeki:

“Onlar ki, öfkelerini yenerler” kısmını okuyuverdi.

Bunun üzerine **Hz. Hasan** (Radiyallahü anh) köleye bakarak:

- **Öfkemi yendim**, dedi. Bunun üzerine köle âyetin devamındaki:

“Ve onlar insanları affeder” bölümünü de okuyunca, Hz. Hasan:

- **Afettim**, dedi. Buna çok sevinen köle, bu sefer âyetin son kısmını da okuyarak:

“Ve Allah iyilik eden (muhsin)leri sever” deyince, **Hz. Hasan**:

- **Ben de seni âzâd ettim**, dedi ve bununla birlikte köleye 400 gümüş akçe vererek onu hürriyetine kavuşturdu.”

İşe **Hz. Hasan** (Radiyallahü anh)'ın bu tavrı, âyette zikredilen **Allah**'ın sevdiği Muhsin kimselerin tavrıdır. Zira **Muhsin kimse**; kendisine karşı yapılan hataya öfkelenip cezalandırmak bir yana, bilakis onu affeder. Hatta af etmekle kalmayıp (Hz. Hasan'ın yaptığı gibi) hata eden kimseye iyilikte bulunur.

Tabi **“affetmek”** derken, şu konuya da açıklık getirmekte fayda vardır. Hattayı bağışlamak, şahsımıza karşı işlenen suçlarda söz konusudur.

Yoksa, işlenen suç eğer topluma karşı işlenmişse, bu suçları bağışlamaya yetkimiz yoktur. Zira cemiyete karşı suç işleyenler, şayet adalete teslim edilmez ve cezalarını çekmeden bağışlanacak olurlarsa, o takdirde cemiyet cezalandırılmış ve daha büyük haksızlıkların yapılmasına kapı açılmış olur.

En kısa nasihat

Ebu Hüreyre (*Radıyallahu anh*) anlatıyor: “Bir adam geldi **Resûlüllah** (*Sallallahu Aleyhi ve Sellem*)’e:

- Ey Allah’ın Resûlü! Bana kısa bir nasihatta bulun, uzun yapma. Tâ ki nasihatini unutmayayım, dedi. Rasûlüllah ona (bir kelimeyle):

- **Gazaplanma!** Buyurdu.

O şahıs, tekrar tekrar nasihat etmesini istedi. **Resûlüllah** da her defasında ona;

- **Gazaplanma!** Buyurdu.

(*Buhari, Edeb 76; Tirmizi, Birr 73 (2021); Muvatta, Hüsnü’l-Hulk 11, (2, 906).*)

Peygamber Efendimiz bu nasihati, sadece Kendisine soru sorana değil, onun zımında bütün ümmetine yapmıştır. Öfkeyle dolu olan bir kalbi teskin etmeye çalışmaktansa, öfkeyi kontrol edip kalbi gereksiz yere öfkeyle doldurmak daha kolay olduğu için Efendimiz **“öfkelenme!”** buyuruyor. Yani öfkeni kontrol altına al, sükûnetini muhafaza et ve sakın öfken aklına galip gelmesin!..

Peygamberimiz (*Sallallahu Aleyhi ve Sellem*) şöyle buyurmuştur:

“Öfke şeytandandır, şeytan ise ateşten yaratılmıştır.”

(*Ebû Dâvûd, Edeb, 3/4784*)

Dolayısıyla Peygamber Efendimiz, şeytânî olan bu öfke ateşine hiç yaklaşılmamasını tavsiye etmiştir. Çünkü tutuşan ateşi söndürmek daha zor olduğu için o ateş hiç yanmadan tedbirli davranmak lazımdır.

Rivayet edildiği üzere şeytan şöyle demiştir:

“İnsanları üç şeyle aldatırım: Cimrilik. Sarhoşluk. Öfke... Biz öfkesine hakim olamayan biriyle, kedinin yumakla oynadığı gibi oynarız. Bu kimse, velev ki duasıyla ölüleri bile diriltiyor olsa ondan ümit kesmeyiz. Çünkü bir yandan yapar ama diğer taraftan bir tek sözle yıkar.”

Öfke aklın düşmanıdır. İnsan kızdığı zaman akli uçup gider ve sakin zamanda yapmayacağı şeyleri kolaylıkla yapabilir. Öfkelendiği zaman insan o sinirle karısını bile boşayabilir, hatta imandan çıkacak sözler dahi edebilir Allah muhafaza... Sonra pişman olur ama iş işten geçmiş olur. Nitekim **Hasan-ı Basrî** (*Rahmetullahi aleyh*) şöyle demiştir:

“Ey Ademoğlu! Öfkeyle yerinden sıçradığın zaman, Cehenneme düşecek şekilde oturmandan korkulur.”

Gerçek pehlivan

Abdullah ibni Mes’ud (*Radıyallahu Anh*) anlatıyor: **“Resûlüllah** (*Sallallahu Aleyhi ve Sellem*) bir keresinde:

- **Siz aranızda kimi pehlivan olarak kabul edersiniz?** diye sordu.

Ashâb-ı kiram:

- Güreşte rakibini yenen kimseyi, dediler. Rasûlüllah da:

- **Hayır! Gerçek pehlivan öfkelendiği zaman nefesine hâkim olabilen kimse-
dir,** buyurdu.

(Müslim, Birr, 106; Buhârî, Edeb, 76)

Aşırı derecede kızan ve sinirlenen bir kimsenin öfkesini yutup nefesine hâkim olması yani nefisini yenmesi, güreşte çok güçlü olan rakibini yenmesinden daha zor olduğundan, Peygamberimiz bu kişilerin gerçek pehlivan olduğunu ifade etmiştir.

İbni Battal der ki:

“Bu hadis-i şerif; nefis mücadelesinin, düşmanla yapılacak mücadeleden daha zor olduğunu ifade etmektedir. Çünkü **Resûlüllah** (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) öfkesini yenen insanı, kuvvet bakımından insanların en güçlüsü olarak ilan etmiştir.”

Hem bileği ve yüreğiyle, hem de öfkesine hâkim olmasıyla gerçek pehlivanlardan olan **Hz. Ali** (Radiyallahü anh)’ın, savaş meydanında düşmanı ile arasında geçen ve bu konuya misal olacak meşhur tarihi bir olay vardır:

“**Hz. Ali** savaş meydanında düşmanı ile cenk ederken onu alt eder ve yere yatırır. Tam son darbeyi indirip öldürecekken, düşman beklenmedik bir şekilde **Hz. Ali**’nin yüzüne tükürür. Bunun üzerine **Hz. Ali** geri çekilerek onu öldürmekten vazgeçer.

Tabi son anda ölümden dönen adam **Hz. Ali**’nin bu tepkisine çok şaşırır ve merakla sorar:

- **Bir başkası olsaydı, benim bu tahrikimden dolayı daha da öfkelenip kılıcımı öldüresiye indirirdi, oysa Sen beni öldürmekten vazgeçtin. Sebebi nedir?**

Hz. Ali (Radiyallahü anh) şöyle cevap verdi:

- **Ben seni Allah için öldürecektim. Ama sen yüzüme tükürünce çok öfkelenim ve araya nefsim girdi, onun için vazgeçtim. Seni nefsim için öldürmekten Allaha sığınırım...”**

Öfke kontrolünde Nebevî tavsiyeler

Öfkeyi kontrol edip dizginlemenin bazı yollarını sevgili Peygamberimiz bizlere öğretmiştir. Nitekim bununla alakalı Efendimizin bizlere yaptığı bazı tavsiyeler vardır.

Ebû Vâil (Rahmetullahi aleyh) şöyle anlatır:

“Bir gün biz **Urve bin Muhammed**’in yanına gitmiştik. Orada bir kişi, olur olmaz bazı sözler söyleyip Urve’yi kızdırdı. Bunun üzerine o da kalktı, gidip abdest aldı sonra yanımıza geldi ve:

“Babam, dedem **Atiye** (Radiyallahu anh)’dan işitmiş, o da **Resûlüllah** (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)’in şöyle buyurduğunu nakletmiştir:

“**Öfke şeytandandır. Şeytan ise ateşten yaratılmıştır. Ateş su ile söndürülür. O halde biriniz öfkeleniği zaman hemen kalkıp abdest alsın!”**

(Ebû Dâvûd, Edeb, 3/4784)

Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) öfkelenen bir kimseye şu tavsiyede bulunmuştur:

“Sizden biriniz öfkelendiği zaman ayaktaysa hemen otursun, öfkesi geçerse ne âlâ, aksi takdirde yatsın!”

(Ebû Dâvûd, Edeb, 3/4782)

Bir başka hadis-i şerifte ise şöyle buyurmuştur:

“İyi dinleyiniz! Gazap/öfke Âdemoğlunun içinde tutuşan bir ateştir. Öfkelenen kişinin gözlerinin kızardığını, boyun damarlarının şiştiğini görmez misiniz? Kim öfkelenmeye başladığını hissederse, hemen otursun veya yatsın!”

(Tirmizî, Fiten, 26/2191; İbn-i Mâce, Fiten, 18)

Hadis-i şeriflerde zikredildiği üzere, Peygamber Efendimiz öfkeli olan kişiyi bir şeylerle oyalanmaya yönlendiriyor. Çünkü kişinin o öfkeyle makûl ve meşrû şeyler yapması zordur, öfkesi geçince pişman olacağı şeyler yapması ise muhtemeldir. Belki o sinirle muhatabını dövebilir, eziyet edebilir, hatta cinayet işleyebilir. Bu nedenle eğer ayaktayken oturursa ilk heyecan ve kızgınlığını uzaklaştırabilir. Zira ayakta olan kimsenin hareket etme kabiliyeti daha fazladır.

Eğer oturunca öfkesi geçmediyse “yatması” tavsiye edilmiştir ki, böylece taşkın hareketlerden ve şiddete yol açacak fiillerden daha da uzaklaşmış olur.

Onun için öfkeli kimsenin bir başka şeyle meşgul olması, onu öfkenin sevkeceği şeyle ilgilenmekten uzaklaştırıp bir nebze olsun sakinleşmesine ve öfkesini kontrol etmesine sebep olur.

İmâm-ı Gazâlî (Rahmetullahi aleyh) de bizlere şu tavsiyede bulunmuştur:

“Bir kimse size cahillikle karşılık verdiği zaman, siz ona aynı şekilde cevap vermeyin. Eğer siz de ona aynı cahillikle karşılık verirseniz, aranızdan bir ateş çıkar ve bu ateş hem sizi yakar, hem de etrafınızda bulunanları. Ama siz ona yumuşak bir huyla cevap verirseniz, hem kendinizi hem de o kişiyi selamete çıkarmış olursunuz!”

Rivayet edilir ki:

“Büyüklerden birine, haddini bilmez edepsizin biri çok ağır ithamlarda bulunarak hakaret etmiş. O mübarek zat hiç sükûnet ve vakarını bozmadan gayet sakin bir şekilde, o kendini bilmeze dönüp ibret ve fazilet dolu şu cevabı vermiş:

- **Eğer dediklerin doğru ise, Allah beni affetsin! Eğer dediklerin doğru değilse, Allâh seni affetsin!**

Tabi şunu da ifâde edelim ki; öfke, eğer nefsanî ve şeytanî yönden olursa tasvip edilmemiştir. Eğer Allah için olursa, o zaman bir fazîlettir. Allâh'ın rızâsını kazanmak için öfkeyi yenmek nasıl önemliyse, gerektiği zaman Allah için öfkelenmek de önemlidir. Yani “Allah için sevmek” nasıl bir ibadetse “Allah için buğzetmek, kızmak” da bir ibadettir. Nitekim Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) nefsi için kızmazdı ama Allah için kızardı. O vakit Efendimizin iki kaşısı arasında bulunan damar kabarıyor ve belirgin hale gelirdi.

Mevla Teala bizleri, öfke ve hiddet sebebiyle pişman olacağımız şeyleri yapmaktan muhafaza buyursun. Habibinin ahlâkıyla bizleri muttasıf eyleyip hilm ehli, irfan sahibi kimselerden eylesin. Amin!..

Fi emanillah!

Bir Sahâbîyi Tanıyalım

ZEYNEB BİNTİ CAHŞ

(Radiyallâhü Anhâ)

-1. Bölüm-

Peygamber Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'in ahlâk, edep ve zekâ timsali pâk zevcelerinden... Son derece asil, vakur, yumuşak huylu, yufka yürekli ve güzellikte müstesna bir hanımefendi... İbadete düşkün olması ve cömertliğiyle meşhur...

Zeyneb binti Cahş (Radiyallahü anha)'nın babası Cahş bin Riyab; annesi ise Rasûlullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'in halası olan Ümeyye binti Abdulmuttalip'tir. Meşhur sahâbi **Abdullah b. Cahş** (Radiyallahü anh)'ın da kız kardeşidir. Evvelce adı **Berre** idi, evlendikten sonra Peygamber Efendimiz ismini değiştirip **Zeyneb** yaptı.

Künyesi “**Ümmü’l-Hakem**” olan Hz. Zeynep Medine’ye ilk hicret eden hanım sahabeler arasında yer alır.

Fakirlerin, gariblerin annesi diye anılan Zeynep binti Cahş (Radiyallahü anha), ilk Müslümanlardan olması, gerek itikadî gerekse amelî meselelerdeki hassasiyeti ve takvâsı ile herkesin dikkatini çekiyordu. O, Allah’ı hoşnut etmeyecek her iş ve amelden uzak bir hayat yaşamayı prensip edinmişti. Bu münasebetle Resûlullah’ın ona büyük bir sevgi ve saygısı vardı. Resûlullah ona “**Ev- vah**” sıfatını takmıştı. Sahâbe-i kiram:

- **Ya Resûlellah evvâh nedir?** diye sorduklarında Resûlullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle açıklamıştı:

- **Namazda alçak gönüllü ve mütevazı. Allah’a içten yalvaran ve yalnız O’ndan dileyen!** (Buharî, Teheccüd, 18).

İlk evliliği ve bundaki hikmet

Zeynep binti Cahş (Radiyallahü anha) ilk evliliğini, Peygamber Efendimizin kölesi iken azat ettiği ve evladı gibi sevdiği Zeyd b. Harise (Radiyallahü anh) ile yaptı. Evlendiren de bizzat Peygamber Efendimiz idi. Zira bu izdivacın gerçekleşmesi için Efendimiz’in aracı olmasında hikmetler vardı.

Zeynep binti Cahş Mekke’nin eşrafından soylu ve asil bir aileye mensuptu. Hz. Zeyd ise, Efendimizin azatlısı idi. Daha çocuk yaşlarında iken babası ve amcaları kendisini almaya geldiklerinde, O Resûlullahı tercih ederek gitmek istemedi. Bunun üzerine babası ve amcası ona hitaben şöyle dediler:

- **Yazık sana ey Zeyd! Köleliği hürriyette, babana- amcana ve ailene tercih mi ediyorsun?**

Zeyd ise baba ve amcasına:

- **Ben bu zattan öyle şeyler gördüm ki, Ona karşı hiçbir kimseyi tercih edemem,** diye cevap verdi. Bundan son derece memnun olan Peygamber Efendimiz onu **Hicr** denen yere çıkardı ve o günkü geleneklere göre:

- **Şahid olun Zeyd Benim oğlumdur! O bana varis olacak Ben de Ona varis olacağım!** diye ilan etti.

Bu durumu gören baba ve amcasının gönülleri hoş oldu, memnun ve gönülleri son derece müsterih olarak geri döndüler.

Araplarda evvelden beri yerleşmiş olan böyle evlat edinmek adeti vardı. Bu olaydan sonra Hz. Zeyd'i, Zeyd b. Muhammed diye çağırmağa başladılar.

İşte Peygamber Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*), halasının kızı Hz. Zeyneb ile, azat edip evlat edindiği Hz. Zeyd'i evlendirmek istedi.

Çünkü cahiliye döneminden beri devam edip gelen imtiyazlı sınıf hakimiyeti, kölelerin hor ve hakir görülüp ikinci sınıf insan muamelesi görmesi gibi cahiliye adetleri ortadan kalkmalıydı.

Zira İslâm'da insana değer verilmiş, toplum eşitlik ve adalet üzerine tesis edilmişti.

İslâm'da üstünlük, mal-makam, ırk veya soyla değil ancak Allah korkusu ve takvâ ileydi. Nitekim Kur'an-ı kerim bu konuda şöyle buyurmuştu:

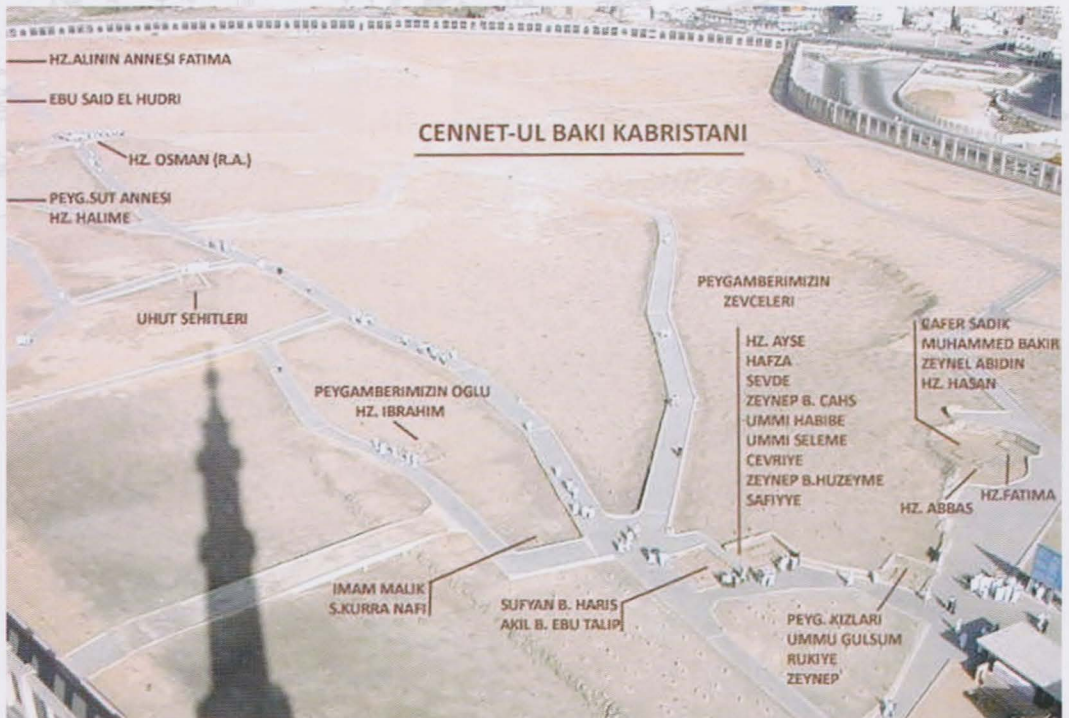
“Allah katında en kıymetliniz, takvâca en üstün olanınızdır” (*Hucurât: 13*)

Dolayısıyla köleleri, hatta azatlı köleleri bile küçük ve hakir görmek gibi kötü bir geleneğin ortadan kalkması gerekiyordu. İşte Efendimiz bu cahiliye adetini ortadan kaldırmak için, en hassas konulardan biri olan evlilik yoluyla bunu gerçekleştirecekti.

Azatlı kölesi Zeyd b. Harise ile, Medine'ye hicret eden halasının kızı Hz. Zeyneb bu evlilik için uygun birer adaydı.

O dönemde etkisi devam eden cahiliye geleneği

İslâm'dan evvel Araplar, kölelerini hor-hakir ve küçük görürler, onlara hiç kıymet vermezlerdi. Onlara ikinci sınıf insan olarak bakarlardı.

Öyle ki, köleler daha sonradan hürriyetlerine kavuşmuş olsalar bile, toplumda yerleşmiş olan bu cahiliye anlayışından dolayı, aradaki bu sınıf farkı engelini aşmak mümkün değildi. Dolayısıyla Arap geleneklerine göre asil ve hür bir kadın, kesinlikle bir köle ile evlenemezdi. Vele ki kölelikten azat edilmiş bile olsalar böyle kimselere ne kız verirler ne de onlardan kız alırlardı.

Çünkü Araplar için soy, sop, ırk çok önemliydi. İnsanlar bilgi-beceri, marifet ve erdemlerine göre değil, soyuna-sopuna göre itibar görüp ona göre değerlendirilirdi.

Oysa İslâm Dini, kimsenin diline, rengine, ırkına bakmıyor ve bütün insanları yaratılış bakımından eşit olarak telakki ediyordu. İşte Efendimiz, toplumda iyice yerleşmiş olan bu eski gelenek ve yanlış anlayışı ortadan kaldırmak için, ilk adım olarak önce kendi akrabasında bunu tatbik edecekti. Zira Efendimiz, Allah'tan gelen emir ve yasakları önce Kendisinde uygular, şâyet buna imkan yoksa o zaman bu emir ve yasakları önce en yakın akrabasında tatbik sahasına koyardı.

Ve Efendimiz (*Sallallahü Aleyhi ve Sellem*) bu izdivaç için bizzat aracı oldu ve Hz. Zeynep'i, evlatlığı Zeyd için istedi...

Fakat ne Hz. Zeynep ne de kardeşi Abdullah b. Cahş, azat edilmiş de olsa bir köle ile evlenme fikrini hoş karşılamadılar. İkisi de, böyle birinin kendilerine uygun olup olmayacağını Efendimize sordular. Yani onlar eskiden beri devam eden adetlerin de etkisinde kalarak, asil ve soylu bir aileye mensup olan bir kızın, azat edilmiş bir köle ile evlenmesinin mümkün olmadığını düşünüyorlardı.

Hatta Hz. Zeyneb, Efendimize:

- Ya Resûlellah! Ben senin halanın kızıyım, ona varmaya razı değilim, üstelik ben Kureyş'liyim, diyerek menfi olan görüşünü beyan etti.

Resûlullah ise, Hz. Zeyd'in hem Kendi yanındaki hem de İslâm'daki üstünlüğünü anlatıp, aslında Onun ana baba tarafından asil ve soylu bir kimse olduğunu ifade etmesine rağmen, Hz. Zeynep etrafındakilerin de etkisiyle bu izdivaca razı olmayarak bundan kaçındı. Çünkü Arap kadınları, taraflar arasındaki denklik meselesine çok önem verirler, kendi akran ve emsallerini bulmadıkça evlenmeye rağbet etmezlerdi. Bu adet ve gelenek güçlü bir şekilde hala etkisini sürdürüyorken, Mekke'nin eşrafından soylu bir aileye mensup olan Hz. Zeynep; "azatlı bir köle ile nasıl evlenebilirim" diye düşünüyordu.

İşte Efendimiz de zaten bu zihniyeti yıkarak müminler arasında eşitlik fikrini yerleştirmek gibi ulvi bir maksadın tahakkuku için bunu yapıyordu. Hem akrabalık, hem de Peygamberlik otoritesini kullanarak halasının kızı Zeyneb ile, evlatlığı Hz. Zeyd'in evlenmelerine önayak oldu.

Aslında Hz. Zeyneb bu evliliği hiç istemesine rağmen, sırf Peygamber Efendimize itaat etmek için bu evliliğe razı oldu. Çünkü Allah-u teala şöyle buyurmuştu:

"Allah ve Resûlü bir işe hüküm verdiği zaman, inanmış bir erkek ve kadına o işi kendi isteklerine göre seçme hakkı yoktur. Her kim Allah ve Resûlüne karşı gelirse apaçık bir sapıklığa düşmüş olur." (Ahzab: 36)

kissadan hisseler

TIKANDI BABA

Sultan Mahmut tebdili kıyafet ederek halkın arasında dolaşıyormuş. Bir kahvehaneye girip oturmuş. Herkes kahveciye şöyle sesleniyormuş:

- Tıkandı Baba çay getir!.. Tıkandı Baba kahve getir!..”

Bu durum Sultan Mahmut'un dikkatini çekmiş. O babacan tavırlı, herkesin sevdiği yaşlı adamı çağırıp sormuş:

- Hele anlat bakalım, nedir bu Tıkandı Baba meselesi?

- Evladım çok uzun mesele, deyip anlatmak istememiş ama ısrar üzerine, çekmiş sandalyeyi oturmuş ve başlamış anlatmaya:

“Bir gece rüyamda birçok insanlar gördüm, her birinin bir çeşmesi vardı ve hepsi de akıyordu. Benimki de akıyordu ama az akıyordu. Daha çok akması için bir çomak aldım ve onunla suyun geldiği oluğu açmaya çalıştım. Ben uğraşırken çomak oluğun içinde kırıldı ve akan su damlamaya başladı. İçimden; “onlarınki kadar akmasa da olur, yeter ki eskisi kadar aksın” dedim. Uğraşırken oluk tamamen tılandı ve hiç akmamaya başladı.

Ben yine uğraşmaya devam ediyordum ki ak sakallı bir zat görüldü ve:

- Tıkandı Baba, tıkandı! Uğraşma artık! dedi.

Ne hikmetse o günden sonra hangi işe elimi attıysam olmadı/adeta tılandı.

İşte o gün bu gündür adım **“Tıkandı Baba”**-ya çıktı. Şimdi de burada çaycılık yapıp çoluk çocuğumu geçindirmeye çalışıyorum.

Tıkandı Baba'nın anlattıkları Sultan Mahmut'u etkilemiş. Çayını içtikten sonra oradan ayrılmış ve adamlarına:

- Bu adama her gün bir tepsi baklava getireceksiniz. Her dilimin altına da bir altın koyacaksınız ve bir ay boyunca buna devam edeceksiniz, diye talimat vermiş.

Sultan Mahmud'un adamları ertesi gün bir tepsi tereyağlı baklavayı getirmişler ve Tıkandı Baba'ya vermişler. O da baklavayı alıp teşekkür etmiş. “Uzun zamandır tatlı yiyememiştik, şöyle ağız tadıyla bir güzel yiyelim” demiş ve baklava tepsisini almış evin yolunu tutmuş.

Yolda giderken; “bu baklavayı yiyeceğime, ben bunu satayım da evin bazı ihtiyaçlarını gidereyim” diye düşünmüş ve yolun en işlek kısmında:

- Tereyağlı taze baklava var! diye bağırma-ya başlamış.

Bu esnada oradan geçen biri baklavaya müşteri olmuş ve kısa bir pazarlıktan sonra Tıkandı Baba tatlıyı satmış ve elde ettiği parayla evin bazı ihtiyaçlarını karşılamış.

Baklavayı satın alan müşteri evine gitmiş. Bir dilim baklava alıp yiyecekken ağzına bir şey gelmiş, bir de bakmış ki altın... Hem çok şaşırmış, hem de çok sevinmiş. Hemen bir dilim daha almış onun altından da bir altın çıkmış. Derken bir bakmış ki her dilimin altında bir altın var.

Adam ertesi gün “acaba baklavacı yine gelir mi?” diye aynı yerde beklemeye başlamış. Tabi Sultanın adamları ertesi gün yine bir tepsi baklava getirmişler. Tıkandı Baba yine baklavayı satmak için aynı yere gitmiş, bakmış ki dün tatlıyı alan adam orada.

Tabi adam hiçbir şey olmamış gibi:

- Baba baklavan çok güzeldi. Bu tepsiyi de satın almak istiyorum. Hatta senin baklavalarını her gün almaya talibim, demiş

Tıkandı Baba çok memnun olmuş. Çünkü tatlının müşterisi şimdiden hazırmış. Kendi kendine “galiba talihim artık dönüyor” diye düşünmüş.

Tıkandı Baba’ya her gün baklavalar gelmiş ve o adam da her akşam baklavaları satın almış. Aradan bir ay geçince Sultan Mahmut durumu yerinde görmek ve kendini de tanıtmak için padişah kıyafetleri ile Tıkandı Baba’nın mekanına gitmiş. Fakat Tıkandı Baba’nın durumunda maddi olarak hiç bir değişme ve zenginlik emaresi göremeyince sormuş:

- **Tıkandı Baba sana baklavalar gelmedi mi?**

- **Allah size uzun ömürler versin sultanım, geldi.**

- **Peki sen o kadar baklavayı ne yaptın?**

- **Efendim onları satıp evin ihtiyaçlarını giderdim, sağ olun duacınızım.**

Sultan durumu anlamış ve tebessüm etmiş.

- **Anlaşıldı Tıkandı Baba. Hadi şimdi benimle gel,** deyip onu almış ve saraya götürmüştü. Sultanın emriyle, görevliler onu hazine odasına sokup demişler ki:

- **Baba şu küreği hazineye daldır, küreğe ne gelirse hepsi senindir,** demişler.

Tıkandı Baba çok heyecanlanmış. “Ayağıma kadar gelen bu fırsatı, bu sefer iyi değerlendireyim” diyerek o heyecanla küreği hazineye ters daldırmış. Bir de bakmış ki, küreğin ucuna bir tane altın takılmış o da düştü düşecek...

Durumu sultana anlatmışlar. Sultan Mahmut bakmış ki, Tıkandı Baba’nın buradan da nasibini yok. Ama Sultan Mahmut, Tıkandı Baba’yı fakirlikten kurtarıp zengin etmeye kararlıymış. Onu yanına çağırıp demiş ki:

- Sen bizim görevlilerle beraber git. Orada onlar sana ne yapacağını anlatacaklar!

Sonra görevlilere şu emri vermiş.

- Bu adamı Üsküdar’ın en kıymetli yerine götürün ve oradan bir tane taş beğensin. O taşı ne kadar uzağa atarsa, o mesafe arası onun olacak!..

Tıkandı Baba sultanın adamlarıyla beraber Üsküdar’ın yolunu tutmuş. Ama kendince bilinçlendiği için bu sefer çok dikkatli olup verilen bu fırsatı heba etmemeye karar vermiş. Üsküdar’a gelince, görevliler:

- **Baba, hele şuradan bir taş seç bakalım,** demişler.

Tıkandı Baba; “herhalde seçtiğim taşın ağırlı-ğınca bana altın verilecek.” Diye düşünmüş ve gözüne ilişen en büyük taşı seçmiş.

- **Taşı seçtim şimdi ne olacak?** demiş.

- **Baba sen bu taşı atacaksın. Ne kadar uzağa atarsan o mesafe arasını Sultanımız sana bağışladı!** demişler

Tıkandı Baba bir kez daha büyük bir fırsat kaçırdığını anlamış. Öyle ya, rüyasında ona boşuna “**Tıkandı Baba, tıkandı! Uğraşma artık**” dememişler.

Son bir gayretle taşı kaldırmaya çalışmış. Ama taş öylesine büyük ve ağırmış ki... Adeta bir kaya misali olan o taşı zorla yerinden kaldırıp atmaya çalışırken, o ağır taş elinden kayıp başına düşmüş ve Tıkandı Baba oracıkta can vermiş.

Bu durumu sultana haber vermişler. İşte o zaman Sultan Mahmut üzüntü içinde o meşhur sözünü söylemiş:

- **“Vermeyince Ma’bûd, neylesin sultan Mahmud!”**

DR. İHSAN ŞENOCAK

KARDEŞİM! İFFETİN CİNSİYETİ YOKTUR

Kardeşim!

Belaların insan üzerine dev dalgalar halinde geldiği bir zamanda yaşıyorsun; Şehrinin sokaklarından şehvet akıyor, avmler masiyet mahşeri, ekranlar fuhuş albümü, sinema mankenlerin vücutlarını arz yeri, yöresel ürünlerin tanıtımı bahanesiyle tertiplenen festivallerdeki konserler ise teşhir arenası... Sokak, okul, çarşı, ekran, sinema, gazete “Züleyhalarla” dolu... Eğer sen “Yusuf” olamazsan yalnız Yakuplar değil, sana umut bağlayan bütün bir Ümmet ağlar. Nefsinin ruhunla kapıştığı anlarda, “Her şeyi gören ve duyan Rabbime sığınıyorum.” de! Gözlerin mağara olsun, Ashab-ı Kehf gibi gözlerinden gözlerinin sahibi olan Hâlik-ı Zülcelal’e iltica et.

Kardeşim!

İffetle, iffetsizlik arasında tercih yapmaya zorlandığında, iffetten yana tavır alma noktasında tereddüt etme! İmanını yaralayacak hiçbir davete icabet etme, mürûetini zedeleyecek hiçbir ekrana çıkma, Ahireti’ni yıkacak hiçbir makama talip olma! “Yemin ederim ki, kişinin başına demirden bir şişin, bir çivinin çakılması, yabancı bir kadına dokunmasından daha hafiftir.” diyen Peygamber-i Ekber’in buyruğunu hayat düsturu kabul et ve elini nâmahreme uzatma, helalinden başka bir kadınla tokalaşma!

Kardeşim!

Allah’ın dinine O’nun mahremiyet buyruklarını çiğneyerek hizmet etme iddian, bir gün mutlaka hezimetin olur. İslam’a rağmen İslam projenden dolayı istiğfar et. Unutma! Rabbimiz imhâl eder lakin ihmâl etmez.

Kardeşim!

Hayatına da mal olsa Allah Rasulü'nün iffet ve izzet yolundan ayrılma. Okuldan, yurttan, iş yerinden, köyden, kentten arkadaşların kendini teşhir eden bir kızın bedenine dair konuşurken, o kızın da birinin kız kardeşi olduğunu ve kendi kız kardeşin için erkeklerin aynı konuşmayı yaptığını düşün, irkil ve kendine gel. Mekke'nin en güzel kadınlarıyla bir arada yaşamayı bırakıp da Müslüman olan ve "Kalbim Allah Azze ve Celle'yi zikirten başka hiçbir şeyle tatmin olmaz." diyen Allah Rasulü'nün gençlerini, Mus'ab b. Umeyr'i, Sa'd b. Ebî Vakkas'ı hayalinden hiç düşürme! Muallim, mühendis, doktor, esnaf, çiftçi ol fakat bütün bu olurlar içerisinde asıl Peygamber-i Ekber Hz. Muhammed'e layık bir genç ol.

Kardeşim!

Eşinden başka bir kadın senin arkadaşın olamaz. Okulda, sokakta, mağazada, işten, mahalleden kızlarla birlikte dolaşma, ders çalışma, yemeğe çıkma, cafede oturma! İster amirin, ister memurun olsun, ister hocan, isterse de taleben olsun, nâmahrem bir kadınla halvet olma! Nefsin sana, "Hangi zamanda yaşıyorsun, bu asırda bu kadar da takva olunmaz, nihayetinde bu kadın senin amirin ya da öğrencin veya arkadaşın, otur da onunla iki çift laf et" dediğinde; aynı nefsanî telkinlere muhatap olan bir başka adamın eşinle bir kafede karşılıklı oturup kahve içtiğini, nargile fukurdattığını düşün. Unutma ki, namusuzluğun cinsiyeti yoktur. Nâmahreme bir anlık bir bakış ikinizin de hayatını karartır.

Kardeşim!

Eşinin yüreğinde bir erkeğin bakışından "iz" olması nasıl seni tiksindiriyorsa, başkalarının kadınlarını etkilemek için duruştan duruşa, halden hale girmen de, başka vicdanlarda derin yaralar açacak, cinnete sebep olacaktır. Senden dolayı bir kızın alnına kara leke çalınır, yarın mahşer meydanına en onursuz lekeyle çıkacağını unutma!

Kardeşim!

Ayağın kaydığı anda etrafındaki insanların sana dair, "Genç adamsın, kafanı yorma, gençlikte olur böyle şeyler." demelerine aldanma! Allah Azze ve Celle katında zinakâr bir kadının hükmü neyse erkeğinki de odur. Çünkü iffetin de, ifetsizliğin de cinsiyeti yoktur.

Kardeşim!

Kadın, kadındır; erkek de, erkek... Racûliyet vasfını yitirmeyen her adamda kadına karşı bir arzu vardır. "O, benim kardeşim, iş arkadaşım." gibi sözlerin arkasında, güzel bir kadının bedenini temâşadan hasıl olan göz zevkinden mahrum olmama arzusunun olduğunu unutma!. Şeriat'ı şehvetine alet eden adamlardan uzak dur. Bir kadınla bir mekanda başbaşa kalır ya da karşılıklı bir masada oturur, senli benli konuşursan göz de, yürek de, ayak da kayar unutma!

Kardeşim!

Karma eğitimin kıza da, erkeğe de özgüven aşıladığını, terkedilmesinin ise pedagojik açıdan yanlış olduğunu söyleyenlerin, başkalarının kızlarını seyretmekten zevk aldıklarını izhar etmeye cesaret edemeyen, bu yüzden pedagojik

yalanların ardına sığınan ahlak yobazları olduğunu bil. Unutma ki, karma eğitimin çağdaşlığın bir tezahürü olduğunu, muasır medeniyet seviyesinin ancak bu şekilde yakalanacağını söyleyenlerin başka hesapları vardır. Karma eğitimi en katı şekilde uygulayan Batılı ülkelerde, iffeti kirletilen kızların oranı %50'lerin çok üzerindedir; Amerika'da çok sayıda kız, tahsil esnasında hamile kaldığından eğitimine ara vermektedir.

Kardeşim!

Küresel ahlak yobazları eğer kurdukları bayan voleybol takımlarıyla gerçekten kız çocuklarının spor yapmalarını arzulamış olsalardı, bayan sporcuların kıyafetlerini erkeklerinkinden daha dar ve daha kısa olacak şekilde belirlemezlerdi. Onların asıl amacı, kadınların spor yapması değil, şehvetperestler tarafından vücutlarının seyredilmesidir.

Kardeşim!

İnsanlığın en kadim müessesesi olan aileye düşman, iffete hasım, namusa yabancısı olan bir uygarlığın ardına düşenler seni sonsuza kadar acı çekeceğin bir dünyaya çağırıyor. Allah'a, Rasulü'ne ve iffete düşman olanları dost edinme. Bir amir, bir mürebbi olarak, bir kızın iffetinin korunmasına vesile olduğunda kendi kız kardeşinin iffeti korunmuş gibi sevin; bir kızın iffeti çiğnendiğinde de, kendi kardeşinin iffeti kirlenmiş gibi titre! Sen Müslümansın! Soysuzluğa çağdaşlık, iffetsiz hayata cinsel özgürlük diyen "belhum edal" yaratıklarla aynı safta olamazsın.

Kardeşim!

Allah Rasulü'nün, huzuruna gelen bir gençle arasında cereyan eden şu

muhavere, şehvet ateşinin yangın yerine çevirdiği bir dünyada "Yanmadan nasıl yaşayabilirim?" diyenlere iffeti de, izzeti de nasıl koruyacaklarının yol ve yöntemini gösteriyor;

Ebû Ümame'nin rivayet ettiğine göre bir gün Allah Rasulü صلی الله علیه وسلم ashabıyla otururken yanına bir genç geldi ve

– Ey Allah'ın Rasulü! Zina yapmak için bana izin ver, dedi.

Orada bulunanlar gencin üzerine yürüdü, konuşmasını engelledi, "sus, sus" dediler. Allah Rasulü onlara karşı çıkıp, gence, "Yaklaş!" buyurdu. Genç de Allah Rasulü'ne yaklaştı ve yanına oturdu. Efendimiz'le صلی الله علیه وسلم genç arasında şöyle bir konuşma geçti,

– Annenle zina edilmesini ister misin?

– Vallahi hayır Ey Allah'ın Rasulü! Allah beni yoluna feda etsin ki istemem!

– Sâir insanlar da anneleriyle zina edilmesini istemez. Peki, kızınla zina edilmesini ister misin?

– Vallahi hayır Ya Rasulellah صلی الله علیه وسلم! Allah beni yoluna feda kılsın ki istemem.

– Diğer insanlar da kızlarıyla zina edilmesini istemez. Kız kardeşinle zina edilmesini ister misin?

– Vallahi hayır Ya Rasulellah صلی الله علیه وسلم! Allah beni yoluna feda etsin ki istemem.

– Diğer insanlar da kız kardeşleriyle zina edilmesini istemez. Halanla zina edilmesini ister misin?

– Vallahi hayır Ya Rasulellah ^{صلی الله علیه وسلم}! Allah beni yoluna feda etsin ki istemem.

– Diğer insanlar da halalarıyla zina edilmesini istemez. Peki teyzenle zina edilmesini ister misin?

– Vallahi hayır Ya Raselellah! Allah beni yoluna feda etsin ki istemem.

– Diğer insanlar da teyzeleriyle zina edilmesini istemez.

Bunun üzerine Allah Rasülü ^{صلی الله علیه وسلم} elini gencin omzuna koyup, “Allah’ım onun günahlarını bağışla! Kalbini kötülüklerden temizle ve iffetini koru!” diye dua etti. Bu hadiseyi anlatan sahabi şöyle demiştir, “Bundan sonra o genç bir daha böyle bir şeye yönelmedi.” (Ahmed b. Hanbel, Müsned, V, 257).

Kardeşim!

Aldatılan bir kadının birinin ya annesi ya kızı ya kız kardeşi ya halası ya da teyzesi olduğunu unutma! Yakınların için ne istiyorsan bütün kadınlar için de ona talip ol!

Bir gölgede içtiğin soğuk suyun dahi hesabının sorulacağı Mahşer Günü mazeret üreten ağzın mühürlenecek, ellerin ve ayakların konuşacak. Gözlerin harama değmesin, ellerin, ayakların hesabını veremeyeceğin bir vebali yüklenmesin.

Kardeşim!

İffetsizlik altın çağını yaşıyor. Lakin alimler, arifler, mütefekkirler, babalar, anneler sessiz. Eğer sen de hevâna uyar, İslam’a sahip çıkmazsan, belki de 30 yıl sonra bu toprakların İslam beldesi olduğuna sadece okunan ezanlar şehadet ede-

cek. “Bana ne, o açılıyorsa ben bakarım, o gel diyorsa ben giderim.” deme! Unutma ki, aşağıların en aşağısındaki sefiller, düşen bir kadını istismar eden alçaklardır. Sen, sahipsizlikten dolayı kötü yola düşen kadınların evine kızıyla para gönderip, “Size şimdiki kadar sahip çıkamadığımızdan dolayı hakkınızı helal edin.” deyip onların kurtuluşuna vesile olan bir ecdadın ahfadısın.

Kardeşim!

Ekranın, mektebin, kapitalin zehirlediği bir dünyaya şehvetle değil, ibretle bak; bak ki Allah Azze ve Celle de sana iman, irade, iffet, haya, vakar ve şahsiyet abidesi bir eş ihсан etsin, etsin ki, evin İslam karargâhı, hatunun da mazlumların beklediği Fatih’in ya da Ulubatlı Hasan’ın anası olsun!

Kardeşim!

Sana bu mektubu iki tane oğlu olan ve her sokağa çıktığında ülkesinin yarınlarına dair umudunu kaybeden, ardından Allah Azze ve Celle’nin kudretini tefekkür ederek kendine gelen bir mümin baba olarak yazıyorum. Eğer iffet tacirleri seni, bana karşı tahrik eder, “Bu adam yobazdır, bütün derdi, tesettür ve mahremiyettir.” der ve sen de onlara karnarsan, bu satırları Alime, Muhammedi-me yazılmış bir mektup olarak kabul et ve öyle oku!

Kardeşim!

Şehvet yangını her yeri sarmadan, ayağa kalk ve yarınlarımız adına bir şeyler yap, yap ki, İslam bu topraklarda azınlığın dini olmasın!

Allah’ın selamı üzerine olsun.

İNSAN DOĞDUK AMA OLABİLDİK Mİ?

Ezelden gelmişiz, ruh ve nefis ile,
Bize secde etmiş, melekler bile...
Bir de kendimize, soralım hele...
İnsan doğduk ama.. Olabildik mi?

İrfân savaşında, en yüce sancak,
Ezelden ebede, ilimdir ancak.
Nesilden nesile, servet sunacak;
Kültür köprüsünü, kurabildik mi?

Cehâlet denilen bir kanser türü,
Diyor ki 'Hedefim, islam kültürü'
O habis ellerden kara mühürü,
İlim silahıyla, alabildik mi?

Gaflet bulutları, ufka çökerken,
Has toprağa, kırma tohum ekerken,
Durmadan yüzeye cilâ çekerken;
Çürüyen özleri, görebildik mi?

Dünya nîmetini yanlış tanırken,
Günlük yaşamayı, amaç sanırken,
Kostümle, dekorla oyalanırken,
Varoluş sırrına, erebildik mi? ...

Ezel andımıza, bağlı kalıp da:
'Tevhîd' ışığında, birlik olup da,
Yetmiş üç firkadan, ibret alıp da;
Bir çatı altına, girebildik mi? ..

Kibir çılgınları, boğmuş barışı...
Kan kokmuş dünyanın, her bir karışı.
Rekor üretirken, açlık yarışı;
Adâleti üstün, kılabilirdik mi?

Hamurda bencillik mayası varken,
Hukuk tarifine, sözcük ararken,
Başkasına kılı kırka yararken,
Kendimize hesap sorabildik mi?

Zillate baş eğmez, helâli bilen,
Hâramzâde derler, aslını silen...
Bize ondört asır, öteden gelen,
Mîras kıymetini, bilebildik mi?

Cengiz Numanoglu

FATİH KALENDER

FIKHÎ SUÂLLERE CEVAPLAR

❖ —————

1. Soru: Kaza namazı kılariken her namaz için ezan ve kamet getirmemiz gerekir mi?

Cevap: Ezan ve kamet namazın sahih olması için bir zorunluluk değil, sünnettir. Şu halde soruyu, “her kaza namazında sünnete riayet etmek için ezan okunup kamet getirilmeli mi” şeklinde ele alalım.

Vaktinde eda edilecek olan beş vakit namaz için ezan ve ikamet sünnet olduğu gibi, kazaya kalıp cemaatle eda edilecek olan farz namazlar için de sünnettir.

Birden fazla kaza namazı kılacak olmanız durumunda birinci namaz için hem ezan hem de kamet getirir, sonraki namaz veya namazlar için sadece kamet getirirsiniz.

Ancak bir kaza namazı kılacak olursanız hem ezan hem de kamet getirmeniz gerekir. Yani böyle yaparsanız sünnete uygun davranmış olursunuz.¹

Kadınlara ezan ve ikamet sünnet değildir.

❖ —————

2. Soru: Kısa da olsa omuzumda doğuştan ikinci el gibi bir uzvum var. Gusülde o da dâhil bütün bedenimi yıkıyorum. Abdest alırken ne yapmalıyım. Yani onu da yıkamam gerekir mi?

Cevap: Eğer fazlalık (bir eldeki altıncı parmak gibi) abdest uzvuna bitişik olarak meydana gelmişse bu fazlalığın yıkanması farzdır.

Eğer bu fazlalık soruda olduğu gibi omuzda iki ayrı kolun yaratılması gibi abdest uzvunun bizzat kendisinde değil de yanında onun gibi bir uzuvsa aslî uzuv, tam olanıdır. Diğeri fazlalıktır. Bu durumda fazlalık olan uzuv aslî olan uzvun boyunu geçmemişse asli uzuv gibi yıkanır. Geçmişse geçen kısmın yıkanması farz değil, menduptur. Gusülde ise bedeninin tamamı tek bir uzuv kabul edildiğinden fazlalık olan uzvun da asli uzuv gibi tamamının yıkanması gerekir.²

❖ —————

3. Soru: Ben müteahhidim. Birçok yerde ev ve iş yeri yapıp sattım. Duyduğum kadarıyla bankadan kredi çekene bu tür satışları yapmam caiz değilmiş. Bu konuda beni bilgilendirir misiniz?

Cevap: Bu konu, daha önceden de ifade ettiğimiz üzere cevaz-sıhhat konusuyla irtibatlıdır. Bir kimsenin, kendisine ait olan malı, haram kazanç temin eden birine satması akdin sahih olmasına tesir etmez. Fakat böyle birine mal satmak, harama girmesine yardımcı olmak kabilindedir. Bu itibarla satış caiz olmaz.

Yani müşterinin kredi alabilmesi için banka sizden bir takım evraklar isteyecek siz de temin edeceksiniz. Aksi takdirde müşteri kredi alamayacaktır. Sonuç olarak kredinin temin edilmesinde sizin yardımınız gerekmekte ve siz, mal satabilmek için faizli kredinin yani haramın elde edilmesine yardımcı olmaktadır. Bu ise caiz değildir.

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor:

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

“İyilik ve takva (Allah’a karşı gelmekten sakınma) üzere yardımlaşın. Ama günah ve düşmanlık üzere yardımlaşmayın. Allah’a karşı gelmekten sakının. Çünkü Allah’ın cezası çok şiddetlidir.”³

Dinimiz iyilik ve takva üzere yardımlaşmayı emrediyor. Günah ve düşmanlık üzere yardımlaşmayı ise menediyor.

Burada kredi faizine bulaşacak olan kişiye yardım etme söz konusudur.

4. Soru: Yabancı lisans ürünlerini sadece bu özelliğinden dolayı değerinden fazlasına satmak caiz midir?

Cevap: Bu soru, genellikle bilgisayar programları ve markalar hakkında sorulmaktadır. Program yapan veya marka oluşturan kişiler, ürettikleri mallara değer koymada serbesttirler. Nitekim bir kimse marka olmasa da ürettiği mala kendisi fiyat koyar. Bu ikisi arasında bir fark yoktur.

Marka oluşturmasından dolayı malını daha yüksek fiyattan satması kazancının haram olmasına sebep teşkil etmez.

Kaldı ki; dünya markası olma bedelinin çok ama çok yüksek bir rakam olduğunu da unutmamak gerekir.

5. Soru: Çalıştığım yerde iş kazası sonucu parmaklarımdan bir kaçı hasar gördü. Onları eskisi gibi kullanamıyorum. Bu kazadan dolayı iş yerine tazminat davası açıp tazminat talep edebilir miyim?

Cevap: Burada özellikle şuna dikkat etmek gerekir. İş yeri gerekli olan tedbirleri gerektiği şekilde almışken çalışanın gevşekliği veya kusurundan dolayı böyle bir hâdise meydana gelmişse çalışanın herhangi bir tazminat talebinde bulunması caiz olmaz. Tutar da mevcut kanunlar bana böyle bir hak tanıyor, bu hakkı kullanarak tazminat alacağım der ve sonuçta işverenin rızası bulunmadan tazminat alırsa, dinen bunu kullanması caiz olmaz. Aldığını geri iade etmesi gerekir.

İş yeri gerekli tedbirleri almaz, çalışan tedbirli davrandığı halde başına böyle bir iş gelirse o zaman belli bir miktar tazminat alınabilir. Şu kadar var ki; alınması gereken tedbirler hakkında farklı mütaalalar olabileceğinden ve çalışanın bunu bilip-bilmemesinin de tesiri olacağından bu emsal kardeşlerimizin bizzat kendi adlarına fetva sormalarını tavsiye ederiz.

6. Soru: Rahim ameliyatında rahmimin bir bölümü alındı. Her ay düzenli hayız oluyorum. Fakat bazı aylarda üç gün hayız görüyorum. Üç gün kan gördüğümde kendimi aybaşı halinde kabul etmeli miyim, Özellikle Ramazan ayında ne yapmam gerekir?

Cevap: Hanefilere göre; hayzın en azı üç gün, en çoğu on gündür. Üç gün kan gördüğü dönemde hayızlı kadın hakkındaki hükümler onun için geçerli olur.

Görünen o ki; ameliyattan sonra bir âdet düzensizliği söz konusu. Bu kadın üç gün kan gördükten sonra kanı kesilir ve onuncu gün de dâhil bu kesilme devam ederse hayzı üç gün olur. Bu aynı zamanda yeni hayız âdetidir.

Çünkü tercih edilen görüşe göre adet; bir defa ile değişir, tekrara gerek yoktur. Bir sonraki âdetinde de bunu dikkate alması gerekir.⁴

Dipnotlar

- 1 İmdâdu'l-Fettâh
- 2 El-Fetâvâ'l-Hindiyye
- 3 Maide/2
- 4 Zuhru'l-Müteehhilîn

Sadı Şirazi

“Ne karrınca zayıf olmakla aç kalır,
ne de arslan pençesinin zoruyla karrın doyurur.”

Şemsi Tebrizi

“Şeriat der ki; seninki senin benimki benim.
Tarikat der ki; seninki senin benimki de senin.
Marifet der ki; ne benim var ne senin.
Hakikat der ki; ne sen varsın ne de ben.”

Mahmut Efendi hazretleri (Kuddise sirruhu)

“İslam size misafir geldi. Onu iyi ağırlayın ki,
ahrette de o sizi ağırlayacak.”

Ahmet b. Kays (Rahmetullahi aleyh)

“Usungay insanda dostluk, yalancıda vefa, hasetçide rahbat,
alçak kişide münevver, kötü ahlakli kimsede büyüklük yoktur.”

İmâm-i Azam (Rahmetullahi aleyh)

“Günahlarımız ya (amel defterine değil de) almımız yazılıydı?”

Huzeyfe b. Yemân (Radyallahuh anh)

“Öyle bir zaman gelecek ki iyiliği emretmeyen, kötülükten menetmeyen
kimseleeri içimizde en hayırlı kişiler olarak göreceksiniz.”

Ebu'd-Derdâ (Radyallahuh anh)

“Mazlumların ve yetimlerin bedduasından sakınınız!
Onların bedduası geceleysin,
herkesin nykuda bulunduğu bir sırada Allah Tealâya ulaşır.”

Hikmetli Sözler

در ره منزل لیلی که خطرهاست در آن
شرط اول قدم آن است که مجنون باشی

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilün

**Der reh-i menzil-i Leylî ki hatarhâst der ân
Şart-ı evvel kadem ânest ki Mecnûn bâşî**

Hâfız-ı Şîrâzî

Leylâ'nın evine giden yol tehlikelerle doludur.
Oraya varabilmenin şartı daha ilk adımda Mecnun olmaktır.

بر درده صاااشدمکه دوا یادمه کلمز
بر رنجه اولاشدمکه شفا یادمه کلمز

Mef'ûlû Mefâ'ilû Mefâ'ilû Fe'ûlün

**Bir derde sataşdım ki devâ yâdıma gelmez
Bir rence ulaşdım ki şifâ yâdıma gelmez**

Dede Ömer Rûşenî

Öyle bir derdin içindeyim ki deva aklıma gelmez.
Öyle bir eziyete, ıstıraba ulaştım ki şifa aklıma gelmez.

میان گفت و کوده بدمنش ایهام ایدر قبحن
شجاعت عرض ایدرکن مرد قبطی سرقتن سویلر

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

**Miyân-ı güft ü gûda bed-meniş îhâm eder kubhun
Şecâ'at arz ederken merd-i kıbtî sirkatin söyler**

Koca Râgıb Paşa

Mayası bozuk kötü insanlar dedikodu yaparken aslında kendi kabahatlerini ortaya dökerler.
Çingene delikanlısının -gûyâ- kahramanlıklarını anlatırken yaptığı hırsızlığı anlatması gibi...

Beyin Hücrelerimizdeki Organizasyon

ğişiklikler olabilmektedir. Halbuki daha önceki bilgilerimiz bu tür değişikliklerin sadece çocukluk döneminde olabildiği yönündeydi.

Prof. Dr. Volkan TUZCU
Cornell Üniversitesi
Sidra Çocuk Hastanesi

Beyin hücrelerimiz çok sınırlı bir kendini yenileme özelliği vardır. Beynin bazı bölgelerinde hücreler çoğalabilir, diğer çoğu bölgesinde ise beyin hücreleri hasar gördüklerinde normal şartlarda çoğalmazlar.

Vücudumuzdaki çok farklı hücrelerimizin, örneğin deri hücrelerinde olduğu gibi yenilenme ve çoğalma kabiliyeti olduğu halde beynimizde bu özellik çok sınırlıdır. Beynimiz yaklaşık 86 milyar nöron yani beyin hücresinden oluşmuştur. Doğumdan ölüme kadar bu hücre sayısında belirgin bir artış olmaz hatta yaşlılıkla sayı azalır. Ayrıca her bir nöronun 10,000 nöronla bağlantı kurabildiği düşünüldüğünde, beynimizde yaklaşık 1000 trilyon sinaptik bağlantının olduğu tahmin edilmektedir.

Genel olarak beyindeki nöronlar sayı olarak fazla değişmese de, son yıllarda popüler olmaya başlayan nöroplastisite kavramı beyin buna rağmen çok esnek bir yapısının olduğuna işaret etmektedir. Nöronlarımızın sayısı artmasa da erişkin yaşlarda bile beyin yapısında kalıcı de-

Beyindeki değişiklikler tek nöron seviyesinde olabilse de, bazen çok daha büyük ölçekte de olabilmektedir. Örneğin beyin hasarı durumunda hasarı biraz olsun bertaraf edebilmek için beyin korteks yani dış tabakasındaki nöronların bağlantıları yeniden şekillenir. Bazen davranış, çevresel uyarılar, gibi sebepler de beyinde değişikliklere yol açar. Bilim adamları nöronlarda görülen bu farklılaşmaları 2 grupta ele alırlar: 1- Sinaptik plastisite: yani nöronlar arası bağlantılarda değişiklik, 2- Nonsinaptik plastisite: nöronların kendisinde olan değişiklikler.

Nöroplastisitenin en önemli sonuçlarından birisi beyin aktivitelerinin başka beyin bölgelerine de transfer edilebilmesidir. Örneğin beyin felç sonucu bazı bölgesel hareket fonksiyonları kaybolabilir. Böyle bir durumda uygun rehabilitasyon tedavileri ile beyin kaybolan bu fonksiyonu başka bir bölgeye transfer olabilir ve felçli uzva hareket kabiliyeti tekrar belirli bir ölçüde kazandırılabilir.

Bu konuyla ilgili ilginç olaylardan birisi fantom uzuvları konusudur. Bu, kol, bacak gibi uzuvlarını kaybedenlerde sık karşılaşılan bir durumdur ve hastaların kaybettikleri uzuvlarını hissetmeye devam etmeleri ve hatta o uzuvlarının ağırlarını bile hissetmeye devam etmeleri anlamına gelir.

Bunun sebebi uzuvlar kaybedildiği halde bu uzuvların hareket ve his gibi özelliklerini kontrol eden organın beynin ilgili bölümünün halen sağlam olmasıdır. Bu tür hastaları inceleyen bazı araştırmalarda, kaybettikleri uzuvları ile ilgili ağrıları olan hastalarda, sanki uzuvları varmış gibi ağrılı yerler ile ilgili yapılan bazı uygulamalar ile ağrıların yok olabildiği gösterildi. Benzeri araştırmalar ile nöroplastisite konusuyla ilgili çok önemli bilgilere ulaşıldı. Beynimiz nöronlar arasındaki milyarlarca bağlantıyı yeniden yapılandırarak birçok değişik duruma ve hastalara adaptasyon sağlayabilmekte.

Yine beyindeki nöroplastisite ile ilgili yapılan ilginç araştırmalardan bir kısmı meditasyon konusunda gerçekleştirildi. Birçok çalışma meditasyon ile beynin kortikal yani en dış tabakası ve gri maddesinde değişikliklerin olduğu gösterdi. 2000 yılında Harvard Üniversitesinde yapılan bir çalışma uzun süreli meditasyon ile kortikal bölgede kalınlık artışı olduğunu gösterdi. Daha sonra Dalai Lama ile yapılan araştırmada uzun vadede ve kısa sürelerle yapılan meditasyon pratiğinin, dikkat, anksiyete, depresyon, korku, sinirlilik ve hatta vücudun kendisini iyileştirme gibi bazı özellikleri kontrol eden beyin bölgelerinde önemli değişiklikler yol açtığı gösterildi. Yaşlandıkça beynimizin gri maddesinin azaldığı düşünüldüğünde meditasyon gibi pratiklerin beynin gri maddesinin artmasına yol açması, beynin yaşlanma etkisinin azalmasına yol açması yönünde olacağı sanılmakta. Tabii meditasyon gibi bazı uygulamalar genellikle uzak doğudaki budizm benzeri batıl dinlere mensupların yaptıkları pratikler. Araştırmacılar meditasyonunun nasıl bu tür değişikliklere yol açtığını da inceliyor. Meditasyon yapanlar her gün belirli bir süre konsantre olarak belirli bir düşünceye veya vücudun bazı yerlerine ve nefes alıp verme gibi bazı hareketlerine odaklanma veya aynı kelimeyi sürekli tekrar etme şeklinde bu pratiği yaparlar.

Aslında beyin aktivitesi olarak olayı değerlendirdiğimizde durum budur. Buna benzer bir beyin pratiği pratik aslında namaz kılan müslümanların konsantre bir şekilde ve huşu ile namaz kılmalarında da her gün vardır. Her gün belirli süreler düzenli şekilde zikir ile meşgul olanlarda da benzeri bir deneyim vardır. Belki de geçmişteki bazı hak peygamberlerden öğrendikleri bu tür uygulamaları dinlerini değiştirmiş de olsalar devam ettiren uzak doğulular, bu tür pratikler ile beyinlerindeki bazı olumlu değişikliklerden faydalanmakta. Namaz veya zikirle vakit geçiren müslümanlar da çok büyük ihtimal benzeri ve belki de daha ileri değişiklikleri yaşamakta. Ama tabii asıl daha önemli olan bu ibadetleri Allah için yapmaktır, çünkü ancak bu şekilde Rabbimizin rızasını kazanabiliriz.

2015 yılında yapılan bir araştırmada da namaz kılınırken beyin aktivitesinde önemli değişiklikler olduğu ABD' li bilim adamları tarafından gösterildi. Ancak bu tür araştırmaların çoğunun uzak doğudaki meditasyon, yoga benzeri pratiklerin üzerine yoğunlaşmış olması nedeni ile benzeri araştırmaların İslam dünyasında da yapılması için müslüman bilim adamlarına önemli görevler düşüyor.

Referanslar:

- 1- Luders E1, Cherbuin N2, Kurth F1. Front Psychol. 2015 Jan 21;5:1551. doi: 10.3389/fpsyg.2014.01551. eCollection 2014. Forever Young(er): potential age-defying effects of long-term meditation on gray matter atrophy.
- 2- Deo G, Kumar IR, Srinivasan TM, Kushwah KK. J Complement Integr Med. 2015 Nov 5. pii: //j cim.ahead-of-print/jcim-2015-0050/jcim-2015-0050.xml. doi: 10.1515/jcim-2015-0050. [Epub ahead of print]. Cumulative effect of short-term and long-term meditation practice in men and women on psychophysiological parameters of electrophotonic imaging: a cross-sectional study.
- 3- Andrew B. Newberg, Nancy A. Wintering, David B. Yaden, Mark R. Waldman, Janet Reddin, Abass Alavi Journal of Physiology-Paris. Available online 19 August 2015. A case series study of the neurophysiological effects of altered states of mind during intense Islamic prayer.
- 4- Marlier Q1, Verteneuil S1, Vandenbosch R1, Malgrange B1. Front Neurosci. 2015 Dec 8;9:458. doi: 10.3389/fnins.2015.00458. eCollection 2015. Mechanisms and Functional Significance of Stroke-Induced Neurogenesis.
- 5- <https://en.wikipedia.org/wiki/Neuroplasticity>

ZİKİRLER, DUÂLAR VE FAZİLETLİ AMELLER

MUHARREM AYININ NÂFİLE ORUÇLARI

HARAM AY ORUCU

(Bu sene haram aylar 14 Temmuz (1 Zülka'de) Cumartesi günü başlayıp 9 Ekim (30 Muharrem) Salı günü bitmektedir.)

Sene içersinde haram ay dört tânedir. Bunlar da Zülka'de, Zülhicce, Muharrem ve Receb-i Şerif'tir. Üçü peş peşe, Receb-i Şerif ise tektir. Bu sene Zülka'de, Zülhicce ve Muharrem ayları 14 Temmuz Cumartesi günü başlayıp 9 Ekim Salı günü bitecektir.

Haram ayların en üstünü, bir rivâyet Muharrem-i Şerif ayı, diğer bir rivâyette ise Receb-i Şerif'tir. Bu mübârek ayların oruçlarının fazîleti hakkında birçok hadîs-i şerif ve rivâyet mevcuttur.

Nitekim **Ebû Mucîbe el-Bâhili**'nin, babasından (*Radiyallâhu Anhümâ*) rivâyet ettiğine göre hangi ayları oruçlu geçirmesini tavsiye buyurduğunu sorması üzerine **Rasûlül-lâh** ﷺ ona:

عَنْ أَبِي مُجِيبَةَ الْبَاهِلِيِّ عَنْ أَبِيهِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «...وَصُمُّ أَشْهُرَ الْحُرْمِ.»

“Haram ayları oruçlu geçir.” buyurmuştur. (*İbnü Mâce, es-Sünen, es-Siyâm:43, no:1741, 1/554*)

İbni Abbâs (*Radiyallâhu Anhümâ*)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** ﷺ: عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «وَمَنْ صَامَ يَوْمًا مِنْ شَهْرٍ حَرَامٍ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ شَهْرًا.»

“Haram aydan bir gün oruç tutana, Allâh-u Te'âlâ her gününe karşılık bir ay (oruç tutmuş sevâbı) yazar.” buyurmuştur.

Rasûlüllâh ﷺ'den gelen diğer bir rivâyette: “Haram aydan bir günün orucu, diğerlerinin otuzundan efdaldır.” buyrulmuştur. (*el-Ğazâlî, el-İhyâ, Kitâbu esrâri's-savm, Fasıl:3, 1/281; Ebû Muhammed el-Hallâl, Fedâilü şehri receb, no:5, 15, sh.52, 73*)

Enes ibni Mâlik (*Radiyallâhu Anh*)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ صَامَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ مِنْ كُلِّ شَهْرٍ حَرَامٍ؛ الْحَمِيسَ وَالْجُمُعَةَ وَالسَّبْتَ كُتِبَ لَهُ عِبَادَةٌ سِتِّينَ»، وَفِي رِوَايَةٍ: «سَبْعَ مِائَةِ سَنَةٍ»، وَفِي رِوَايَةٍ: «تِسْعِمِائَةِ سَنَةٍ.»

“Her kim, herhangi bir haram aydan perşembe, cuma ve cumartesi olmak üzere üç günü oruçlu geçirirse, kendisine (tuttuğu her güne karşılık) iki sene, (başka bir rivâyette) yedi yüz sene, (diğer bir rivâyette ise) dokuz yüz sene ibâdet (sevâbı) yazılır.”

(*et-Taberânî, el-Mu'cemü'l-evsat, no:1810, 2/468; Ebû Muhammed el-Hallâl, Fedâilü şehri receb, no:14, sh:71; İbnü 'Asâkir, Tarîhu Medîneti Dimeşk, 19/116; ed-Deylemî, Müsnedü'l-Firdevs, no:5696, 4/66; 'Abdülkâdir el-Geylânî, el-Ğunye, 1/325; el-Heysemî, Mecma'u'z-zevâid, 3/19; es-Süyûtî, ed-Dürü'l-mensûr, 4/185; el-Ğazâlî, el-İhyâ, Kitâbu esrâri's-savm, Fasıl:3, 1/281; ez-Zebîdî, el-İthâf, 4/256; 'Alî el-Müttakî, Kenzü'l-'ummâl, no:24173, 8/561*)

Enes (Radiyallâhu Anh)ın bu hadîs-i şerîf hakkında: “Ben bunu **Rasûlüllâh** ﷺ den işitmemişsem, kulaklarım sağır olsun.” dediği rivâyet edilmiştir. (el-Beyhakî, Fezâilü'l-evkât, no:308, 1/537; İbnü'l-Cevzî, Kitâbü'n-nûr, Süleymâniye Ktp. Nâfiz Paşa, rakam:329, verak:48b; el-Kâzerûnî, el-Müselâ, sh:247-250; et-Temmâm, el-Fevâid, no:589-590; Ahmed ibnü Hicâzî, Tuhfetü'l-ihvân, sh:10)

İnsanlar içinde bu faziletleri en iyi bilenler, hiç şüphesiz ki sahabe-i kirâm ve tâbi'în-i izâm oldukları için **İbni Ömer, Üsâme ibni Zeyd, Hasen-i Basrî, Ebû İshak es-Sebî'î** (Radiyallâhu Anhüm) gibi zatlar, haram ayların tümünü oruçlu geçirirlerdi.

Süfyân-ı Sevrî (Radiyallâhu Anh): “Oruç tutmak için bana en sevgili vakit, haram aylardır.” derdi. (İbnü Receb el-Hanbelî, Letâifü'l-me'ârif, sh:229)

MUHARREM AYI (11 Eylül Salı - 9 Ekim Salı) **ORUÇLARI**

Muharrem ayının orucunun fazîleti hakkında birçok hadîs-i şerîf vârid olmuştur. Nitekim **Ebû Hureyre** (Radiyallâhu Anh)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَفْضَلُ الصِّيَامِ بَعْدَ رَمَضَانَ شَهْرُ اللَّهِ الْمُحَرَّمُ.»

“**Ramazan** (ayının orucun)dan sonra en üstün oruç, **Allâh'ın Muharrem ayı**(nda tutulan)**dır.**” (Müslim, es-Sahîh, es-Siyâm:38, rakam:2812, 3/169; et-Tirmizî, es-Sünen, es-Salât:324, rakam:438, 2/301)

Ali (Radiyallâhu Anh)dan rivâyete göre **Rasûlüllâh** ﷺ kendisine nâfile oruç hakkında soru soran bir kişiye şöyle buyurmuştur:

عَنْ عَلِيِّ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنْ كُنْتَ صَائِمًا بَعْدَ شَهْرِ رَمَضَانَ فَصُمْ الْمُحَرَّمِ فَإِنَّهُ شَهْرُ اللَّهِ.»

“**Eğer Ramazan ayından sonra** (başka bir ayda) **oruç tutacaksan, Muharrem'i tut. Çünkü O, Allâh'ın ayıdır.**” (et-Tirmizî, es-Sünen, es-Savm:40, rakam:741, 3/117; İbni Ebî Şeybe, el-Musannef, rakam:9314, 3/41)

İbni Abbâs (Radiyallâhu Anhümâ)dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** ﷺ şöyle buyurmuştur:

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ صَامَ يَوْمًا مِنَ الْمُحَرَّمِ فَلَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ ثَلَاثُونَ يَوْمًا.»

“**Her kim Muharrem'den bir gün oruç tutarsa, o kişiye** (oruç tuttuğu) **her güne karşılık otuz gün** (oruç sevâbı) **vardır.**” (et-Taberanî, el-Mu'cemu's-sağîr, rakam:963, 2/164; el-Mu'cemu'l-kebîr, rakam:11082, 11/72; İbnü'l-Cevzî, Kitâbü'n-nûr, Süleymâniye Ktp. Nâfiz Paşa, rakam:329, verak:48a)

SAFER AYININ VAZİFELERİ

SAFER AYININ HER GÜNÜ OKUNACAK BİR DUÂ

(10 Ekim Çarşamba ile 8 Kasım Perşembe arası)

Rivâyet olunduğuna göre her kim aşağıda zikredilecek duâyı Safer ayının her günü okursa **Allâh-u Te'âlâ** onu bir dahaki Safer ayına kadar o sene olacak bütün belâ ve musîbetlerden korur. O sene ona aslâ hiçbir belâ isâbet etmez.

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَنَبِيِّكَ وَرَسُولِكَ
النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَبَارِكْ وَسَلِّمْ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ هَذَا
الشَّهْرِ وَمِنْ شَرِّ هَذَا الْيَوْمِ وَمِنْ كُلِّ شِدَّةٍ وَبَلَاءٍ وَبَلِيَّةٍ الَّتِي قَدَرْتَ فِيهِ يَا دَهْرُ
يَا دَيْهَورُ يَا دَيْهَارُ يَا كَانَ يَا كَيْنُونُ يَا كَيْنَانُ يَا أزلُ يَا أبدُ يَا مُبدئُ يَا مُعيدُ يَا
ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا ذَا الْعَرْشِ الْمَجِيدِ! أَنْتَ تَفْعَلُ مَا تُرِيدُ، اللَّهُمَّ احْرُسْنِي
بِعَيْنِكَ الَّتِي لَا تَنَامُ فِي نَفْسِي وَمَالِي وَأَهْلِي وَأَوْلَادِي وَدِينِي وَدُنْيَايَ الَّتِي ابْتَلَيْتَنِي
بِضَحْبَتِهَا بِحُرْمَةِ الْأَبْرَارِ وَالْأَخْيَارِ بِرَحْمَتِكَ يَا عَزِيزُ يَا غَفَّارُ يَا كَرِيمُ يَا سَتَّارُ
بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، اللَّهُمَّ يَا شَدِيدَ الْقُوَى يَا شَدِيدَ الْمِحَالِ يَا عَزِيزُ يَا
كَرِيمُ يَا كَبِيرُ يَا مُتَعَالُ! ذَلَّلْتَ بِعِزَّتِكَ جَمِيعَ خَلْقِكَ، اِكْفِنِي وَاِكْفِنِي عَنْ جَمِيعِ
خَلْقِكَ يَا مُحْسِنُ يَا مُجَمِّلُ يَا مُتَفَضِّلُ يَا مُنْعِمُ يَا مُكْرِمُ! يَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ
بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ! اللَّهُمَّ يَا لَطِيفَ لَطْفَتِ بِخَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ،
الطُّفُ بِنَا فِي قِضَائِكَ وَعَافِنَا مِنْ بَلَائِكَ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِكَ بِرَحْمَتِكَ يَا
أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ! حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ،
اللَّهُمَّ بِسِرِّ الْحَسَنِ وَأَخِيهِ وَجَدِّهِ وَأَبِيهِ وَأُمِّهِ وَبَنِيهِ، اِكْفِنِي شَرَّ هَذَا الْيَوْمِ وَمَا يَنْزِلُ
فِيهِ يَا كَافِيَ الْمُهِمَّاتِ يَا دَافِعَ الْبَلِيَّاتِ! فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ،
وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ، اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي شَهْرِ
الصَّفْرِ وَاخْتِمَ لَنَا بِالسَّعَادَةِ وَالظَّفْرِ، آمِينَ!»

“Ey Allâh! Kulun, Nebîn ve Rasûlün olan Ümmî Peygamber Efendimiz Muhammed’e ve Ehl-i Beyti’ne ve sahâbesine salât eyle, bereketler yağdır ve selâm eyle. Ey Allâh! Muhakkak ki ben bu ayın ve bu günün şerrinden ve Senin bu ayda yarattığın her bir belâ ve musîbetten Sana sığınırım. Ey Ezelî! Ey Bâkî! Ey Kadîm! Ey Mevcûd! Ey Sâbit! Ey Hakk! Ey (varlığının) başlangıcı olmayan! Ey sonu olmayan! Ey her şeyi yoktan yaratan! Ey her şeyi tekrar diriltecek olan! Ey celâl ve ikrâm sâhibi! Ey ulu Arş’ın sâhibi! Sen dilediğini yaparsın!

Ey Allâh! Canımı, malımı, birliktelikleriyle beni imtihana tâbi tuttuğun çocuklarımı, dînimi ve dünyâmı hiç uyumayan kudret gözünle muhâfaza eyle. İyi ve hayırlı kullarının hürmetine bu duâmı kabûl eyle! Rahmetinle muâmele eyle! Ey yüce Allâh! Ey günahları bağışlayan! Ey (kullarına karşı) cömert (olan)! Ey günahları örten! Ey acıyanların en merhametlisi rahmetinle muâmele eyle! Ey kuvvetleri güçlü ve azâbı şiddetli olan Allâh! Ey Kendisi çok güçlü olan! Ey ululuk sâhibi! Ey iyilik sahibi! Ey büyük Allâh! Ey yüce Allâh! İzzetinle bütün yaratıklarını zelîl kıldın. Bana kâfî gel, mahlûkâtın(ın şer ve zararların)a karşı bana kâfî gel. Ey güzellik veren! Ey yaptığını güzel yapan!

Ey (dilediğini) güzelleştiren! Ey fazl-u kerem sâhibi! Ey inâm eden! Ey ikrâm eden! Ey Kendisinden başka hiçbir ilâh bulunmayan! Ey acıyanların en merhametlisi! Ey gökleri ve yeri yaratma lütfunda bulunan Latîf! Kazâ ve kaderinde bize lütufta bulun. Belandan bize âfiyet ver. Günahlardan dönüş ve ibâdete kuvvet ancak Senin yardımınıdır. Ey acıyanların en merhametlisi! Rahmetinle (duâmı) kabûl buyur.

Allâh-u Te‘âlâ bize yeter. O ne güzel vekildir. O pek yüce ve çok büyük **Allâh**’ın yardımını olmadan hiçbir güç ve kuvvet yoktur. Ey **Allâh! Hasen** ile kardeşinin, dedesi ile babasının, annesi ile oğullarının sırrı hakkı için; bugünün şerrine ve bugünde inecek olan belâların şerrine karşı bana kâfi gel. Ey mühim sıkıntılara kâfi gelen ve ey belâları kaldıran! **‘Onlara karşı muhakkak Allâh sana kâfi gelecektir, O hakkıyla işiten ve hakkıyla bilendir.’ Allâh-u Te‘âlâ, Efendimiz Muhammed’e, Ehl-i Beyti’ne ve ashâbının tümüne salât eylesin. Ey Allâh! Safer ayında bize bereket ver. Mutluluk ve gâlibiyetle bitirmemizi nasîb et. Âmîn!**” (Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru’l-hams, sh:50-52; İbrâhîm el-Ensârî, Rave’z-zam’ân fî fezzâilî’l-eşhuri ve’l-eyyâm, sh:4; Muhammed Ebü’l-Yüsr ‘Âbidîn, Tenbîhu’l-kulûbi’n-nâ’ime ‘ale’l-evrâdi’d-dâime, sh:71-72; Şeyh Mahmûd Sâmi, el-Ed’iye ve’l-ekzâr, sh:118-119)

SAFER AYINDA KILINACAK NAMAZLAR

SAFER AYININ İLK GECE NAMAZI

(9 Ekim Salı’yı 10 Ekim Çarşamba’ya bağlayan gece)

Safer ayının ilk gecesinde yatsıdan sonra vitirden önce dört rekât namaz kılınıp birinci rekâtta Fâtiha’dan sonra 11 kere Kâfirûn Sûresi, ikinci rekâtta 11 kere İhlâs Sûresi, üçüncü rekâtta 11 kere Felak Sûresi, dördüncü rekâtta 11 kere Nâs Sûresi okunur, selâmdan sonra 70 kere:

«سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ،
وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.»

“**Allâh-u Te‘âlâ** noksan sıfatlardan münezzehtir. Bütün hamdler **Allâh-u Te‘âlâ**’ya mahsustur. **Allâh-u Te‘âlâ**’dan başka hiçbir ilâh yoktur ve **Allâh-u Te‘âlâ** en büyüktür. **Allâh**’ın yardımını olmadan hiçbir gûnahtan dönüş, hiçbir ibâdete de kuvvet yoktur.” tesbihi okunur, peşine de 70 kere:

«إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ»

“**Ancak Sana ibâdet (ve kulluk) ederiz ve yalnız Senden yardım dileriz.**” (Fâtiha Sûresi:5) âyet-i kerîmesi okunur. (Muhammed ibnü Hatîriddîn, el-Cevâhiru’l-hams, sh:50-52; İbrâhîm el-Ensârî, Rave’z-zam’ân fî fezzâilî’l-eşhuri ve’l-eyyâm, sh:4; Muhammed ‘Âbidîn, Tenbîhu’l-kulûbi’n-nâ’ime ‘ale’l-evrâdi’d-dâime, sh:71-72; Şeyh Mahmûd Sâmi, el-Ed’iye ve’l-ekzâr, sh:123-127)

SAFER AYININ İLK ÇARŞAMBA GECESİ KILINACAK NAMAZ

(9 Ekim Salı’yı 10 Ekim Çarşamba’ya bağlayan gece)

Safer ayının ilk çarşamba gecesi gece yarısından sonra yeryüzüne nâzil olacak (inecek) belâlardan **Allâh-u Te‘âlâ**’nın izniyle muhâfaza olmak isteyen sabah namazından (imsaktan) evvel dört rekât nâfile namaz kılar, şöyle ki her rekâtta Fâtiha’dan sonra 17 kere Kevser Sûresi, 5 kere İhlâs-ı Şerîf, 1 Felâk Sûresi, 1 kere de Nas Sûresi okuyup selâm verir ve duâ eder. (Şeyh Mahmûd Sâmi, el-Ed’iye ve’l-ekzâr, sh:120)

HER AYIN, ÖZELLİKLE DE SAFER AYININ BAŞINDA OKUNARAK KORKULARDAN VE ZELİL DURUMDAN KURTULUP AZİZ OLMAYA VESİLE OLACAK MÜHİM BİR DUÂ

Şeyh Ahmed el-Bûnî Hazretleri'nin beyânı vechile; evliyâullâhtan nakledilen çok garip bir zikir ve pek acâyip bir vird vardır ki:

- 1) Hangi bir köle bununla **Allâh-u Te'âlâ**'ya münâcât etse mutlakâ âzâd olur.
- 2) Hangi bir esir bu zikri yapsa mutlakâ serbest kalır.
- 3) Hangi mahpus okusa, mutlakâ hapisten kurtulur.
- 4) Korku içerisinde olan herhangi bir kişi bu virdi okursa mutlakâ korktuklarından emin olur.
- 5) Hangi bir fakir bununla amel etse mutlakâ zengin olur.
- 6) İnsanlar nezdinde zelil (îtibarsız) duruma düşen hangi bir kimse bunu okursa mutlakâ aziz olur.
- 7) Bu vird zorbaları kahretmek, zâlimlerin ardını kesmek ve fesatçıların şerrini savuşturmak hususunda eşsiz mânâlar ve sırlar taşımaktadır.
- 8) Her kim bu zikri yazıp üzerinde taşırsa her inatçı zorba ve inatçı şeytan onun karşısında zelil duruma düşer.**
- 9) Her kim bu zikre devâm ederse kendisi gören herkes mutlakâ onu sever.
- 10) Her kim bu zikri çok yaparsa **Allâh-u Te'âlâ** onun kalbini mârifet nurlarıyla diriltir ve canı, malı, eşi ve âilesi husûsunda onu muhâfaza eder, ayrıca korktuğu şeylerin şerrine karşı ona kâfi gelir.
- 11) Hangi bir hükümdar bu vird-i şerîfi zikretse mutlakâ mülkü genişler ve hükmü geçerli olur.
- 12) Bu zikr-i şerîfin içerisinde İsm-i Âzam (Allâh-u Te'âlâ'nın en büyük ismi) bulunmaktadır. Bu yüzden bu konudaki birçok fikirden kişiyi müstağni bırakır.
- 13) Her kim bu vird-i şerîfi okuduktan sonra **Allâh-u Te'âlâ**'dan dünyâ ve âhiret işleri ile alâkalı hangi hâcetini isterse **Allâh-u Te'âlâ** ona istediğini verir.
- 14) Her kim bu evrâdı zorba birinin öfkelenildiği sırada onun yanında okursa o kişinin gazabı sakinleşir.
- 15) Bu zikr-i şerîf tevhid sırrını barındırdığı için en yüksek seviyede **Allâh-u Te'âlâ**'ya mûleh (tutkun) olan velîler tarafından İsm-i Câmî (Allâh-u Te'âlâ'nın bütün isimlerini toplayan bir zikir) olarak bilinmektedir ki bunda bulunan sayılarla ilgili sırlar, harflerle ilgili tesirler, nûrânî isimler ve vefkleri ile ilgili durumlar araştırılacak olsa onda birine dahî ulaşılamaz.
- 16) Yöneticilerin, hükümdarların, büyüklerin, sâlih kimselerin, fazîletli âlimlerin ve mahâretli hekimlerin bu duâyı yaparak dünyâ ve âhiret hayırlarına ve saâdetine (en büyük bahtiyarlığa) ulaşmaları için aşağıda sayılacak mübârek vakitleri kollarıp ona göre okumaları münâsiptir:

a) Cumâ gününün ilk saati (yâni perşembeyi cumâyâ bağlayan gece imsaktan sonraki ilk saat).

b) Pazar gününün ilk saati.

c) Arefe gününün ilk saati.

d) İki bayram gününün ilk saati.

e) Âşûrâ günü.

f) Şa‘bân-ı Şerîf’in yarı gecesi (olan Berâat Gecesi).

g) Ramazân-ı Şerîf’in 27. gecesi (olan Kadir Gecesi).

h) Her ayın (özellikle Safer ayının) başlangıcında.

i) Senenin tüm gecelerinde.

Bu Duâdan Evvel Kılınacak On İki Rekâtlık Namaz

Şu bilinsin ki bu duâ iki rekâtta bir selâm verilerek kılınacak on iki rekâtta sonra yapılır. Kişi bu on iki rekâtın sonunda oturduğu zaman (tahiyyattan sonra, Salli-Bârik okumadan önce):

«سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ،
وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.»

“Bütün tenzihler **Allâh**’a âittir. Bütün hamdler **Allâh**’a mahsustur. **Allâh**’tan başka hiçbir ilâh yoktur. **Allâh** her şeyden büyüktür. O en büyük ve en yüce olan **Allâh**’ın yardımı olmadan hiçbir ibâdete kuvvet ve hiçbir günahattan dönüş imkânı yoktur.” tesbîhini okur. Ardından:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى النَّبِيِّ مُحَمَّدٍ وَأَزْوَاجِهِ أُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِينَ وَذُرِّيَّتِهِ وَأَهْلِ بَيْتِهِ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ فِي الْعَالَمِينَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ.»

“Ey **Allâh**! Bütün âlemler içerisinde **İbrâhîm** (*Aleyhisselâm*)a ve onun âl-i ashâbına salât ettiğin gibi **Nebî**(miz) **Muhammed** (*Aleyhisselâm*)a, müminlerin anneleri olan (kıymetli) zevcelerine, zürriyetine ve Ehl-i Beyti’ne de salât eyle. Şüphesiz ki Sen hamdolanmaya lâyıksın ve ulusun.” der. (Bunu bilmiyorsa bildiği sîğa üzere Salli-Bârik okur.)

Sonra tekbir getirerek secdeye varır, secdedeyken 7 kere (her birinin başında besmele çekerek) Fâtiha-i Şerîfe okur, sonra 10 kere:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.»

“**Allâh-u Te‘âlâ**’dan başka ilâh yoktur, O tektir, hiçbir ortağı yoktur, mülk O’na âittir, hamd O’na mahsustur. O her şeye hakkıyla gücü yetendir.” diye zikreder. Sonra:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِمَعَاقِدِ الْعِزِّ مِنْ عَرْشِكَ وَمُنْتَهَى الرَّحْمَةِ مِنْ كِتَابِكَ
وَبِحَقِّ اسْمِكَ الْعَظِيمِ الْأَعْظَمِ وَجَدِّكَ الْأَعْلَى وَكَلِمَاتِكَ التَّامَّاتِ
أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ عَلَى سَيِّدِي مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَقْضِيَ حَاجَتِي هَذِهِ.»

“Ey **Allâh!** Arşın’daki izzet kulpları, Kitabın’daki rahmetin son noktası, en yücenin de yücesi olan ismin hakkına, en ulu olan şânın ve tastamam olan kelimelerin hürmetine Senden **Efendimiz Muhammed**’e salât etmeni ve bu hâcetimi yerine getirmeni dilerim.” dedikten sonra hâcetini ister.

(Namazda olduğu için Arapça duâ etmek zorundadır, Arapça cümle kuracak ilme sâhip değilse kalbinde murâdını tutarak 5 kere “Rabbenâ!” ya da 4 kere “Yâ Rabbi!” veyâ 3 kere “Yâ Erhame’r-râhimîn!” gibi zikirler okuyabilir.) Bunun akabinde başını kaldırarak oturur ve sağa sola selâm vererek namazdan çıkar.

Namazdan Sonra Kesilecek Kurban

Sonra mümkünse tenhâ bir yerde kusurlardan uzak yağlı bir koç keser (kendi beceremiyorsa başkasına kestirir), hayvanı keserken şeriatın usûlüne riâyet ederek koçu kıbleye çevirir. Kesim esnâsında:

«اللَّهُمَّ هَذَا مِنْكَ وَلَكَ، اللَّهُمَّ إِنَّهُ فِدَايَ فَتَقَبَّلْهُ مِنِّي.»

“Ey **Allâh!** Bu Sendendir ve yine Senin içindir. Ey **Allâh!** O muhakkak (cehennemden âzâd olmam için Sana arz ettiğim) fidyemdir, onu benden kabûl eyle.” der.

Kurbanın kanı için bir çukur kazarak kanı toprağa gömer. Sonra hayvanın etini altmış parçaya ayırır ki derisi, başı ve karnı ayrı ayrı cüz sayılırlar. Böylece altmış parçayı fakirlere dağıtır yâhut (bunu yapamazsa) altmış fakire en iyi yemeklerden yedirir veya (bunu da yapamazsa) yedi fakire yedi dirhem sadaka verir.

Bunları iyi anla ki biz mânevî huzura girmek isteyenler için kapıları açtık. **Allâh-u Te‘âlâ** dilediklerine fazl-u kereminden verir. **Allâh-u Te‘âlâ** büyük fazl-u kerem sâhibidir. (Şeyh Ahmed ibnü ‘Alî el-Bûnî, Şemsü’l-me‘ârifî’l-kübrâ, sh:157-160)

MÜBÂREK VİRDİN METN-İ ŞERÎFİ

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَي سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَي سَيِّدِنَا إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا إِبْرَاهِيمَ فِي الْعَالَمِينَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ 10 مرات، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ 126 مرة، حَسْبِيَ اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ، حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ 7 مرات، بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ 3 مرات، سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبِّ رَحِيمٍ 19 مرة، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ 19 مرة، اللَّهُمَّ يَا وَدُودُ! 3 مرات، يَا ذَا الْعَرْشِ الْمَجِيدِ يَا مُبْدِيُّ يَا مُعِيدُ يَا فَعَّالُ لِمَا يُرِيدُ، أَسْأَلُكَ بِنُورِ وَجْهِكَ الَّذِي مَلَأَ أَرْكَانَ عَرْشِكَ، وَأَسْأَلُكَ بِقُدْرَتِكَ الَّتِي قَدَّرْتَ بِهَا عَلَي جَمِيعِ خَلْقِكَ وَبِرَحْمَتِكَ الَّتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، يَا

مُعِيْثُ! اَعْنِي 3 مرّات، يَا غِيَاثَ الْمُسْتَغِيْثِيْنَ! اَعْنِي 13 مرّة، اَللّٰهُمَّ يَا عَلِيَّ يَا

عَظِيْمُ يَا وَلِيَّيْ يَا عَلِيْمُ يَا حَنَّانُ يَا مَنَّانُ يَا رَحِيْمُ يَا رَحْمَنُ يَا جَمِيْلُ يَا عَطُوْفُ يَا
كَرِيْمُ يَا حَمِيْدُ يَا رَوْوُفُ! اَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ الْمَكْنُوْنِ فِيْ عِلْمِ غَيْبِكَ الْمَضُوْنِ،
وَسِرِّكَ الْمَخْزُوْنِ اَنْ تُفِيْضَ عَلَيَّ مِنْ فَيْضِ جَمَالِكَ الْاَقْدَسِ وَكَمَالِكَ الْاَنْفَسِ
سِرًّا نُوْرَانِيًّا وَاِسْمًا رَبّٰنِيًّا حَتّٰى اَتَصَرَّفَ بِهِ فِي النُّفُوْسِ وَالْاَرْوَاحِ وَالْمُهَجِّ وَالْاَشْبَاحِ
بِمُهَيِّجَاتِ الْمَحَبَّةِ وَمُبَهِّجَاتِ الْمَوَدَّةِ، يَا مَنْ يُفَرِّجُ عَنِ الْمَخْزُوْنِيْنَ، يَا اَنْيَسَ
الْمُسْتَوْحِشِيْنَ! اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ بِسِرِّ الْاَلِفِ الْمَعْطُوْفِ الَّذِي هُوَ مَبْدَأُ الْحُرُوْفِ،
يَا وَهَّابُ يَا نَافِعُ يَا تَوَّابُ يَا رَافِعُ شَوْقًا يُوَصِّلُنِيْ اِلَيْكَ وَنُوْرًا يَدُلُّنِيْ عَلَيْكَ،
وَتَلَقَّنِيْ بِالرُّوْحِ وَالرَّيْحَانِ، وَفَرِّحْنِيْ بِالْاَمْنِ مِنْكَ وَالرِّضْوَانِ، يَا بَاسِطُ يَا وَاجِدُ يَا
مَاجِدُ يَا وَاحِدُ اَللّٰهُ اَللّٰهُ رَبِّيْ لَا شَرِيْكَ لَهٗ وَلَا اَشْرِكُ بِهِ شَيْئًا، اَللّٰهُمَّ مَنْ اَرَادَنِيْ
بِسُوْءٍ اَوْ بَاْسٍ اَوْ ضَرٍّ اَوْ شَرٍّ فَاقْمَعْ بِاَسْءِهٖ وَاَعْقِلْ لِسَانَهٗ وَاَلْجِمْ فَاهُ وَاَحْبِسْ كَيْدَهٗ
وَحُلْ بَيْنِيْ وَبَيْنَهٗ، يَا دَائِمُ يَا حَمِيْدُ يَا مُجِيْبُ يَا مَجِيْدُ بِحُرْمَةِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ مُحَمَّدٍ
مُحَمَّدٍ مُحَمَّدٍ مُحَمَّدٍ مُحَمَّدٍ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ بِالسِّرِّ
الْجَامِعِ وَالنُّوْرِ السَّاطِعِ اَنْ تَهَيِّبَنِيْ فُرْقَانًا مِنْكَ تَشْرَحُ بِهِ صَدْرِيْ وَتَرْفَعُ بِهِ قَدْرِيْ
اَنْتَ وَجْهَتِيْ وَجَاهِيْ وَاِلَيْكَ الْمَرْجِعُ وَالتَّنَاهِيْ، تَجْبُرُ الْكَسِيْرَ وَتَكْسِرُ الْجَبَابِرَةَ
وَتَرْحَمُ الْفَقِيْرَ لَا اِلَهَ اِلَّا اللهُ الْعَظِيْمُ الْحَلِيْمُ، لَا اِلَهَ اِلَّا اللهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ، لَا
اِلَهَ اِلَّا اللهُ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْاَرْضِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيْمِ، اَللّٰهُمَّ اِلَهَ جَبْرِيْلَ
وَمِيْكَائِيْلَ وَاِسْرَافِيْلَ وَعَزْرَائِيْلَ وَاِلَهَ اِبْرَاهِيْمَ وَاِسْمَاعِيْلَ وَاِسْحَاقَ وَيَعْقُوْبَ، عَافِنِيْ
وَاعْفُ عَنِّيْ وَلَا تُسَلِّطَنَّ عَلَيَّ اَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ يَا اللهُ بِشَيْءٍ لَا طَاقَةَ لِيْ بِهِ، يَا
سَمِيْعَ الدُّعَاءِ يَا مُجِيْبَ النِّدَاءِ فَسَيَكْفِيْكَهُمُ اللهُ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ، تَوَكَّلْتُ عَلَى
الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوْتُ، وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهٗ شَرِيْكَ فِي
الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهٗ وَلِيٌّ مِنَ الدُّلِّ وَكَبْرَهٗ تَكْبِيْرًا **اللهُ اَكْبَرُ 3 مرّات**، اَعَزُّ مِنْ خَلْقِهٖ
جَمِيْعًا، اللهُ اَعَزُّ مِمَّا اَخَافُ وَاَحْذَرُ، اَعُوْذُ بِاللّٰهِ الَّذِي لَا اِلَهَ اِلَّا هُوَ مُمْسِكُ السَّمَاءِ
اَنْ تَقَعَ عَلَى الْاَرْضِ اِلَّا بِاِذْنِهٖ مِنْ شَرِّ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيْدٍ وَشَيْطَانٍ مَّرِيْدٍ، اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ
اَسْأَلُكَ اَمَانًا مِنَ الرَّدِّ، وَاَمَانًا مِنَ الطَّرْدِ، وَاَمَانًا مِنَ الْفَقْرِ، وَاَمَانًا مِنَ الدَّمِّ، وَاَمَانًا

مِنْ الْهَمِّ، وَأَمَانًا مِنَ الْغَمِّ، وَأَمَانًا مِنَ الذُّلِّ، وَأَمَانًا مِنَ الْجَهْلِ، وَأَمَانًا مِنَ الصَّمَمِ،
 وَأَمَانًا مِنَ الْبُكْمِ، وَأَمَانًا مِنَ الدَّيْنِ، وَأَمَانًا مِنَ الْعَيْنِ، وَأَمَانًا مِنَ الْخَسْفِ، وَأَمَانًا
 مِنَ الْقَذْفِ، وَأَمَانًا مِنَ الرَّجْفِ، وَأَمَانًا مِنَ الزَّلَازِلِ، اللَّهُمَّ أَحْسِنْ عَاقِبَتَنَا فِي
 الْأُمُورِ كُلِّهَا وَأَجِرْنَا مِنْ حِزْبِي الدُّنْيَا وَعَذَابِ الْآخِرَةِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِمُحَمَّدٍ
 السَّيِّدِ الْكَامِلِ الْفَاتِحِ الْخَاتِمِ نُورِ أَنْوَارِ الْمَعَارِفِ وَسِرِّ أَسْرَارِ الْعَوَارِفِ صَفْوَةِ
 خَلْقِكَ وَسِرِّ عِلْمِكَ وَمِرَاةِ ذَاتِكَ وَمَشْهَدِ صِفَاتِكَ، وَأَسْأَلُكَ بِنُورِ وَجْهِكَ وَبِسَاطِ
 رَحْمَتِكَ وَبِالسَّبْعَةِ وَالثَّمَانِيَةِ وَأَسْرَارِهَا الْمُتَّصِلَةِ مِنْكَ يَا اللَّهُ! 3 مرات، يَا أَحَدُ يَا
 صَمَدُ يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ أَنْ تَهَبِنِي مِنْ عِلْمِكَ عَقْلًا وَمِنْ حَيَاتِكَ رُوحًا وَمِنْ إِرَادَتِكَ
 حُكْمًا وَمِنْ قُدْرَتِكَ فِعْلًا وَمِنْ كَلِمَاتِكَ لِسَانًا وَمِنْ سَمْعِكَ فَهْمًا وَمِنْ بَصَرِكَ
 كَشْفًا وَمِنْ إِحَاطَتِكَ قِيَامًا وَامْنَحْنِي مِنْكَ بِكَ سِرًّا تَخَضَعُ لَهُ أَعْنَاقُ الْمُتَكَبِّرِينَ،
 وَتَنْقَادُ إِلَيْهِ نَفُوسُ الْجَبَّارِينَ، فَلَكَ الْحَمْدُ يَا بَرُّ عَلَى كُلِّ بَدَايَةٍ، وَلَكَ الشُّكْرُ يَا
 بَاقِي عَلَى كُلِّ نَهَايَةٍ، إِنَّكَ أَنْتَ الْمُغْنِي الْمَجِيدُ، وَالْغَنِيُّ الْحَمِيدُ، إِلَهِي أَنْمِنِي عَلَى
 فِرَاشِ أَمْنِكَ بِمَنْكَ، وَاحْرُسْنِي بِحَارِسِ حِفْظِكَ وَصَوْنِكَ، وَرَدِّدْنِي بِرِدَائِ الْهَيْبَةِ،
 وَأَجْلِسْنِي عَلَى سَرِيرِ الْعِظَمَةِ مُتَوَجِّجًا بِتَاجِ الْبَهَاءِ، وَاضْرِبْ عَلَيَّ سُرَادِقَاتِ الْحِفْظِ،
 وَانْشُرْ عَلَيَّ لِيَوَاءَ الْعِزِّ، وَيَسِّرْ لِي الرِّزْقَ، وَأَمْلَأْ بَاطِنِي خَشْيَةً وَرَحْمَةً، وَظَاهِرِي
 عِظَمَةً وَهَيْبَةً، وَمَلِكْنِي نَاصِيَةً كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ وَشَيْطَانٍ مَرِيدٍ، وَاعْصِمْنِي مِنَ الْخَطَا
 وَالزَّلَلِ وَأَيِّدْنِي فِي الْقَوْلِ وَالْعَمَلِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِكَ وَبِمَا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ
 ذَاتُكَ مِمَّا لَا يَعْلَمُهُ أَحَدٌ سِوَاكَ مِنْكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ عَلَى الذَّاتِ الْمُحَمَّدِيَّةِ وَاللَّطِيفَةِ
 الْأَحَدِيَّةِ شَمْسِ سَمَاءِ الْأَسْرَارِ وَمَظْهَرِ الْأَنْوَارِ قُطْبِ فَلَكِ الْجَمَالِ وَمَرْكَزِ مَدَارِ
 الْجَلَالِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِسِرِّهِ لَدَيْكَ وَسِرِّكَ لَدَيْهِ أَنْ تُؤَمِّنَ خَوْفِي وَتُقِيلَ عَثْرَتِي،
 وَأَذْهَبَ حِزْبِي وَحُزْنِي وَكَمَّلْ نَقْصِي، وَخُذْنِي إِلَيْكَ مِنِّي وَارْزُقْنِي الْفَنَاءَ فِيكَ
 عَنِّي، وَلَا تَجْعَلْنِي مَفْتُونًا بِنَفْسِي مَحْجُوبًا بِحِسِّي، وَاكْشِفْ لِي عَنْ كُلِّ سِرِّ مَكْتُومٍ
 يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ وَاكْفِنِي فِي ذَلِكَ بِلُطْفِ تَرَاحٍ إِلَيْهِ أَرْوَاحُ الْأَوْلِيَاءِ وَتَنْبَسِطُ لَهُ
 نَفُوسُ السُّعْدَاءِ، فَلَكَ الْمَجْدُ الْأَوْسَعُ وَالْمُلْكُ الْأَجْمَعُ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِكُلِّ
 اسْمٍ سَبَقَ فِي عِلْمِكَ أَنْكَ لَا تَمْنَعُ مِنَ السُّؤَالِ بِهِ طَالِبًا وَلَا تَرُدُّ مَنْ سَأَلَكَ بِهِ

خَائِبًا، أَسْأَلُكَ أَنْ تَقْضِيَ حَاجَتِي فِيمَا أَنَا فَاقِيرُكَ فِيهِ وَأَنْ تَصْحَبَنِي فِي ذَلِكَ بِحُسْنِ
 الْعَاقِبَةِ إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا أُرِيدُ، وَبِيَدِكَ مَقَالِيدُ الْأُمُورِ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، اَللَّهُمَّ
 إِنِّي أَسْأَلُكَ وَأَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِسَمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ أَنْ تُفِيضَ عَلَيَّ مِنْ
 مَلَائِكَةِ أَنْوَارِكَ وَمَعَارِفِ أَسْرَارِكَ مَا يَرُدُّ عَنِّي أَبْصَارَ الْأَعْدَاءِ خَاسِئَةً وَأَيْدِيَهُمْ
 خَاسِرَةً وَأَنْ تَكْسُونِي فِي كُلِّ مَا أَحَاوَلُهُ بِهَجَّةٍ مِنْكَ، تَزْتَاحُ إِلَيْهَا أَرْوَاحُ الْمُدْرِكِينَ
 وَتَشْخَصُ لَهَا أَبْصَارُ النَّاطِرِينَ وَتُسْرُبُ بِهَا أَسْرَارَ الْعَارِفِينَ، إِنَّكَ أَنْتَ عَلَامُ الْغُيُوبِ
 وَمُعَلِّمُهَا، وَكَاشِفُ الْأَسْرَارِ وَمُفَهِّمُهَا، فَلَكَ الْحَمْدُ وَالْمَدْحُ، وَبِيَدِكَ الْخَيْرُ وَالْفَتْحُ،
 اَللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى أَنْبِيَائِكَ وَالْمُرْسَلِينَ وَمَلَائِكَتِكَ الْمُقَرَّبِينَ وَأَوْلِيَائِكَ الصَّالِحِينَ
 وَعَلَى أَهْلِ طَاعَتِكَ أَجْمَعِينَ، وَبَلِّغْهُمْ سَلَامَنَا وَتَحِيَّتَنَا وَبَلِّغْنَا بِشَفَاعَتِهِمْ سُؤْلَنَا
 وَأُمْنِيَّتَنَا، اَللَّهُمَّ إِنِّي صَرَفْتُ رَجَائِي إِلَى وَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَأَحْسَنْتُ ظَنِّي فِي عَفْوِكَ
 الْعَظِيمِ، فَارْحَمْنِي وَارْحَمْ وَالِدِي وَاعْفُزْ لِي وَلِلْمُسْلِمِينَ، وَلَا تَصْرِفْ رَجَائِي عَنْ
 وَجْهِكَ خَائِبًا وَلَا تَجْعَلْ حُسْنَ ظَنِّي فِي عَفْوِكَ كَاذِبًا، اَللَّهُمَّ كَيْفَ نَصُدُّرُ عَنْ
 بَابِكَ بِخَيْبَةٍ وَقَدْ وَرَدَّنَاهُ عَلَى ثِقَةٍ بِكَ فَكَيْفَ تُؤَيِّسُنَا مِنْ عَطَائِكَ، وَقَدْ أَمَرْتَنَا
 بِدُعَائِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، اَللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تَرْحَمَنِي إِذَا انْقَضَى أَجَلِي
 وَانْقَطَعَ عَمَلِي وَلَبِستُ كَفَنِي وَفَارَقْتُ سَكَنِي، يَا رَبَّ الْأَرْبَابِ وَيَا مُسَبِّبَ الْأَسْبَابِ
 وَيَا مُعْتِقَ الرِّقَابِ وَيَا كَاشِفَ الْعَذَابِ مَسْنِي الضُّرِّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ، بِسْمِ
 اللَّهِ الشَّافِي بِسْمِ اللَّهِ الْكَافِي بِسْمِ اللَّهِ الْمُعَافِي، اَلَمْ أَمَرَ كَهَيْعَصِ حَمِّ عَسَقِ طَسَمِ
 طَسِ حَمِّ قَنْ فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ 1000 مرة،
يَا لَطِيفُ! 129 مرة، يَا كَافِي! 111 مرة، يَا حَلِيمُ! 88 مرة، يَا مُجِيبُ! 55 مرة،
يَا سَلَامُ! 131 مرة، يَا حَفِيفُ! 889 مرة».

Mübârek Virdin Metn-i Şerîfinin Tercemesi

“Rahmân ve Rahîm olan Allâh’ın ismiyle (başlıyorum). O çok yüce ve pek büyük Allâh’ın yardımı olmadan hiçbir şeye güç kuvvet yetmez.

‘Ey Allâh! Âlemler içerisinde İbrâhîm’e ve İbrâhîm’in âilesine salât ettiğin gibi Efendimiz Muhammed’e ve âli ashâbına da salât-ü selâm eyle. Şüphesiz Sen hamd olunmaya lâyıksın ve pek ulusun.’ (10 kere tekrar)

‘Senden başka ilâh yoktur, noksanlıklardan tenzih Sana. Gerçekten ben (nefsime) zulmedenlerden oldum.’ (126 kere tekrar)

'Allâh bana yeter, O ne güzel vekildir. Allâh bana kâfidir, O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur, ben ancak O'na güvendim. O büyük Arş'ın Rabbi ancak O'dur.' (7 kere tekrar)

'Kendisinin ismiyle birlikte (olana) ne yerde, ne de gökte hiçbir şeyin zarar veremeyeceği Allâh'ın ismiyle! Hakkıyla işiten ve her şeyi bilen ancak O'dur.' (3 kere tekrar)

'Pek acıyan Rabb'den sözlü selâm.' (19 kere tekrar)

'Allâh'ın yardımı olmadan hiçbir günahattan dönüş, hiçbir ibâdete de kuvvet yoktur.' (19 kere tekrar)

'Ey Allâh! Ey (dostlarımı) çok seven.' (3 kere tekrar)

Ey ulu Arş'ın sâhibi! Ey her şeyi baştan yaratan! Ey yok olduktan sonra her canlıyı geri döndürecek olan! Ey her istediğini (istediği gibi) yapabilecek olan!

Arş'ının direklerini doldurmuş olan o cemâlinin nûru hürmetine Senden istiyorum. Bütün yaratıklarına karşı güçlü olduğun o kudretin hakkına ve her şeyi kaplamış olan o geniş rahmetinin bahşına Senden istiyorum. Senden başka hiçbir ilâh yoktur.

'Ey yardım eden! Bana yardım et.' (3 kere tekrar)

'Ey yardım isteyenlerin imdâdı! Bana yardım et.' (13 kere tekrar)

Ey Allâh! Ey pek yüce! Ey pek büyük! Ey hakîkî sahip! Ey her şeyi bilen! Ey çok merhamet sahibi! Ey çok iyilik sahibi! Ey Rahîm! Ey Rahmân! Ey çok güzel! Ey çok lütuf sahibi! Ey çok kerem sâhibi! Ey hamd olunmaya lâayık olan! Ey çok esirgeyen!

Korunmuş olan gayb ilminde saklanmış ismin ve gizli sırrın hürmetine Senden dilerim ki, pek mukaddes cemâlinin ve enfes kemâlinin feyzinden bana nûrânî bir sır ve rabbânî bir isim lutfedesin de, o sâyede ben onunla muhabbeti (sevgiyi) tahrik eden ve meveddeti (dostluğu) güzel gösteren vesîlelerle, nefislerde ve ruhlarda, bedenlerde ve letâiflerde tasarrufta (istediğim gibi yönlendirmede) bulunabileyim. Ey üzüntülülerin kederini açan! Ey yalnızlık hissine kapılanlara enîs ve yoldaş olan!

Ey Allâh! Harflerin başlangıcı olan elifin sırrı hakkı için Senden istiyorum. Ey (istediklerine dilediği kadar) fayda sağlayan! Ey tevbeleri çokça kabûl eden! Ey (dilediklerinin kadrini) yücelten!

Ey Allâh! Ben Senden, beni Sana ulaştıracak bir şevk ve bana Seni bulduracak bir nûr istiyorum. Sen beni rahatlık ve huzurla karşıla. Beni rızan ve Senin gazabından emniyetle ferahlandır. Ey genişlik yapan! Ey her şeyden müstağnî olan! Ey şan ve şeref sâhibi! Ey tek olan!

Allâh! Allâh! Allâh! O benim Rabbim'dir, Kendisinin hiçbir ortağı yoktur. Ben O'na hiçbir şeyi ortak koşmam. Ey Allâh! Kim bana bir kötülük ya da ziyan yâhut zarar veya şer (ulaştırmak) istiyorsa, onun şiddetini ez, dilini düğümle, ağzına gem vur, hîlesini durdur, benimle onun arasına Sen gir. Ey devamlı olan! Ey hamd olunan! Ey kabûl buyuran! Ey ulu olan!

Efendimiz Muhammed'in, Efendimiz Muhammed'in, Efendimiz Muhammed'in, Efendimiz Muhammed'in, Efendimiz Muhammed'in, Efendimiz Muhammed'in ﷺ'in hürmetine (duâmı kabûl eyle).

Ey **Allâh!** Ben Senden her şeyi toplayan sır(rın) ve parlayan nûr(un) hürmetine diliyorum ki, bana tarafından bir furkan (hakkı bâtıldan ayırma kâbiliyeti) bağışlayasın da onunla göğsümü ferahlığa kavuşturasın ve onun sâyesinde değerimi yüceltesin. Yöneldiğim ve îtibâr ettiğim Zat ancak Sensin. Dönüş ve nihâyet ancak Sanadır.

Gönlü kırık olanı ancak Sen tessellî edersin. Zâlimleri(n gücünü) Sen yok edersin. Fakire ancak Sen merhamet edersin. Çok büyük olan ve aceleci olmayan **Allâh**'tan başka ilâh yoktur. Büyük Arş'ın **Rabbi** olan **Allâh**'tan başka hiçbir ilâh yoktur.

Göklerin ve yerin **Rabbi** ve pek kıymetli Arş'ın **Rabbi** olan **Allâh**'tan başka hiçbir ilâh yoktur. Ey **Allâh!** Ey **Cibrîl**'in, **Mîkâîl**'in, **İsrâfil**'in ve **Azrâîl** (*Aleyhimüsselâm*)İN **İLÂHI!** **İbrâhîm**'in, **İsmâ'îl**'in, **İshâk**'ın ve **Ya'kûb** (*Aleyhimüsselâm*)İN **İLÂHI!**

Bana afiyet ver. Beni affet. Ey **Allâh!** Kendisine karşı tâkatım olmayan hiçbir şeyle, mahlûkâtından hiçbirini bana musallat etme. Ey duâyı hakkıyla işiten! Ey yakarana icâbet eden! **'Onlara karşı Allâh sana kâfi gelecektir. Hakkıyla bilen ve her şeyi işiten ancak O'dur.'**

O hiç ölmeyecek diriye tevekkül ettim. Bütün hamdler O **Allâh**'a mahsustur ki, hiç çocuk edinmemiştir, mülkte Kendisi için hiçbir ortak bulunmamıştır, zelil duruma düşüp de Kendisini sâhiplenecek hiçbir sâhibe ihtiyaç duymamıştır. Sen O'nu büyük tutarak dâimâ yücelt (ki kurtulasın).

'Allâhu Ekber.' (3 kere tekrar)

O **Allâh** bütün mahlûkâtından uludur. O **Allâh** bizim korktuğumuz ve kaygılandığımız her şeyden daha kuvvetlidir.

Ey **Allâh!** Korktuğum ve sakındığım her şeyden Sana sığınyorum. Her türlü inatçı zorbadan ve azgın şeytanın şerrinden O **Allâh**'a sığınyorum ki Kendisinden başka hiçbir ilâh yoktur, kendi izni olmadan gök yere düşmesin diye semâyı tutan ancak O'dur.

Ey **Allâh!** Ben Senden reddolunmaktan eman, kovulmaktan güvence, fakirlikten emniyet, kınanmaktan emniyet, sıkıntıdan eman, kederden kurtuluş, zelil duruma düşmekten güvence, cehâletten emniyet, (hakkı duymaya karşı) sağır olmaktan kurtuluş, (hakkı konuşmaya) dilsiz olmaktan güvence, borçtan kurtuluş, nazardan eman, yerin dibine batırılmaktan emniyet, kafama taş yağmasından güvence, sarsıntılardan eman ve zelzelelerden kurtuluş istiyorum.

Ey **Allâh!** Bütün işlerde âkibetimizi güzel eyle, dünyânın rüsvaylığından ve âhiretin azâbından bizi muhâfaza eyle. Ey **Allâh!** Kâmil bir efendi olan, (peygamberlerin) fâtil ve hâtim(i; başlangıcı ve nihâyete erdiricisi), mânevî ilim ve mârifetlerin nurlarının nûru, **Allâh**'ı bilen ruhların sırlarının sırrı, mahlûkâtının seçkini, ilminin sırrı, Zâtın'ın aynası ve sıfatlarının tecelligâhı olan **Muhammed** ﷺ'in hürmetine, Zâtın'ın nûru, rahmetinin yaygısı bereketine, (yedi seçkin velî, yedi gezegendeki âyetler, tavâfın ve sa'yin şavt adedi gibi) yedi ile (Arş'ı taşıyan sekiz melek ve cennetin sekiz kapısı gibi) sekiz(in ifâde ettiği kutsallar) ve Senden (onlara) ulaşan sırlar bahşı hakkı için Senden istiyorum.

'Ey Allâh.' (3 kere tekrar)

Ey tek olan! Ey hiçbir şeye muhtâc olmayan! Ey gerçek hayat sâhibi! Ey her şeyi hakkıyla yöneten! Bana ilminden bir akıl, hayatından bir ruh, irâdenden bir hüküm (doğru karar verme yeteneği), kudretinden bir fiil (icraat kabiliyeti), kelimelerinden (ilham alarak doğru konuşan) bir lisan, sem'inden (işitme sıfatından ilham alan) doğru anlayış, basarından (görme sıfatından kuvvet alarak her şeyin perde arkasını görebilen) bir keşif ve ihâtandan (her şeyi kuşatma sıfatından güç kazanan) bir dik duruş bağışlamamı niyâz ediyorum.

Sen bana Senden gelen ve yine Seninle kâim olan öyle bir sır lutfet ki kibirlenenlerin boyunları ona karşı eğik dursun ve zorbaların nefisleri ona boyun eğmek zorunda kalsın.

Ey iyilik sâhibi! Her (hayırlı) başlangıçtan dolayı Sana hamd olsun. Ey **Bâkî** olan! Her (güzel) sondan dolayı Sana şükrolsun. Zengin eden ve şerefli olan ancak Sensin. Hakîkî zengin ve hamd olunmaya lâîk olan ancak Sensin.

İlâhî! Sen beni lütfunla emânının (güvencinin) döşeği üzerinde uyut, Sen beni hıfz-u himâyenin bekçisiyle koru, Sen bana heybet ridân (gönüllere korku salan kaftanın)ı kuşandır.

Sen beni güzellik tâcıyla taçlanmış olarak azamet tahtı üzerine oturt, koruma perdelerini üzerime kapat, izzet sancağını benim üzerime aç, rızkımı bana kolaylaştır, içimi (sana karşı) saygı ve (yaratıklarına karşı) merhamet ile doldur, dışımı (kullarının bana baktıklarında hissedecekleri) büyüklük ve heybet (algısı) ile doldur.

Her inatçı zorba ve azgın şeytanın perçemini (alın saçını) benim yönetimime ver. Sen beni hataya dümekten ve ayak kaymasından muhâfaza et. Sözde ve amelde (doğruluktan ayrılmamam için) beni destekle.

Ey **Allâh!** Ben Senden yine Senin hürmetine ve Senden gayri hiç kimsenin bilemeyeceği sıfatlardan yüce Zâtın'ın şâmil buldukları hürmetine, O bir olan Zâtı'na tamâmen bağlı lütuf sâhibi Zât-ı Muhammediyye'ye salât etmeni dilerim ki, sırlar semâsının güneşi, nurların görünme mahalli, cemal (güzellik) feleğinin kutbu (yönetim mekânı) ve celâl (heybet) alanının merkezidir.

Ey **Allâh!** Ben Senden, onun Senin katındaki sırrı ve Senin onun yanındaki sırrın hürmetine dilerim ki korkumu güvenceye çeviresin, ayak kayıntımı silesin, Sen benim hırslarımı ve üzüntümü gider, noksanlığımı kemâle erdir, beni ben(im nefsim)den al(arak Kendi huzûruna al). Beni Sende fâni olmakla rızıklandır. Beni nefsiyle fitnelenmiş ve gördükleriyle perdelenmiş birisi yapma. Her gizli sırdan (münâsip gördüklerini) bana aç.

Ey gerçek hayat sâhibi! Ey her şeyin yöneticisi! Velîlerin ruhlarının Kendisiyle rahata kavuşacağı ve bahtiyarların nefislerinin Kendisiyle genişliğe ereceği bir lütufla bana kâfi gel. En kapsamlı ululuk ve en yaygın saltanat ancak Sana âittir.

Ey **Allâh!** Kendisiyle duâ eden hiçbir kimseyi men etmeyeceğine ve kendisiyle Senden dilekte bulunanı boş çevirmeyeceğine dâir ilminde karar geçmiş olan her isim hakkı için Senden diliyorum ve istiyorum ki, Sana muhtâc olduğum her şey konusunda hâcetimi göresin ve güzel bir âkıbeti bana yoldaş edesin, Sen benim ne istediğimi bilmektesin. Bütün işlerin anahtarları ancak Sana aittir, Sen her şeye hakkıyla gücü yetensin.

Ey **Allâh!** Ben ‘Bismillahirrahmânirrahîm’in sırrını Sana aracı yaparak Senden istiyorum ki düşmanların gözlerini perişan ve ellerini boş vaziyette benden çevirecek derecede (güçlü olan) nur perdelerinden bir kısmını üzerime salasın ve her kastettiğim şeyde bana tarafından öyle bir güzellik bürüyesin ki idrak sâhiplerinin ruhları o güzellikle huzur bulsun, bakanların gözleri onun karşısında donup kalsın ve (Seni bilen) âriflerin iç âlemleri o güzellikle mutlu olsun. Bütün gaypları (gizlileri) bilen ve bildiren, bütün sırları açan ve anlatan ancak Sensin.

Bütün hamdler ve övgüler ancak Sana mahsustur. Bütün hayırlar ve fetihler (açılımlar) ancak Senin tasarrufundadır. Ey **Allâh!** Nebîlerine ve rasullerine, mukarrab meleklerine, sâlih velîlerine ve Sana itâat edenlerin cümlesine salât eyle. Selâm ve tahiyemizi onlara teblîğ eyle. Onların şefâatiyle bizi duâmıza ve temennimize ulaştır.

Ey **Allâh!** Ben umûdumu Senin keremli Zâtın’a yönelttim, hep büyük afvının bana ulaşacağına dâir güzel bir düşünceye kapıldım. O hâlde Sen bana merhamet eyle, anne babama rahmet eyle, beni de tüm Müslümanları da mağfiret eyle. Zâtın’dan umûdumu boş çevirme, affına dâir olan hüsn-ü zannımı (güzel beklentimi) yalancı çıkarma.

Ey **Allâh!** Biz Senin kapından nasıl boş döneriz?! Hâlbuki biz o kapıya Sana güvenerek geldik. Ey acıyanların en merhametlisi! Sen bizi bahşışinden nasıl ümitsiz edersin?! Oysa Sen bize duâ etmemizi emrettin.

Ey **Allâh!** Ben Senden niyâz ederim ki ecelim (hayat sürem) tükendiğinde, amelim kesildiğinde, kefenimi giyip sekenimi (evimi, barkımı) terk ettiğimde bana rahmetinle muâmele edesin.

Ey tüm terbiyecilerin **Rabbi!** Ey sebeplerin müsebbibi (tesirinin halk edicisi)! Ey boyunları âzâd eden! Ey azapları defeden! Bana zarar (hastalık ve sıkıntılar) ulaştı, acıyanların en merhametlisi ise ancak Sensin.

Şifâ veren **Allâh**’ın ismiyle! Kâfi gelen **Allâh**’ın ismiyle! Âfiyet veren **Allâh**’ın ismiyle! Elif, Lâm, Mîm. Elif, Lâm, Mîm, Râ. Kâf, Hâ, Yâ, ‘Ayn, Sâd. Hâ, Mîm. ‘Ayn, Sîn, Kâf. Tâ, Sîn, Mîm. Tâ, Sîn. Hâ, Mîm. Kâf. Nûn.

En hayırlı koruyucu ancak **Allâh**’tır. Acıyanların en merhametlisi de ancak O’dur. ‘Lâ ilâhe illâllâh.’ (1000 kere tekrar)

‘Yâ Latîf!’ (129 kere tekrar)

‘Yâ Kâfi!’ (111 kere tekrar)

‘Yâ Halîm!’ (88 kere tekrar)

‘Yâ Mücîb!’ (55 kere tekrar)

‘Yâ Selâm!’ (131 kere tekrar)

‘Yâ Hafîz!’ (889 kere tekrar)” edilir, akabinde ne murâd istenilirse ihsân edilir.

Bu vird-i şerîfi tamamlayan kişi bunun akabinde dünyâ ve âhiret işlerinden hangi şeyin olması için duâ ederse mutlakâ kabûl görecektir.

Bu kibrî-i ahmeri ve tiryâk-ı ekberi iyi düşün ki, esmâ ve hurûf ilminden, sayıların sırrından ve zarfların mânâlarından sana bir parıltı belirsin de, sır sâhiplerinin teklerinden ve nur erbâbının fertlerinden başka kimselerin vâkıf olamayacağı şeylerden haberdâr olasın. Buna ancak sabredenler kavuşur, bu ancak büyük haz sâhiplerine lutfedilir.

Şunu bil ki hazîneye girip de murâdına ermeden çıkan pişmanlık ateşleriyle ölür. Tekrar hazîneye dönmek istediği zaman ise kendisine:

عَلَى نَفْسِهِ فَلَيْبِكَ مَنْ ضَاعَ عُمْرُهُ
وَلَيْسَ لَهُ فِيهَا نَصِيبٌ وَلَا سَهْمٌ

“Burada hissesi ve nasîbi bulunmayıp,
Ömrü zâyî olan kendi nefesine ağlasın.”

şiiri okunur. Mârifet sâhiplerinin durduğu noktadan geri kalan kimselerin vay hâline ki âlemler kâr ederken onun zararı zuhûr etmiş ve mukarreplerin levhasından ismi nakle-dilmişdir.

Allâh-u Te‘âlâ bizi ve sizi kovulmuşluğun rüsvaylığından korusun, bizi de sizi de uzak kalmanın alçaklığından muhâfaza buyursun. Şüphesiz ki, O Mütefaddil’dir, Cemîl’dir, Rahîm’dir, Azîm’dir (fazl-u kerem, cemâl, rahmet ve azamet sâhibidir). (Şeyh Ahmed ibnü ‘Alî el-Bûnî, Şemsü’l-me‘ârifî’l-kübrâ, sh:157-160)

HER ÇARŞAMBANIN UĞURSUZLUĞUNDAN KORUNMAK İÇİN HER SALIYI ÇARŞAMBAYA BAĞLAYAN GECE OKUNACAKLAR

Mâü’l-Ayneyn (Kuddise Sirruhû) **Hazretleri**’nin ehl-i hayırdan ve ehl-i ilimden olan güvenilir zatlardan naklettiğine göre, her çarşamba gecesi yani salıyı çarşambaya bağlayan gece akşamla yatsı arasında:

100 kere: «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ.»

100 kere: «يَا خَالِقُ.»

100 kere: «سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ.»

100 kere de: «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.»

okumaya devâm eden kişiyi **Allâh-u Te‘âlâ** o sene inecek bütün belâlardan muhâfaza eder. (Mâü’l-Ayneyn, Na‘tü’l-bidâyât, sh:168)

KOYUNU KURTTAN, İNSANI SİLAHTAN KORUYAN HIFZ ÂYETLERİ

İmâm-ı Sübkî ve **İmâm-ı Demîrî** gibi birçok ulemâ ve meşâyih-tan (Rahimehü-mullâh) nakledildiğine göre; **İmâm-ı Şâfi‘î** (Rahimehullâh)ın mezhebinin fukahâsından ve Yemen ehlin-den olup âlim, sâlih bir zât olarak kabûl edilen **Ebû Muhammed Abdullâh ibni Yahyâ es-Sa‘bî** (H. 553) (Rahimehullâh)a, bâzıları saldırarak kılıçlarla darbettiler. Fakat kendisine hiçbir kılıç işlemeyince görenler bunun hikmetini sordular.

Bunun üzerine kendisi: “Ben sürekli Yâsîn okurum, bir de hıfz âyetlerini devamlı okurum, bunun da sebebi şudur ki bir gün bir toplulukla birlikte yola çıkmışken bir kurdun bir koyunla oynadığını gördük, kurt koyuna hiç zarar vermiyordu.

Buna şaşırarak koyunun yanına gittiğimizde boynunda bir yazının (nushanın) bağlı olduğunu gördük. O muskayı çözdüğümüzde içinde bu âyetlerin yazılı olduğunu bulduk.” diye anlattıktan sonra o âyet-i kerîmeleri şu şekilde sırası üzere okudu (ki onlar da 28 âyet-i kerîmedir). (ed-DEMİRİ, Hayâtü'l-hayevân, 2/61; Tâcüddîn es-Sübki, Tabekâtü's-Şafi'yyeti'l-kübrâ, rakam:839, 7/140-141; ed-Diyarî, el-Mücerrebât, sh:72-73; en-Nebhânî Se'âdetü'd-dâreyn, sh:588; es-Seyyid el-Mâlikî, Ebvâbü'l-ferac, sh:134-135)

Hıfz Âyetleri ve Mânâları

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، ﴿وَلَا يُوَدُّهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾، ﴿وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفِظَةً﴾، ﴿وَلَا تَضُرُّونَهُ شَيْئًا إِنَّ رَبِّي عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ﴾، ﴿فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ﴾، ﴿لَهُ مُعَقَّبَاتٌ مِّنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ﴾، ﴿إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ﴾، ﴿وَحَفِظْنَاَهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَّجِيمٍ﴾، ﴿وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَّحْفُوظًا﴾، ﴿وَحِفْظًا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَّارِدٍ﴾، ﴿وَحِفْظًا ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ﴾، ﴿وَرَبُّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ﴾، ﴿اللَّهُ حَفِيظٌ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ﴾، ﴿قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَعِندَنَا كِتَابٌ حَفِيظٌ﴾، ﴿وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ كَرَامًا كَاتِبِينَ﴾، ﴿يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ﴾، ﴿إِنَّ كُلَّ نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ﴾، ﴿إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ﴾، ﴿إِنَّهُ هُوَ يُبَدِّئُ وَيُعِيدُ﴾، ﴿وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ﴾، ﴿ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ﴾، ﴿فَعَالٌ لِّمَا يُرِيدُ﴾، ﴿هَلْ أَتَيْكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ﴾، ﴿فِرْعَوْنُ وَثَمُودُ﴾، ﴿بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ﴾، ﴿وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ﴾، ﴿بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَّجِيدٌ﴾، ﴿فِي لَوْحٍ مَّحْفُوظٍ﴾

1) “O ikisini(n yer ile göğün yedi kat tabakalarını) **korumak Kendisine hiç de ağır gel**(meyen Zât’a beni korumak hiç zor gel)**mez.** (Eş ve benzerden, tüm noksanlık emâreleri ve sonradan olma belirtilerinden son derece yüce olan) **Aliyy de,** (Zâtı’na nispetle, her şeyin değersiz kalacağı bir büyüklü e sâhip olan) **Azîm de ancak O’dur.”** (el-Bakara Sûresi:255’dan)

2) “O sizin üzerinize **Hafaza’yı** (amellerinizi yazıp sizi şerlerden muhâfaza eden melekleri) **yollamaktadır.”** (el-En’âm Sûresi:61’dan)

3) “**Muhakkak benim Rabbim her şey üzerine** (hakkıyla gözetici ve koruyucu olan bir) **Hafîz’dir.** (O hâlde beni düşmanlarımın şerrinden ancak O korur.)” (Hûd Sûresi:57’dan)

4) **“Allâh koruyucu olarak en hayırlı olandır. Zâten acıyanların en merhametlisi ancak O’dur.** (Artık O’nun bütün şerlerden beni koruyacağını umuyorum.)” (Yûsuf Sûresi: 64’dan)

5) **“(Hangi hâl üzere bulunursa bulunsun, her hâlükârda) o kişi için, önünden ve ardından çokça tâkip edici (melek)ler vardır ki, (üzerine hücum eden zarar ve ziyanlara karşı) Allâh’ın (koruma) emrinden dolayı kendisini sürekli muhâfaza etmektedirler.”** (er-Ra’d Sûresi:11’dan)

6) **“Gerçekten de Biz, o (inkâr etmiş oldukları) Kur’ân’ı Biz indirmişizdir. Şüphesiz ki Biz (diğer kitaplarımız arasından) sâdece onu elbette (tahrif ve değişikliklere uğratılmaktan) muhâfaza edicileriz (onu koruduğumuz gibi Bize sığınanları da koruruz).”** (el-Hicr Sûresi: 9)

7) **“Biz onu (gökyüzünü) her lânetli eytan(ın ulaşımın)dan da koruduk.** (Bu yüzden şeytanlar göğe çıkıp meleklere vesvese verme ve onların gizli bilgilerine vâkıf olma imkânı bulamazlar. Onu koruduğumuz gibi Bizden himâyeye isteyenleri de koruruz.)” (el-Hicr Sûresi:17)

8) **“Biz o göğü (düşmek, bozulmak, dağılmak ve şeytanların ulaşımına mâruz kalmak gibi âfetlerden) korunmuş bir tavan yaptık.** (Onu korunmuş yaptığımız gibi Bizden koruma isteyenleri de muhâfaza ederiz.)” (el-Enbiyâ Sûresi:32)

9) **“Ve dahî her isyankâr şeytandan tam bir koruma olsun diye (o yıldızları yarattık. Onunla semâyı koruduğumuz gibi Bizim âyetlerimize sığınanları da sebepli veyâ sebep-siz mutlakâ himâyeye ederiz).”** (es-Sâffât Sûresi:7)

10) **“Bir de (çatlama ve yıkılma gibi âfetlerden ve vahye kulak kabartan şeytanlardan) tam bir korumayla (gökleri muhâfaza ettik). İşte bu, O Azîz ve Alîm’in (dilediği her şeye son derece gücü yeten ve her şeyi hakkıyla bilen Allâh-u Te’âlâ’nın eşsiz ayarlaması ve üstün) takdîri(nin eseri)dir (ki, bu sıfatlara sâhip olan Allâh-u Te’âlâ Kendisinden himâyeye isteyenleri mutlakâ korur).”** (Fussilet Sûresi:12’dan)

11) **“Senin Rabbin her şey üzerine (gözcü ve yönetici olan bir) Hafîz’dır (ki korunma isteyen kullarını ancak O himâyeye eder).”** (Sebe Sûresi:21’dan)

12) **“Allâh onlar(ın tüm hâlleri ve amelleri) üzerine bir (gözcü ve) Hafîz’dır (ki O’nun himâyesine sığınanları O zâyî etmez). Ama sen asla onlar üzerine (musallat olacak ve ne yaptıkları senden sorulacak) bir vekîl değilsin.”** (eş-Şûrâ Sûresi:6’dan)

13) **“(Kâfirler dirilmeyi inkâr etse de) muhakkak Biz o (gömüldükleri) toprağın onlar(ın etlerinden, kemiklerinden, hattâ kılların)dan neyi eksiltmiş olduğunu (ve hangi parçalarını çürüttüğünü) gerçekten bilmişizdir. Zâten (şeytanlardan ve değiştirilmekten) çok iyi korunmu o yüce Kitap ancak Bizim katımızdadır. (O kitabı korunmuş yaptığımız gibi Bize sığınanları da korumamıza alırız.)”** (Kâf Sûresi 4)

14-16) **“Muhakkak sizin üzerinizde elbette (yaptıklarınızı ve konuştuklarınızı gözetten) bekçiler bulunmaktadır (ki Biz sizi onlarla korumaktayız). Onlar (Katımızda) pek değerlidirler ve (amellerinizi) yazıcıdırlar ki, (küçük-büyük) yapmakta olduğunuz şeyleri(n tümünü) bilmektedirler.”** (el-İnfitâr Sûresi:10-12)

17) “Her bir nefis üzerinde mutlakâ onu koruyan biri vardır. (Nitekim her insanın yanında, onun yaptıklarını yazan ve onu kaderi dışındaki tehlikelerden koruyan farklı melekler vardır.)” (et-Târik Sûresi:4)

18-28) “Gerçekten senin Rabbinin sertçe yakalaması elbette pek şiddetlidir. Muhakkak ki O, ancak O (bütün canlıları) baştan yaratır, (ölümlerinden) sonra (da dirilterek) geri döndürür.

(Bütün ayıpları örten ve günahları çokça bağışlayan) Ğafûr da, (Kendisine itaat edenleri çokça seven) Vedûd de ancak O’dur. (Yine ancak O) Arş’ın sâhibidir, (Zâtı ve sıfatları pek ulu olan bir) Mecîd’dir. (Meydana gelmesini) dilemekte olduğu her şeyi hakkıyla yapıcıdır (ki, sizi korumak istediğinde de kimse size zarar veremez).

(Habîbim!) O (peygamberlerinin aleyhine ittifak kuran azgın) orduların; Firavun’un ve Semûd’un önemli haberi sana geldi değil mi?! (Sen onların başına gelenleri bilmektesin.) Doğrusu o (senin kavminden) inkâr etmiş olan kimseler (kendilerini azâba sürükleyecek) büyük bir yalanlama içerisindedirler.

Oysa Allâh (onları) arkalarından kuşatıcıdır (ki, kuşatılan bir şey kendisini kuşatandan kurtulamayacağı gibi, onlar da Allâh-u Te’âlâ’nın ilim ve kudret dâiresinden dışta kalamazlar ve onlara yapmak istediği şeyler husûsunda O’nu âciz bırakamazlar. Böylece Allâh her dâim dostlarının düşmanlarını çepeçevre kuşatarak dostlarını himâyesi dâiresine almıştır).

Doğrusu o (inkâr etmiş oldukları kitap), çok şerefli bir Kur’ân’dır; Levh-ı Mahfûz (şeytanların ulaşımından korunmuş bir Levha)dadır (ki onu korunmuş yapan Allâh, Kur’ân âyetleriyle Kendisine sığınanları da korumasına almıştır).” (el-Bürûc Sûresi:12-22)

İNS-Ü CİN VESÂİR EŞRÂRIN ŞERRİNDEN KORUYAN NUSHA

İmâm-ı Diyarbî (Rahimehullâh)ın nakline göre; cin, insan ve diğer eşrârın (şerli yaratıkların) şerrinden korunmak için ekseriyetini hıfz âyetlerinin teşkil ettiği şu mübarek hicâb (koruma nushası) yazılıp taşınır. (Ahmed ed-Diyarbî, el-Mücerrebât, sh:72-73)

Bu yazının başında geride zikredilen hıfz âyetleri bulunmaktadır ki biz bunların mânâlarını yukarıda zikrettik. Hıfz âyetlerinden sonra:

“Ey Allâh! Ey unutmayan koruyucu! Ey sayısız nîmetler sâhibi! Ey en güzel isimler ve en yüce sıfatlar Kendisine âit olan! Peygamberin Muhammed ﷺ hürmetine Senden dileğim odur ki bu yazıyı taşıyan kişiyi Kur’ân-ı Kerîm’i koruduğun sır ile muhâfaza edesin. Zîrâ Sen:

‘Gerçekten de Biz, o (inkâr etmiş oldukları) Kur’ân’ı Biz indirmişizdir. Şüphesiz ki Biz (diğer kitaplarımız arasından) sâdece onu elbette (tahrif ve değişikliklere uğratılmaktan) muhâfaza edicileriz (onu koruduğumuz gibi Bize sığınanları da koruruz).’ (el-Hicr Sûresi:9) buyurdun ki Senin buyruğun haktır ve gerçektir.

O Aliyy ve Azîm olan Allâh’ın yardımı olmadan hiçbir güç ve kuvvet yoktur.” duâsı zikredilmiş olup peşi sıra Süleymân (Aleyhisselâm)ın mührünün sûreti mevcuttur.

Bunun ardından beşi Meryem Sûresi'nin, beşi de Şûrâ Sûresi'nin başında bulunan ve mânâlarını ancak Allâh-u Te'âlâ'nın bildiği on tâne hurûf-u mukatta'a mevcut olup, daha sonra: "O'nun buyruğu haktır ve mülk O'na mahsustur." (el-En'âm Sûresi:73'den) kavli-i şerîfi mezkûr olup, sonrasında ise altı şifâ âyeti zikredilmiştir. (Ahmed ed-Diyarbî, el-Mücerrebât, sh:72-73)

Geride zikredilen rivâyette geçen hıfz âyetlerinden bâzısı birada mevcut olmadığından ihtiyâten sizlere verdiğimiz nüshada onları da ilâve ettik.

İns-ü Cin Vesâir Eşrârın Şerrinden Koruyan Nushanın Metni

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، ﴿وَلَا يُوَدُّهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾، ﴿وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفِظَةً﴾، ﴿وَلَا تَضُرُّوهُ شَيْئًا إِنَّ رَبِّي عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيزٌ﴾، ﴿فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ﴾، ﴿لَهُ مُعَقَّبَاتٌ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ﴾، ﴿وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُوظًا﴾، ﴿وَحَفِظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ﴾، ﴿وَحِفْظًا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍ﴾، ﴿وَحِفْظًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ﴾، ﴿وَرَبُّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيزٌ﴾، ﴿اللَّهُ حَفِيزٌ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ﴾، ﴿قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَعِنْدَنَا كِتَابٌ حَفِيزٌ﴾، ﴿وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ﴾ بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَجِيدٌ ﴿فِي لَوْحٍ مَحْفُوظٍ﴾، ﴿إِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ﴾، ﴿اللَّهُمَّ يَا حَافِظُ لَا يَنْسَى وَيَا مَنْ نِعْمُهُ لَا تُحْصَى وَيَا مَنْ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى وَالصِّفَاتُ الْعُلْيَا! أَسْأَلُكَ بِجَاهِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ تَحْفَظَ حَامِلَ كِتَابِي هَذَا بِمَا حَفِظْتَ بِهِ الذِّكْرَ فَإِنَّكَ قُلْتَ وَقَوْلِكَ الْحَقُّ: ﴿إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ﴾، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، ﴿كَهَيْعِصٍ﴾، ﴿حَمَّ﴾ ﴿عَسَقٍ﴾، ﴿قَوْلُهُ الْحَقُّ وَلَهُ الْمُلْكُ﴾، ﴿وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ﴾ وَيَذْهَبُ غَيْظَ قُلُوبِهِمْ ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ﴾، ﴿يَخْرُجُ مِنْ بَطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ﴾، ﴿وَنُنزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ﴾، ﴿الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ﴾ وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ ﴿وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ﴾، ﴿قُلْ هُوَ الَّذِي آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءً﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، ﴿وَلَا يُؤَدُّهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾، ﴿وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفِظَةً﴾، ﴿وَلَا تَضُرُّوهُ شَيْئًا إِنْ رَأَىٰ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيزٌ﴾، ﴿فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ﴾، ﴿لَهُ مُعَقِّبَاتٌ مِّن بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ﴾، ﴿وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَّحْفُوظًا﴾، ﴿وَحَفِظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَّجِيمٍ﴾، ﴿وَحِفْظًا مِّن كُلِّ شَيْطَانٍ مَّارِدٍ﴾، ﴿وَحِفْظًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ﴾، ﴿وَرَبُّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيزٌ﴾، ﴿اللَّهُ حَفِيزٌ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ﴾، ﴿قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَعِنْدَنَا كِتَابٌ حَفِيزٌ﴾، ﴿وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ كِرَامًا كَاتِبِينَ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ﴾، ﴿إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ﴾، ﴿إِنَّهُ هُوَ بَئِيدٌ وَيُعِيدُ﴾، ﴿وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ﴾، ﴿ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ﴾، ﴿فَعَالٌ لِّمَا يُرِيدُ﴾، ﴿هَلْ آتَيْكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ﴾، ﴿بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ﴾، ﴿وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ﴾، ﴿بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَّجِيدٌ﴾، ﴿فِي لَوْحٍ مَّحْفُوظٍ﴾، ﴿اللَّهُمَّ يَا حَافِظُ لَا يَنْسَى وَيَا مَنْ نِعْمُهُ لَا تُحْضَى وَيَا مَنْ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى وَالصِّفَاتُ الْعُلْيَا! أَسْأَلُكَ بِجَاهِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ تَحْفَظَ حَامِلَ كِتَابِي هَذَا بِمَا حَفِظْتَ بِهِ الذِّكْرَ فَإِنَّكَ قُلْتَ وَقَوْلُكَ الْحَقُّ: ﴿إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ﴾، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، ﴿وَإِنَّا لَنَحْنُ الْعَصَى﴾، ﴿حَمٌّ عَسَقٌ﴾، ﴿قَوْلُهُ الْحَقُّ وَلَهُ الْمُلْكُ﴾، ﴿وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ﴾، ﴿وَيَذْهَبُ غَيْظَ قُلُوبِهِمْ﴾، ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَ تَكْمٌ مَّوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِّمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ﴾، ﴿يَخْرُجُ مِنْ بَطُونِهَا شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِّلنَّاسِ﴾، ﴿وَنُنزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ﴾، ﴿الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ﴾، ﴿وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ﴾، ﴿وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ﴾، ﴿قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءً﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، ﴿وَلَا يُؤَدُّهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾، ﴿وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفِظَةً﴾، ﴿وَلَا تَضُرُّوهُ شَيْئًا إِنْ رَأَىٰ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيزٌ﴾، ﴿فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ﴾، ﴿لَهُ مُعَقِّبَاتٌ مِّن بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ﴾، ﴿وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَّحْفُوظًا﴾، ﴿وَحَفِظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَّجِيمٍ﴾، ﴿وَحِفْظًا مِّن كُلِّ شَيْطَانٍ مَّارِدٍ﴾، ﴿وَحِفْظًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ﴾، ﴿وَرَبُّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيزٌ﴾، ﴿اللَّهُ حَفِيزٌ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ﴾، ﴿قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَعِنْدَنَا كِتَابٌ حَفِيزٌ﴾، ﴿وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ كِرَامًا كَاتِبِينَ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ﴾، ﴿إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ﴾، ﴿إِنَّهُ هُوَ بَئِيدٌ وَيُعِيدُ﴾، ﴿وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ﴾، ﴿ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ﴾، ﴿فَعَالٌ لِّمَا يُرِيدُ﴾، ﴿هَلْ آتَيْكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ﴾، ﴿بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ﴾، ﴿وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ﴾، ﴿بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَّجِيدٌ﴾، ﴿فِي لَوْحٍ مَّحْفُوظٍ﴾، ﴿اللَّهُمَّ يَا حَافِظُ لَا يَنْسَى وَيَا مَنْ نِعْمُهُ لَا تُحْضَى وَيَا مَنْ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى وَالصِّفَاتُ الْعُلْيَا! أَسْأَلُكَ بِجَاهِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ تَحْفَظَ حَامِلَ كِتَابِي هَذَا بِمَا حَفِظْتَ بِهِ الذِّكْرَ فَإِنَّكَ قُلْتَ وَقَوْلُكَ الْحَقُّ: ﴿إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ﴾، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، ﴿وَإِنَّا لَنَحْنُ الْعَصَى﴾، ﴿حَمٌّ عَسَقٌ﴾، ﴿قَوْلُهُ الْحَقُّ وَلَهُ الْمُلْكُ﴾، ﴿وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ﴾، ﴿وَيَذْهَبُ غَيْظَ قُلُوبِهِمْ﴾، ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَ تَكْمٌ مَّوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِّمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ﴾، ﴿يَخْرُجُ مِنْ بَطُونِهَا شَرَابٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِّلنَّاسِ﴾، ﴿وَنُنزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ﴾، ﴿الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ﴾، ﴿وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ﴾، ﴿وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ﴾، ﴿قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءً﴾

